

El Figarot

La millor colla
del segle XX

200 aletes
de nou
i de deu

Els castells del
2001 i 2002

Butlletí dels Castellers de Vilafranca SEGONA ÈPOCA AGOST 2002 PREU 3€

número

32

NOVELL

Replè de felicitat

Aquest sac ha navegat
moltes milles en bona
companyia. Dins seu
només ha portat el més pur
i exquisit cafè.
El de **Cafès Novell**

Índex

Lluís Galofrè, l'orgull de ser un verd	4
La millor colla del segle XX	8
200 aletes de nou i de deu	12
Castells, torres i pilars de clar color verd	16
El lèxic casteller	20
Una Festa Major de fa 113 anys	24
Seguim tocant el cel	28
200 de 9... amb folre... i manilles	45
Les millors actuacions de la història	53
Tots a l'una	54
El Figa-rot	58
El club superverd	60
La veu de Déu	62
Mn. Joaquim Lluverol, un enamorat dels castells	63
Castells a banda	65
L'altra cara dels castellers: Xavi de Guardiola	66

Butlletí dels Castellers de Vilafranca

segona època. Número 32. agost del 2002

EDITA

Castellers de Vilafranca. Estatge social: General Prim, 11
08720 Vilafranca del Penedès. Apartat de correus 313

CONSELL DE REDACCIÓ

Xavi Carrasco, Neus Castells, Èric Esclasans, Paco Fàbregas, Miquel Ferret, Jordi Galtés, Joan Montserrat, Biel Senabre.

COL·LABORADORS

Xavier Aymerich, Francesc Benet, Xavier Brotons, Francesc d'Asís Carles Subirà, Fèlix Casanovas, Juli Celma, Toni Comas, Ferran Fabré, Josep M. Figueras, Miquel A. Gallart, Joan Guixeras, Jordi Mir, Eloi Miralles, Jaume Palau, Jordi Romeu, Aida Rovira, Òscar Serramià i Francesc Taravilla.

FOTO PORTADA

Anna Martí

DISSENY GRÀFIC

Ricard Aranda

FOTOCOMPOSICIÓ, FOTOLITS, MUNTATGE I IMPRESSIÓ

Gràfiques Kerpe, S.L. Pere el Gran, 16. 08720 Vilafranca del Penedès
Dip. L. B-29.663/86

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Conselleria de Benestar Social

Ajuntament de
Vilafranca del Penedès

Editorial

Il·lusió i motivació

Josep Cabré

Un any més ens mantenim al capdamunt del món casteller. Això ha estat possible -ja ho sabeu- gràcies a l'esforç de tots vosaltres, de la gent que forma part de la colla, i gràcies al suport de l'afecció vilafranquina i penedesenca. Aquesta capacitat de motivar i d'il·lusionar és la que ha de tenir la colla dels Castellers de Vilafranca per aconseguir i mantenir els castells.

Vam iniciar la temporada amb canvis importants: el Pere Regull ha deixat la presidència després de cinc anys de ser-hi. El llegat que deixa és envejable: durant el seu mandat ha continuat la línia ascendent pel que fa als castells que ha aconseguit la colla, i sobretot s'ha ampliat el nostre patrimoni. En resum, com sempre diu ell mateix: fer la colla gran entre les grans.

Per la meua banda, aquest serà el vuitè any a la Junta dels Castellers de Vilafranca i el primer com a president. Crec que durant aquests anys en què he fet de secretari les he vistes de tots colors. Hi ha hagut situacions bones i també algunes altres, poques, que no han estat tan bones. Això m'ha ensenyat moltes coses: En primer lloc, que la colla no tan sols és un cap de colla, un president o una Junta, sinó que la formem tots, i quan dic tots em refereixo a cadascun dels membres del col·lectiu en igualtat de condicions. Per això s'ha d'escoltar a tothom i tots es mereixen les mateixes oportunitats. Això sí, els que estem al capdavant hem de saber quan una opinió o un fet és perjudicial per a la colla, i hem de tallar-ho en sec. Evidentment, no cal dir que quan un perjudici ens vingui de fora la colla, actuarem amb contundència, i no renunciarem a res per aconseguir l'un o l'altre, i menys si es tracta d'altres colles.

Hi ha molta feina a fer, com reestructurar a consciència el nostre local, Cal Figarot; augmentar les col·laboracions amb entitats de Vilafranca que ens aportin grans avantatges tant socials com econòmiques; organitzar actes socials com la celebració dels quinze anys de castells de nou, el Musicalfigarot, el certamen poètic o la Pedalada Verda; etc. Tenim molta, moltíssima feina, i una altra cosa que he après és que sense l'ajut de tots vosaltres no anirem enlloc. M'agradaria que la gent de la colla participés més en aquestes tasques, que aportés idees i que tot ho féssim amb la col·laboració de tothom.

És clar que tot plegat pot funcionar, però el més important és que hem d'ajudar a fer que tot vagi bé i hem de facilitar que això sigui així. Hem d'animar la Comissió Tècnica a treballar i a aconseguir els castells que tots volem. I, en aquest ambient, hem d'esperonar la canalla perquè ells són les peces més importants de tota la colla. Podem aconseguir uns objectius socials importants, però pensem que sense la canalla no seriem res, i per això m'agradaria que donéssim a la Comissió Tècnica l'ajut necessari perquè formi els poms de dalt que tanta falta ens fan, fent tallers a escoles o fent assajos a barris de la vila i a pobles del Penedès. Així tindrem assegurat el futur durant uns quants anys més.

Posem fil a l'agulla, doncs, i, amb l'ajuda de tots, superem la temporada passada guanyant per Sant Fèlix i al Concurs. Visca els Castellers de Vilafranca!

Lluís Galofré

Mamut

L'orgull de ser un verd

*«Hem de lluitar per no deixar
d'estar al capdavant del món casteller»*

De portes enfora podria semblar senzill de finir amb quatre mots les característiques d'en Lluís Galofré i Mestre com a casteller. I, francament, no ho és, perquè trobar una descripció escaient seria tant com encertar a posar sobre el paper el prototipus de casteller que tota colla que vulgui anar amunt necessita tant com poms de dalt solvents.

Cordó habitual de castells de nou (o cordill segons la terminologia d'algun segon que ha aguantat); graller ocasional, que inclou dins del seu repertori l'àliga i un trosset de les matinades (desavinences amb el seu professor van impedir una prometedora carrera grallera); amant de la bona taula i del Ray Charles, entre les seves gestes castelleres de les que surten a les fotografies, només s'hi troba un quatre de set a terços davant de ca l'autèntic Noi-Noi. I molts, in comptables folres assistint els segons.

Per a aquest recent i flamant casteller de soca-rel de l'any 2001, just quan es complien vint anys des que va entrar a la colla, els castells, lluny de ser una distracció de cap de setmana, són alguna cosa més. Assegura que, si bé va posar-se la camisa l'any 1981, és dels verds de tota la vida. El casteller neix, o es fa? Esbrinem-ho.

«Quan vaig entrar a la colla, els castells passaven per una època difícil; eren poc populars».

El teu grau d'implicació, però, ben aviat va anar més lluny i vas passar a formar part de la junta.

«Vam fer l'assemblea a la sala que hi ha al corraló del Palau Baltà, i, en acabar, el Mènec va dir "vull que entri a la junta una persona intel·lectual, el Lluís Galofré". Vaig pensar que havia perdut els papers, que s'havia confós d'adjectiu. Com que a l'assemblea hi havia més d'una persona que em coneixia, vam riure bastant».

I no t'havia dit res ningú, abans, per entrar a la junta?

«Em sembla que no, que ho vaig saber a la mateixa assemblea».

Era mol directe, el Domènec, entranyable.

«Sí, molt. Va ser molt bo una vegada perquè va dir a una reunió de la junta que havia trobat una canalla boníssima, uns bosquimanos. Com que tots vam quedar una mica parats i li vam preguntar que què volia dir amb allò, ens va dir que eren bosquimanos perquè vivien al mig del bosc: bosquimanos! Vam riure molt. I és que el Domènec era molt autèntic, representava l'essència dels castellers d'abans».

«La clau de l'èxit ha estat la gent jove. Abans la mitjana d'edat era molt alta»

«En els castells si no hi ha una mica d'agressivitat, un cert punt de mala llet, no anem enlloc»

És que tu vas entrar en una època que Déu n'hi do...

«Home, l'any 1981 que vaig entrar, que el cap de colla era el Gabi Martínez, els companys eren molt autèntics, d'una raça especial, i això s'ha perdut una mica, ara».

Quant de temps vas formar part de la junta?

«No ho recordo ben bé. Potser deu o onze anys. Vaig entrar quan es va comprar Cal Figarot. Aquesta va ser la gràcia perquè la colla creixés. Va ser la clau. Aquest local no el té ni el tindrà mai cap colla. Ara, quan ho penses, veus que és vital, essencial. Quan es va comprar va ser una aposta important, ja que fins llavors ens estàvem al Coro, en una habitació només».

Com el vas trobar, el local?

«Fet un desastre. Vam haver de treballar molt, treure molta runa, netejar: estava que queia. Amb el Guapo de gran mestre d'obres. Va ser l'ànima d'aquestes obres. Com també ho ha estat dels folres i terços dels castells de nou. Ha estat una persona que ha fet molt ambient en aquesta colla».

El local va ser important com a revulsiu dels Castellers, però sense el factor humà tampoc no hauríem arribat fins on som.

«La clau de l'èxit ha estat la gent jove. Abans la mitjana d'edat era molt alta. Els més joves érem nosaltres. Hi faltava un segment d'edat molt important del qual, per sort, ara n'hi ha molts: gent de 14 a 25 anys. És la gràcia».

Vas viure la transició del Domènec al Melilla des de dins, ja que formaves part de la candidatura del Moreno. Quantitativament i qualitativament els castells van millorar. El Melilla va ser una revolució?

«El que passa és que el Domènec va estar de mala sort. La vida, de vegades, és injust».

ta. L'any 1994 es va fer una feina molt important. Aquell pilar de sis a l'Arboç, per Santa Llúcia, va ser el punt d'arrencada. Al món casteller, en general, no s'hi creia gaire, en els pilars. La feina bona es va fer en aquell temps. També penso que va ser important la feina de castellers nouvinguts com ara el Colomera, el Toni de Lloret, i tot aquest grup, gent amb personalitat que va suposar un canvi qualitatiu, competitiu, i això va ajudar moltíssim. El Melilla va agafar la colla en un moment en què s'estava a punt per donar el pas. Pensa, per exemple, en la torre de nou, que havíem tingut moltes vegades a punt, i en la mala sort que hi vam tenir. El Melilla és una persona competitiva, que corre riscos, i li ha sortit bé».

Va ser molt sorprenent la transfiguració que va fer el Melilla que tots coneixíem en el cap de colla que és ara. Potser hi havia gent que no s'hauria imaginat mai que pogués dirigir la colla.

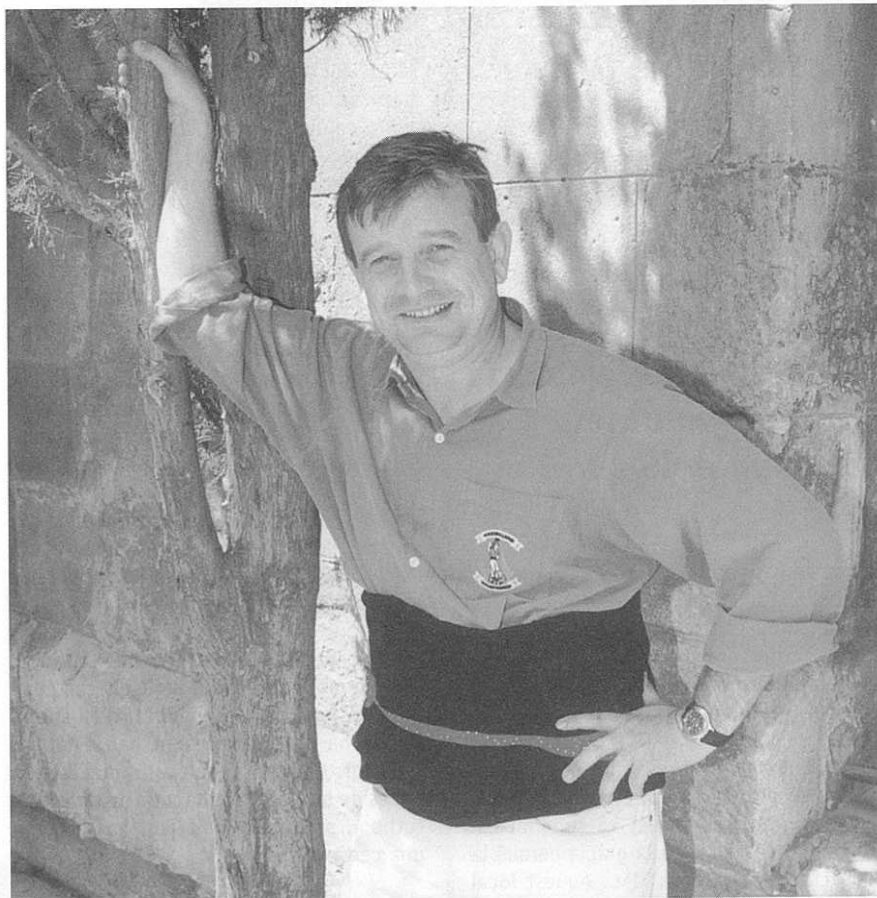
«Home, pensa que és una persona amb condicions innates. Viu molt els castells i té temps, que això és important. Hi entén. El que ha estat sorprenent han estat els seus dots de líder, el seu carisma. Ell tenia ganes de ser cap de colla, que no ho vol ser tothom, perquè és molt dur, has de tenir una certa vocació».

Ens falta una mica de distància històrica per valorar la feina del Mènec i del Melilla?

«Torno a dir el que he dit abans. El treball del Domènec va ser molt important. Pensa que en aquell temps els de Valls estaven imparables. Vam treballar molt fort i vam aconseguir els castells de nou. Hi ha dos moments molt importants. L'any 1985, amb el primer cinc de vuit, i l'any 1987, amb el tres de nou carregat. Aquests són dos moments decisius. També va ser molt important que vam ser la primera colla que va fer el tres i el quatre de nou a la mateixa diada. Ja es va començar a forjar que seríem una gran colla. Les eleccions van ajudar a crear ambient: el canvi del Melilla, l'entrada de gent jove, tot plegat va ser la clau del canvi de mentalitat».

Parlem de la planificació. La temporada és molt llarga, comença molt aviat i acaba molt tard. Tenim molts compromisos. Una temporada tan llarga s'ha de planificar bé. Tenint en compte la teva feina (és enginyer industrial en una fàbrica de components per a l'automoció), fins a quin punt creus que la temporada ha d'estar predefinida?

«Cadascú té les seves idees. Els castells, que és una feina molt dura i molt sacrificada, exigeixen que ens marquem uns objectius per tenir clar on volem arribar i per donar trempeja a la gent».

Quin seria el teu objectiu d'enguany?

«Bàsicament en serien tres. Guanyar per Sant Fèlix i també, evidentment, a Tarragona, i fer el quatre de nou net. Fixa't-hi que sempre estic dient guanyar perquè en els castells si no hi ha una mica d'agressivitat, un cert punt de mala llet, no anem enlloc. S'ha de guanyar. Quedar bé no porta cap a res. S'ha de guanyar. Si no és molt dur aguantar-ho».

Ja que has parlat del concurs, parlem del de l'any 2000. Què hi va passar?

«Jo crec que vam estar de mala sort. Per un moment es va acabar la flor del Melilla. Aquell tres de deu estava ben assajat i hi teníem molta fe. Crec que el podíem carregar perfectament i per unes dècimes de segon no va poder ser. Si ho haguéssim aconseguit, hauríem guanyat. Però els castells ja ho tenen, això. Aquest any girarem la truita. La clau dels castells, però, és que hi hagi canalla: sisens, pom de dalt. La resta del tronc no em fa patir tant. El fomat és que no hi hagi canalla».

És clar que al concurs hi va qui vol o qui pot. Però per Sant Fèlix qui ha de venir?

«Claríssimament les quatre millors colles. Si per alguna raó Sant Fèlix és important és

perquè és l'única plaça on es troben les quatre colles millors que hi ha al moment. I per això tenim una plaça on hi ha més de vuit mil persones aguantant fins a les quatre de la tarda, i això no ho veuràs enlloc. El dia que comencis a canviar-ho, es perdrà aquest encant. Això ho tinc claríssim. Per concepte, si Sant Fèlix té una grandesa és perquè hi van les millors colles; i el dia que no hi puguem ser nosaltres, doncs no hi serem. Hem de lluitar, però, per no deixar d'estar al capdavant del món casteller».

El segon dels objectius és el concurs de Tarragona. Es comenta, com cada any, que enguany vindran els de Terrassa.

«Si vinguessin, seria el concurs més complet. Però, si no vénen, és igual: el concurs continua sent extraordinari. Un dels fets que ha aguantat els castells en els moments difícils ha estat el concurs de Tarragona. Només per això se li deu un respecte, i cal anar-hi. Dóna molta trempera».

El concurs és a l'octubre, després la diada de Sant Miquel... No creus que pot arribar un moment que, quan es demani gas, la gent no respongui?

«Això passa cada any, i és un tema de conversa. És un problema. La temporada es fa

molt llarga, i hem de pensar que, havent-hi concurs, les altres colles ja fa dies que s'estan enfilant. I hem de tenir compte que estem *apretant* molt, fent castells de nou allà on ningú no n'havia fet mai. Això abans era impensable. Però, pensant en l'estratègia per guanyar per Sant Fèlix i a Tarragona, potser sí que s'ha de fer. Quan la colla va forta, la canalla vol castells de nou. Si estem animats i tenim els castells, per què no els hem de fer? Si per guanyar s'ha de fer això, doncs es fa».

Parlem de les incorporacions.

«Una colla necessita gent, això és clar. Encara que potser de vegades hi hagi algú a qui no li agradi. El Mènec deia que s'ha de sumar, i això de vegades pot ser problemàtic. Però, d'altra banda, com seleccionen la gent? Tot és relatiu. Si la tècnica i la junta treballen com cal, no hi ha d'haver cap pega».

El soca-rel. El primer del segle. Juntament amb el Soler, el Vasco i el Molas.

«Què vols que et digui. Fa molta il·lusió perquè és un reconeixement al fet que portes molts anys en aquesta colla, no tan sols fent castells, sinó alguna cosa més: treballar pel local, per la colla, perdre-hi hores...».

Per a tu, que véns d'un temps en què les passàvem més magres, quin serien els moments més intensos de la colla?

«La torre de nou ha estat el símbol més important d'aquesta colla perquè ha estat el castell que ens ha fet patir més. És un castell que ens vam inventar nosaltres; vam ser els primers a posar manilles a un castell. Quan vam començar a provar-la, vam sentir a dir que era impossible, que no s'havia provat mai. Vam començar a treballar-la, i en vam intentar tretze fins a descarregar-la. Vam patir molt, hi vam deixar la pell. Cada vegada que ens queia una de les tretze vegades se'ns clavava una espina i per això, quan la vam descarregar, va ser el moment d'explosió més gran de la colla».

Força, equilibri, valor i seny, i què més?

«Ràbia, mala llet, rauxa. Se n'ha de tenir. Als castells cada colla és un món i no hi ha més colla que la teva. Per què? Perquè als castells es pateix molt, és molt dur, perds molts diumenges, aguanten moltes cabronades i, vulguis o no, l'adrenalina puja; i si la mala llet no hi és, malament. La competitivitat és tremenda».

Quin castell t'hauria agradat fer?

«Si els peus no m'haguessin traït, i hagués tingut condicions, el que m'hauria fet més il·lusió hauria estat la torre de nou a quarts. Pel meu físic hauria d'anar a quints, però

«Si Sant Fèlix té una grandesa és perquè hi van les millors colles; i el dia que no hi puguem ser nosaltres, doncs no hi serem»

«La gràcia dels castells és que els viu tothom, des del que vigila les sabates fins a l'enxaneta, passant pel que està a sota: tots patim. I per això els castells amb folre i manilles són els que la colla aprecia més»

«Posar adjectius als castells potser ven diaris, però a mi em toca bastant allò que no sona que gent que no s'ha ficat mai en una pinya els posi adjectius i creï polèmiques quan no en té ni idea, del que és un castell»

potser ara m'he engreixat una mica... Fora bromes, la gràcia dels castells, però, és que els viu tothom, des del que vigila les sabates fins a l'enxaneta, passant pel que està a sota: tots patim. I per això els castells amb folre i manilles són els que la colla aprecia més».

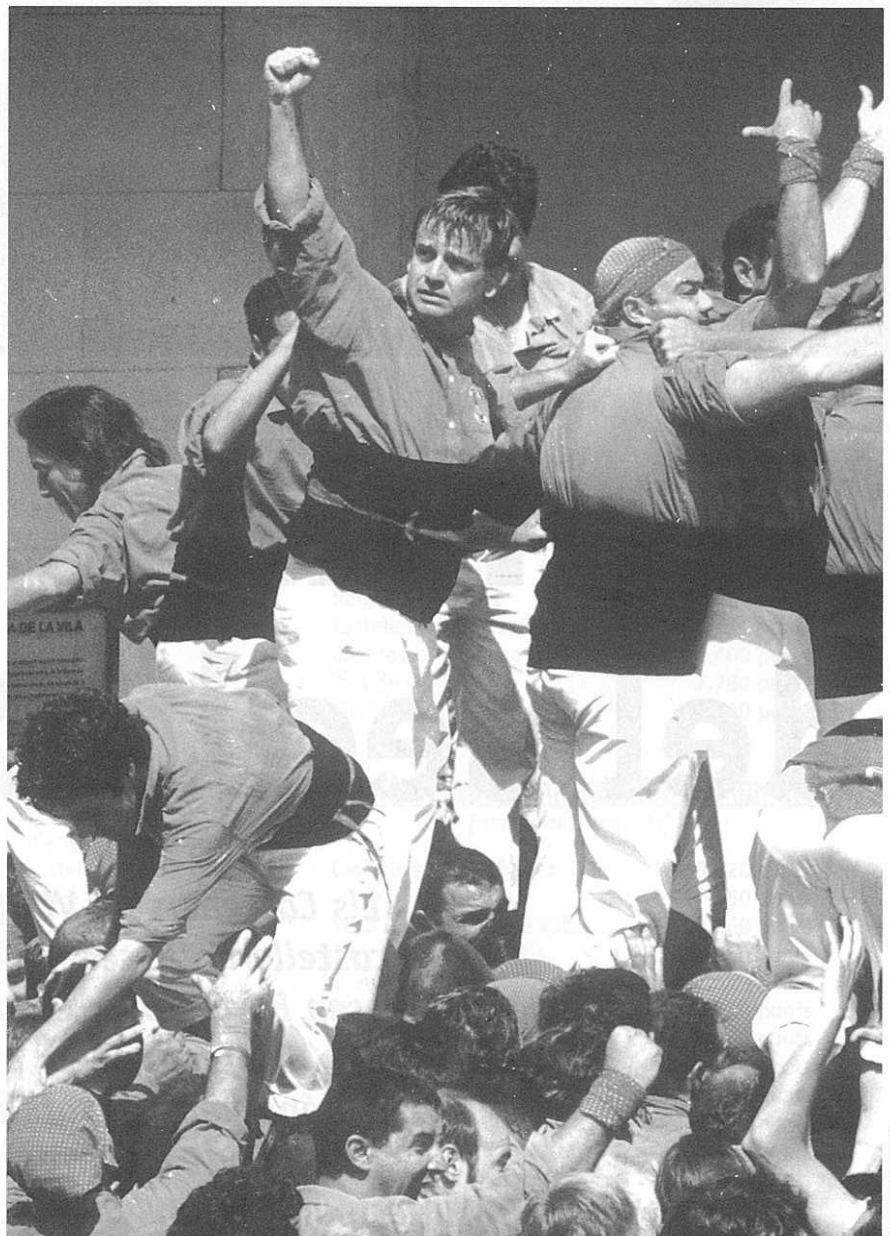
És a dir que els castells totals no t'acaben de fer el pes.

«Aquesta polèmica dels castells nets és una comèdia. Posar adjectius als castells potser ven diaris, però a mi em toca bastant allò que no sona que gent que no s'ha ficat mai en una pinya els posi adjectius i creï polèmiques quan no en té ni idea del que és un castell. Tots els castells són molt importants. No té res a veure carregar un castell amb folre i manilles amb un castell

net, perquè en el primer hi participa tothom. Nosaltres hem fet la torre de vuit, i hem estat molt contents, però no és el mateix que quan vam fer la torre de nou, o el tres de deu, o el quatre de nou amb agulla. El quatre de nou net és un gran castell, però se n'aniran veient, mentre que, de tresos de deu, ben pocs en veuràs, que costa molt lligar tota aquella gent. M'agradaria fer una crida a tots els periodistes perquè no creïn polèmica, no posin adjectius perquè fereixen, i això no cal. És un món on no cal afegir més llenya al foc».

Per finalitzar, quina diada és la que més t'agrada.

«La del barri de Sant Julià. Aquesta pregunta no és procedent. Només hi ha una diada i és la de Sant Fèlix».

Fotos: Anna Martí

Foto: Anna Martí

La millor colla del segle XX

Biel

Els Castellers de Vilafranca han estat la millor colla castellera del segle XX. Aquesta és la conclusió a què arriba Josep Bargalló en el llibre Un segle de castells, de 1900 a 2000 en dades, a partir d'una classificació que dóna punts a tots els castells bastits durant el segle XX, de la torre de vuit en amunt i seguint les puntuacions de l'últim concurs de Tarragona.

Els millors

Josep Bargalló analitza un munt de dades relacionades amb els castells al segle XX i presenta unes quantes classificacions seguint sis criteris diferents. En el plantejament que ell mateix qualifica com a "més objectiu, més equitatiu i més factible", basant-se en les puntuacions del darrer concurs, comptabilitza tots els castells bastits a partir de la torre de vuit amb folre (primer castell folrat), tenint en compte totes les colles que com a mínim han carregat un d'aquests castells: la mateixa torre de vuit folrada, el pilar de set amb folre, el cinc de vuit, el quatre de vuit amb l'agulla, el quatre de nou amb folre, el tres de nou amb folre, el tres de vuit aixecat per sota, la torre de nou amb folre i manilles, el pilar de vuit amb folre i manilles, el cinc de nou amb folre, el quatre de nou amb folre i agulla, la torre de vuit, el quatre de nou i el tres de deu amb folre i manilles.

Així doncs, els Castellers de Vilafranca sumen més de dos milions de punts (2.351.640 punts) i encapçalen la llista, seguits per la colla Vella dels Xiquets de Valls (1.915.260 punts), els Minyons de Terrassa (1.838.400 punts) i la colla Joves Xiquets de Valls (1.445.420 punts). Les altres colles que han aconseguit puntuar no arriben al milió de punts i són, per aquest ordre, la Jove Xiquets de Tarragona (665.640 punts, és a dir, menys de la meitat de la puntuació de la quarta colla), els Bordegassos de Vilanova, els Xiquets de Tarragona, els Castellers de Barcelona, els Xiquets de Reus, els Nens del Vendrell, els Castellers de Terrassa, els Capgrossos de Mataró, els Xics de Granollers i els Xicots de Vilafranca (quadre 1).

Sis quadres

A partir d'aquesta primera classificació, introdueix altres variants. Per exemple, també es planteja una taula que només tingui en compte els vint-i-cinc millors castells aixecats per cada colla. En aquest cas, els Minyons de Terrassa són els que sumen més punts, seguits molt de prop pels Castellers de Vilafranca, la Vella de Valls i la Jove de Valls (quadre 2). Si, en canvi, té en compte els vint-i-cinc millors castells, però es limita a comptabilitzar cinc construccions per cada tipus de castell, aleshores s'inverteixen les posicions: els Castellers de Vilafranca tornen a liderar la classificació, i aquesta vegada són els Minyons els que es queden a poquíssima distància dels de la camisa verda, mentre que Vella i Jove es mantenen en la tercera i quarta posició (quadre 3).

Bargalló continua buscant variants diferents. Estableix, doncs, un rànquing en què només es compten els castells descarregats, i aquí els Castellers de Vilafranca mantenen el primer lloc, els Minyons de Terrassa són segons i la Vella i la Jove de Valls continuen en les mateixes posicions anteriors (quadre 4). Finalment s'introdueixen dos paràmetres més: el total de castells de màxima dificultat dividits pel total d'anys que han passat des que la colla ha aconseguit el primer castell que s'ha tingut en compte (els Minyons de Terrassa són els que en surten més afavorits, seguits pels Castellers de Vilafranca, els Bordegassos de Vilanova i els Joves de Valls), o bé el total de castells de màxima dificultat dividits pels anys passats des de la fundació de la colla (criteri que torna a destacar els Minyons de Terrassa i, a continuació, apareixen la Jove de Valls, els Castellers de Vilafranca i la Vella de Valls).

Si es fa una mitjana dels quatre primers paràmetres, els primers llocs de la classificació són, per aquest ordre, per als Castellers de Vilafranca, els Minyons de Terrassa, la Vella de Valls i la Jove de Valls. I aquesta és exactament la mateixa disposició de colles que surt si es busca la mitjana dels sis criteris que l'autor ha seguit en les diferents taules.

Quadre 1: Tots els castells de màxima dificultat

Castellers de Vilafranca	2.351.640 punts
Vella dels Xiquets de Valls	1.915.260 punts
Minyons de Terrassa	1.838.400 punts
Joves Xiquets de Valls	1.445.420 punts
Jove Xiquets de Tarragona	665.640 punts
Bordegassos de Vilanova	244.380 punts
Xiquets de Tarragona	214.920 punts
Castellers de Barcelona	128.160 punts
Xiquets de Reus	79.800 punts
Nens del Vendrell	36.420 punts
Castellers de Terrassa	34.180 punts
Capgrossos de Mataró	20.400 punts
Xics de Granollers	7.780 punts
Xicots de Vilafranca	7.780 punts

Quadre 2: Els 25 millors castells de màxima dificultat

Minyons de Terrassa	233.840 punts
Castellers de Vilafranca	233.240 punts
Vella dels Xiquets de Valls	213.560 punts
Joves Xiquets de Valls	201.560 punts
Jove Xiquets de Tarragona	153.180 punts
Bordegassos de Vilanova	129.880 punts
Castellers de Barcelona	124.460 punts
Xiquets de Tarragona	113.680 punts
Xiquets de Reus	79.800 punts
Nens del Vendrell	36.420 punts
Castellers de Terrassa	34.180 punts
Capgrossos de Mataró	34.180 punts
Xics de Granollers	7.780 punts
Xicots de Vilafranca	7.780 punts

Quadre 3: Els 25 millors castells de màxima dificultat (màxim de 5 per cada tipus de castell)

Castellers de Vilafranca	219.460 punts
Minyons de Terrassa	218.500 punts
Vella dels Xiquets de Valls	201.960 punts
Joves Xiquets de Valls	183.360 punts
Jove Xiquets de Tarragona	134.260 punts
Bordegassos de Vilanova	113.800 punts
Xiquets de Tarragona	84.980 punts
Castellers de Barcelona	51.580 punts
Xiquets de Reus	37.200 punts
Nens del Vendrell	32.720 punts
Castellers de Terrassa	26.780 punts
Capgrossos de Mataró	20.400 punts
Xics de Granollers	7.780 punts
Xicots de Vilafranca	7.780 punts

Quadre 4: Tots els castells de màxima dificultat (només descarregats)

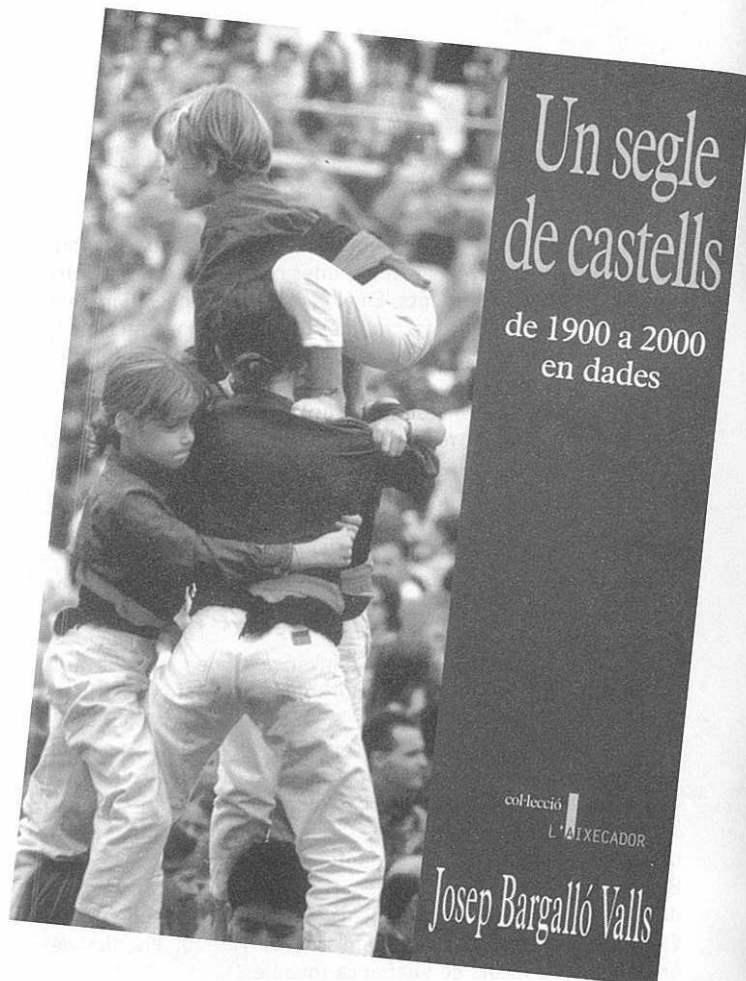
Castellers de Vilafranca	1.836.820 punts
Minyons de Terrassa	1.527.460 punts
Vella dels Xiquets de Valls	1.459.260 punts
Joves Xiquets de Valls	1.096.060 punts
Jove Xiquets de Tarragona	487.620 punts
Bordegassos de Vilanova	182.380 punts
Xiquets de Tarragona	153.440 punts
Castellers de Barcelona	63.000 punts
Xiquets de Reus	47.180 punts
Nens del Vendrell	20.820 punts
Castellers de Terrassa	20.400 punts
Capgrossos de Mataró	20.400 punts
Xics de Granollers	4.080 punts
Xicots de Vilafranca	4.080 punts

Història i esclat del fet casteller

Un segle de castells, de 1900 a 2000 en dades, segons l'autor, pretén "analitzar l'evolució castellera del noucents, especialment quant a les darreres dècades, a través de les construccions que ens poden aportar les dades i les xifres d'aquests cent anys de castells". Per introduir l'anàlisi, dedica un capítol inicial a fer "un cop d'ull històric" al fet casteller durant el segle XX, si bé presenta una breu referència als antecedents dels segles XVIII i XIX. Tanmateix, se centra sobretot en el període que engloba els últims trenta anys de la centúria passada i assenyala els motius pels quals s'explica el creixement evident que hi ha tingut el món casteller, tant del punt de vista quantitatiu com del qualitatiu.

En un altre capítol exposa diferents aspectes que han provocat "l'esclat del fet casteller" durant les últimes dècades del segle: el model associatiu i festiu que en què cal emmarcar les colles; els castells més importants que s'han aixecat, o bé la repercussió que han tingut els castells en els mitjans de comunicació moderns i l'aparició dels rànquings periodístics. En l'últim apartat -les dades-, Bargalló hi presenta diferents quadres i gràfiques (cinquanta, en total) que mostren d'una manera objectiva l'evolució del fet casteller durant el segle XX i serveixen per fonamentar les afirmacions que s'expressen en les pàgines del llibre. L'autor ha comptat amb la col·laboració de moltes persones de diferents colles.

El treball de Josep Bargalló va guanyar el II Premi L'Esperidió d'Assaig Casteller, convocat pels Amics de la Colla Jove Xiquets de Tarragona, i ha estat editat per Cossetània Edicions.

Cal Soler

MASIA TORREBLANCA
UN INDRET DE SOMNI

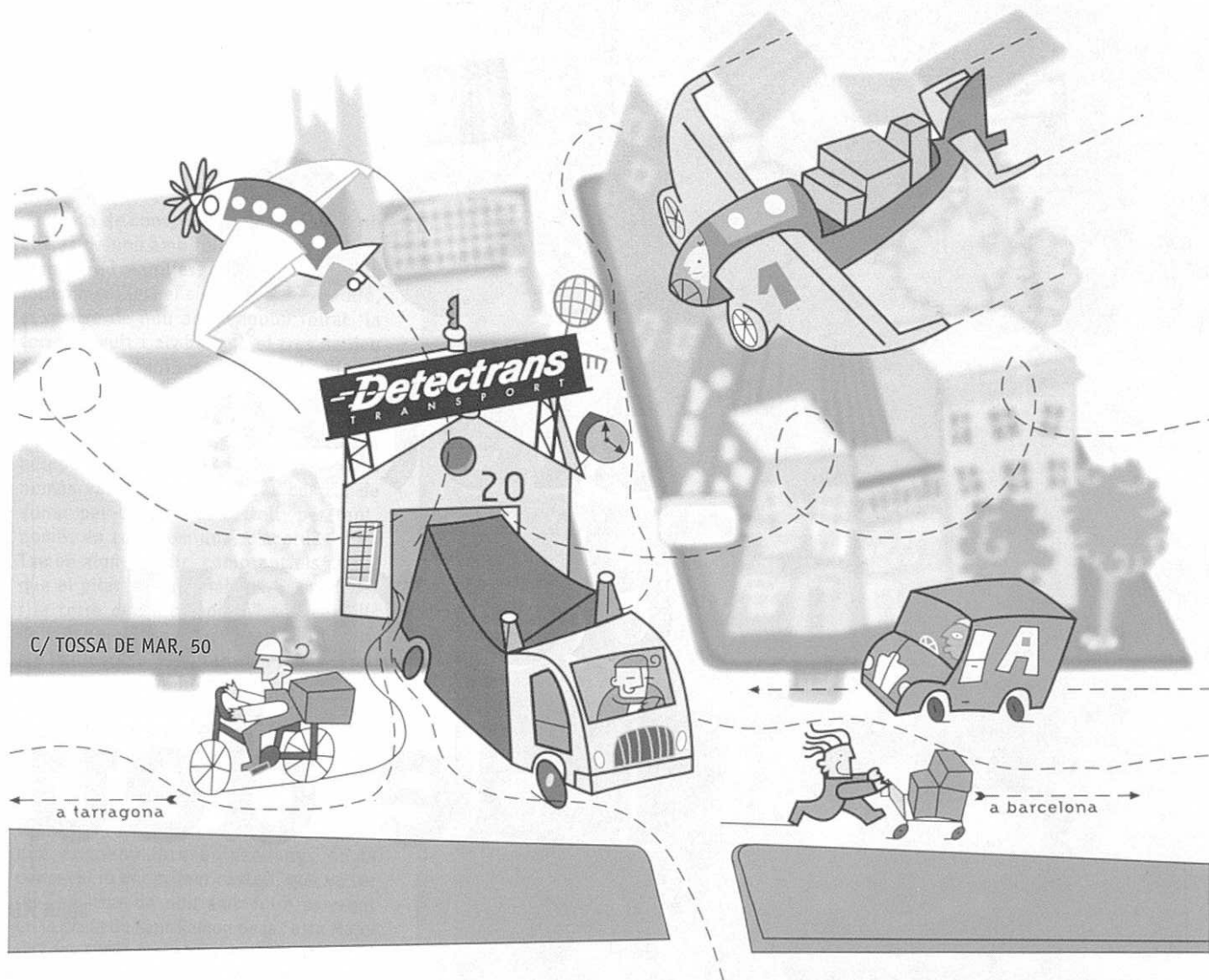

- Convencions
- Cuina de qualitat
- Lunch

- Càterings
- Casaments

MUDANCES

EXPRES

TOTPORTS

c/ Tossa de Mar, 50

tel. 93 890 48 27 fax 93 890 43 22

08720 Vilafranca del Penedès

Transport

LA NOSTRA EMPRESA OFEREIX UN SERVEI
COMPLET DE MUDANCES, PAQUETERIA I
SERVEI RÀPID AMB TOT TIPUS DE VEHICLES
ARREU DE CATALUNYA, DE L'ESTAT ESPAN-
YOL I DE L'ESTRANGER.

-Detectrans
TRANSPORT

200 aletes de nou i de deu

Jordi Mir

*Ja podem presumir
que els nostres
enxanetes ja han
marcat dues-centes
aletes en castells grans.
Dues-centes aletes!
No està gens
malament, i sobretot
si aquestes aletes
han estat fetes per
enxanetes a dalt d'una
gamma de castells
que, com a més fàcil,
comencen a comptar
amb el quatre de nou
amb folre.*

Tres de nou amb folre corregat el 31 d'agost de 1987. La primera aleta a un castell de nou dels Castellers de Vilafraça. Foto: Felix Miró

La llista de construccions continua amb el tres de nou amb folre, la torre de nou amb folre i manilles, el pilar de vuit amb folre i manilles, el cinc de nou amb folre, el quatre de nou amb l'agulla folrat, la torre de vuit i acaba amb el tres de deu amb folre i manilles. I compte!, que en el cinc de nou amb folre i en el quatre de nou amb aulla folrat se n'hi fan dues, d'aletes! Sí, teniu raó, però no sigueu perepunyetes perquè en tots dos casos només val la segona d'aleta per tal de donar per coronat el castell; per tant, només en comptem una, d'acord? També algú pot dir, comptant els pisos, que el pilar de vuit amb folre i manilles i la torre de vuit "només" són castells de vuit, però, en aquest cas, permeteu-me la llicència de ni tan sols rebatre-ho: el sentit comú ja ho fa per mi.

Sant Ramon del 87

Després d'aclarir alguns dubtes, podríem analitzar una mica el quadre adjunt que conté tots els números d'aquesta commemoració. Per començar, fixeuvos que enguany farà quinze anys de la consecució del primer castell, que va ser un èpic tres de nou amb folre carregat en la diada de Sant Ramon de la Festa Major de l'any 1987. Aquest fet va obrir una època per a la nostra colla en la qual les màximes consecucions -quatre i tres de nou amb folre- van ser els objectius a aconseguir en les grans diades, cosa, per altra banda, comuna a les altres colles grans.

Aquesta època va acabar l'any 1995 i va tenir dos fets a ressenyar. Un, que vam ser els primers a sortir de plaça amb dos castells de nou descarregats en una mateixa diada del segle XX -va ser per Tots Sants de l'any 1990-, i dos, que vam ser els primers d'intentar trencar el sostre de tres i quatre de nou amb folre... però estava escrit que nosaltres no seríem els primers a entrar a la nova terra promesa.

No vam ser els primers i ni tan sols els segons, sinó els quarts, gràcies a la magnífica diada de Sant Fèlix de l'any 1995, però d'aleshores ençà hem fet caure moltes muralles de Jericó. Abans de tot, vam passar comptes amb la maleïda tor-re de nou amb folre i manilles que tant se'ns havia resistit; després vam entrar i conquerir completament la terra dels pilars mítics. Ves si n'eren, de mítics, que alguns n'havien fet algun de terra cuïta perquè no veiien gaire factible veure'n un de carn i ossos. Ai Fontxo, home de poca fe! Després, vam inventar un impossible quatre de nou amb l'agulla folrat, abans d'encarar-se amb el nostre "coco", l'estructura de cinc, fins a completar-la i, fins i tot, guanyar un concurs coronant-ne un.

Foto: P.J. Guinovart

Foto: Axiu Colla

Foto: Pau Asensio

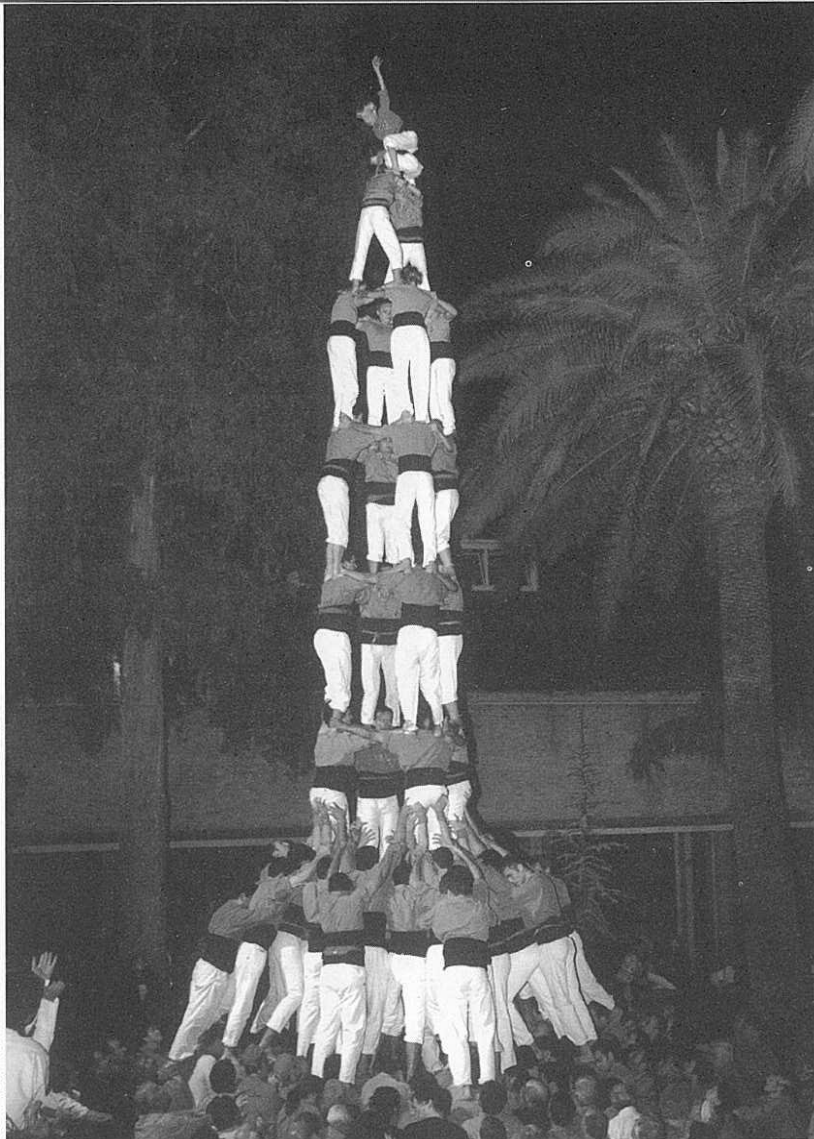
Foto: Pau Asensio

Foto: Sergi Ros

Foto: J.M. Parellas

Tres castells i el pilar de vuit

Les cireres d'aquests quinze anys són el primer tres de deu amb folre i manilles coronat de tota la història i la primera torre de vuit sense folre carregada, fefaentment documentada. Val a dir que en augmentar la gamma de castells i pilars, el compte final per temporada va créixer dràsticament, ja que en diverses ocasions hem fet diades de tres castells més un pilar i així, és clar, els números creixen vertiginosament.

El castell número 200, 157 de descarregats i 43 de carregats, va ser un quatre de nou amb folre que vam completar el dia 31 de maig de 2002 en un assaig amb camisa i gralles que arriscadament -els castells són un negoci poc segur- vam convocar per tal de commemorar tal efemèride.

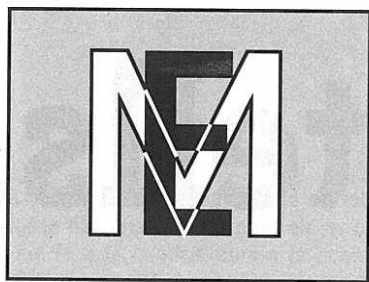
Per acabar i deixar-ho tot resolt, cal aclarir un punt que podria ser una mica molest. Si algú se li pot fer molt feixuga la càrrega de consciència del fet que un d'aquests castells, exactament un tres de nou amb folre, es vagi fer en un assaig general previ a la Festa Major del 2001 i, per tant, segons el seu parer no hauria de comptar, ho pot arreglar fent córrer el quadre adjunt fins al diumenge següent i afegir-hi el tres de nou amb folre que vam descarregar a Cornellà. I, així, tot arreglat.

Castells de nou i de deu dels Castellers de Vilafranca

	4d9f		3d9f		Td9fm		Pd8fm		5d9f		4d9fa		Td8		3d10fm		TOTAL
	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	
87	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
88	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
89	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
90	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
91	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
92	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
93	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
94	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
95	7	-	1	2	1	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	14
96	7	2	5	1	2	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	20
97	2	-	4	-	2	-	1	2	1	1	1	-	-	-	-	-	14
98	5	1	4	-	2	-	-	2	-	1	2	-	-	-	-	1	18
99	3	2	9	1	6	-	5	1	-	-	1	-	-	1	-	-	29
00	9	-	7	1	5	1	4	1	1	-	3	-	-	1	-	-	33
01	13	1	18	-	4	1	3	1	-	2	1	-	-	-	-	1	45
02*	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
TOTAL	58	10	53	11	22	3	13	10	2	4	9	1	-	2	-	2	200

* Fins al 31 de maig

**Electricitat de
l'automòbil**

Electromecànica MOLAS S.C.

**c/ Pere El Gran, 22 - Telèfon 93 890 32 37
08720 VILAFRANCA DEL Penedès**

Al seu servei

 **errreteria
BÀDIA S.A.**

**c/ Clascar, 12 - Telèfon 93 890 16 44
VILAFRANCA DEL Penedès**

Tenim pàrquing per als nostres clients

Castells, torres i pilars de clar color verd

Biel

De tots els castells que formen la gamma extra, n'hi ha tres en què el domini dels Castellers de Vilafranca és evident: el quatre de nou amb l'agulla, la torre de nou i el pilar de vuit.

Foto: Felix Miró

Ja fa temps que sentim a dir que els extraordinaris castells que les colles han anat aconseguint en les últimes temporades, tant pel que fa a la qualitat com a la quantitat, han provocat una addicció en els aficionats –i en certa manera, també en els castellers– que provoca que, si no ens prenem *droga dura* –és a dir castells de primeríssima fila–, sembla com si que quedéssim una mica freds. Estem tan ben acostumats que algun any potser ens hauríem de posar d'acord tots plegats i administrar-nos un rigorós règim de pa i aigua durant uns quants mesos perquè tornéssim a valorar en la justa mesura construccions que no hauríem de menystenir.

Acceptant, doncs, la millora evident dels castells en general i constatant que, sobretot de l'any 1993 ençà, el nombre de grans construccions s'ha multiplicat a una velocitat de vertigen, i fins i tot admetent que aquesta multiplicació és *culpa* de les principals colles, és just destacar també que hi ha tres construccions situades clarament en la gamma de primer nivell –l'anomenada «extra»– que, si no hagués estat pels Castellers de Vilafranca, a hores d'ara, gairebé serien de ciència ficció, de tan poques com se n'haurien vist. És a dir, que, en aquests casos, som nosaltres els *culpables* que la freqüència amb què s'han plantat a les places hagi fet disminuir el fervor que haurien d'aixecar. Ens referim a un castell com el quatre de nou amb folre i l'agulla; a una torre com la de nou amb folre i manilles, i a un pilar com el de vuit igualment amb folre i manilles. Són castells, torres i pilars de claríssim color verd.

Els únics descarregats

On és més evident aquesta apreciació és en el quatre de nou amb folre i l'agulla. Només de fer una ullada als quadres que acompanyen l'escrit observem com, si els Castellers de Vilafranca no l'haguéssim descarregat nou vegades, nou, en aquests moments ningú no n'hauria vist mai cap de completat. Probablement, el fet hauria provocat que es vessessin riuades de tinta i que se sentissin rotundes afirmacions mantenint la tesi que tal construcció és impossible de dur a bon terme, o just a l'inrevés. I ja tindríem la polèmica servida. Per estalviar-nos-la i dedicar les energies a empreses més profitoses, n'hem descarregat nou, i esperem que en vinguin molts més.

Si ens oblidéssim dels nou quaterns de nou amb folre i agulla descarregats –Mare de Déu, qui se'n pot oblidar?–, les estadístiques assenyalarien que la colla Vella dels Xiquets de Valls en tindria tres de carregats; els Minyons de Terrassa, dos, i nosaltres, un. De fet, és ben lògic que dominem amb claredat aquesta construcció si tenim en compte que en vam ser els promotors, els inventors, inicialment els únics valedors i els descobridors.

Del patiment a la glòria

El cas de la torre de nou amb folre i manilles és diferent. Comparteix amb el quatre de nou amb folre i l'agulla el fet que ens la vam treure de la màniga a Cal Figarot quan hi havia un escepticisme generalitzat que la torre fos possible. Tot i amb això, tothom coneix la història que no vam ser els primers a carregar-la ni tampoc a descarregar-la, i que vam haver de patir força per apuntar-nos la primera (m'hi jugo un pèsol, però, que ningú de la colla no fallaria a l'hora de saber quin dia vam descarregar per primer cop la desitjada torre: per Sant Fèlix de 1995!). Però els aficionats i els castellers també saben que la torre de nou, per a nosaltres, va ser com el rascar: que tot és començar. Després del 30 d'agost del 95 vam enfilat-ne una després d'una altra i, de moment, n'hem descarregat vint-i-dues! I quantes en compten les colles que vénen al darrere? Doncs, quinze els Minyons; tres, la Vella, i una, la Joves. Si ens fixem en les torres de nou en què només s'hi ha pogut fer

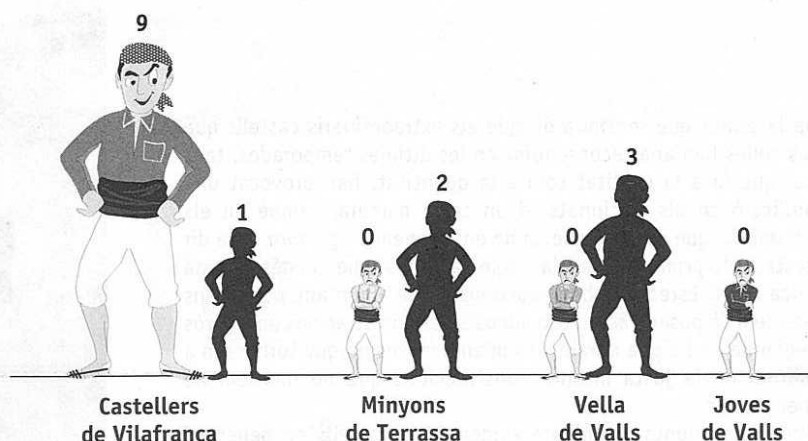
Foto: Felix Miró

Foto: Xavier Saborido

Quatre de nou amb folre i l'agulla

l'aleta, però els grallers han hagut de parar de tocar en sec mentre s'intentaven descarregar, les xifres ens indiquen que als Minyons de Terrassa això els ha passat en set ocasions; que als xiquets de la Joves vallenca, en quatre; que als Castellers de Vilafranca, en tres, i que als vallencs de la Vella, en una. Si comptem les carregades i les descarregades, doncs, el domini de la torre no és tan clar com el del quatre, sobretot perquè els Minyons també n'han fet força (vint-i-cinc nostres per vint-i-una dels terrassencs), però la distància entre aquestes dues colles i les de Valls sí que és ben notòria (la Vella en suma quatre i la Joves, cinc).

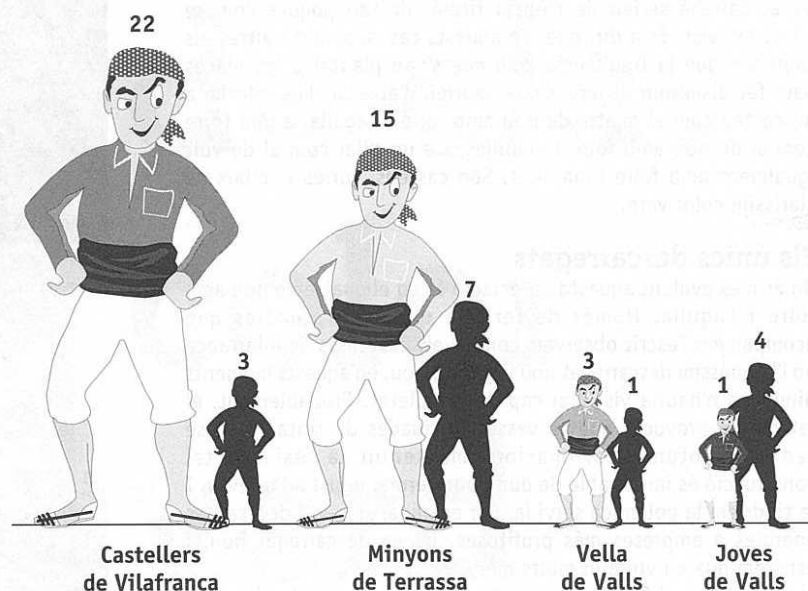

Una pila de pilars

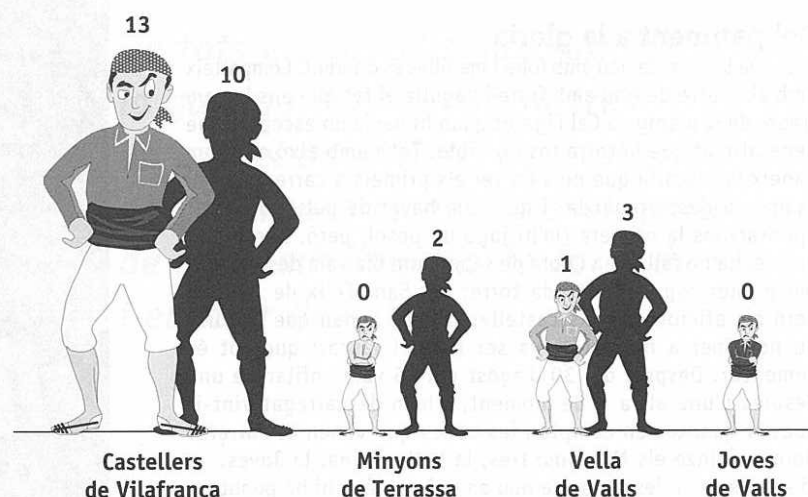
Finalment, el pilar de vuit amb folre i manilles comparteix característiques amb el quatre i amb la torre i presenta algunes diferències. Pel que fa als trets comuns, cal indicar que les tres construccions les vam aconseguir per primer cop l'any 1995 i que en l'espadat també mantenim un domini clar respecte a les altres colles. A diferència de les dues construccions comentades anteriorment, però, els Castellers de Vilafranca no ens el vam inventar ja que els de Valls ja n'havien aixecat algun durant el segle XIX. Tanmateix, el que sí que vam fer és recuperar-lo després de més de cent anys, concretament, la diada de Sant Ramon de fa set anys.

Després de carregar-lo la primera vegada durant el segle XX, el vam tornar a carregar unes quantes vegades –tradicionalment, per la mateixa diada del 31 d'agost– fins que el vam completar en l'actuació de Sant Miquel de l'any 1997. En total, doncs, s'han vist tretze pilars de vuit amb folre i manilles de color verd descarregats i deu més de carregats: vint-i-tres. I els altres? Doncs, hem de dir que el pilar de vuit s'assembla al quatre: si tornéssim a fer un esforç d'amnèsia i esborréssim els tretze pilars que hem descarregat –quina bestiesa, oi?–, a l'inici de la temporada alta de l'any 2002, la història diria que en l'època més moderna només s'hauria vist descarregar una vegada l'espadat de vuit pisos, i no vulgueu saber l'èpica i gairebé la mística amb què lògicament es descriuria l'esdeveniment. Així doncs, a part dels nostres, l'altra colla que ha descarregat el pilar de vuit ha estat la Vella de Valls, a la plaça del Blat, per Santa Úrsula del 1998. A més a més, els de la camisa rosada l'han carregat en tres ocasions més: en total, quatre pilars. I els altres que han pogut fer l'aleta al majestuós pilar, si bé no han aconseguit de descarregar-lo encara, són els Minyons de Terrassa: ho han fet dues vegades. La conclusió és ben clara: si no fos pels Castellers de Vilafranca el quatre de nou amb folre i l'agulla seria un castell inversemblant i cada any hi hauria bufetades per veure qui en descarregava un; la torre de nou amb folre i manilles es veuria de tant en tant a Terrassa, i molt de tant en tant a Valls, i el pilar de vuit també formaria part de les proeses del segle XIX que alguns agosarats castellers es van atrevir a emular en la centúria passada.

Torre de nou amb folre i manilles

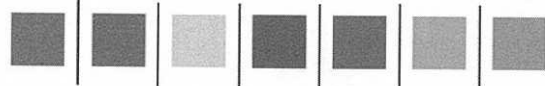

Pilar de vuit amb folre i manilles

Separem la brossa

A mi, llença'm
al contenidor que
toca!

Ben triat hi guanyarem!

Ajuntament de Vilafranca del Penedès

Vilafranca i tu i

junts pel civisme

Primeres mans m. i f. Mans que subjecten els segon per darrere tot fent-lo per les natges. Foto: Anna Martí

El lèxic casteller

Xavier Brotons Navarro

De la metàfora al neologisme

El fet d'escriure el Diccionari casteller (editat l'any passat per la Diputació de Barcelona i El Ventall) em va fer reflexionar, ni que fos mínimament, sobre la naturalesa del lèxic casteller.

D'entrada he de dir que es tracta de reflexions sobre la marxa i no pas fruit d'un treball sistemàtic. Per tant, penso que en el camp de la lexicologia castellera encara queda molta feina per fer. Bàsicament, el vocabulari dels castells està format per un cabal de lèxic diguem-ne patrimonial, d'una banda, i d'un important nombre de neologismes, de l'altra.

A la primera categoria pertanyen els mots que es refereixen a les posicions dins el castell, a les parts del castell, al nom de les diferents construccions, etc., i també a diverses accions que formen part de l'activitat castellera.

Lèxic patrimonial i neologismes

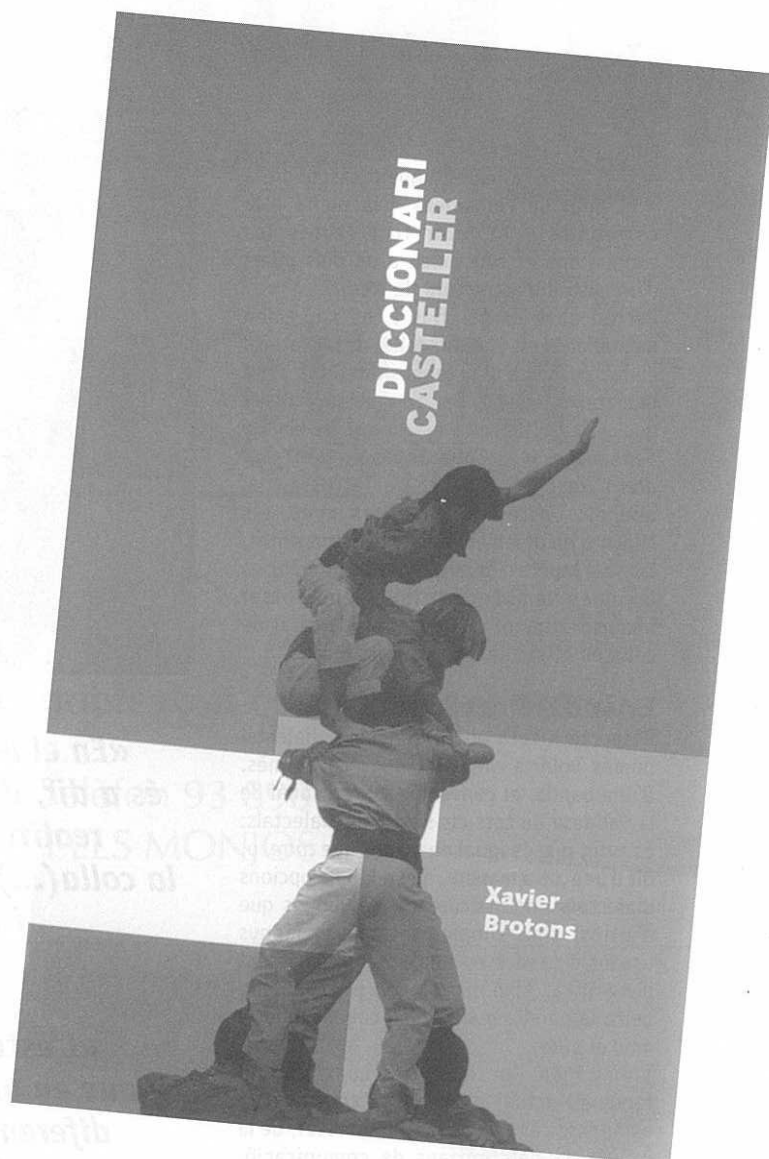
Així, al lèxic patrimonial hi pertanyen, per exemple, paraules tan conegudes com *enxaneta*, *aixecador*, *dosos*, *sisens*, *quints*, *quarts*, *segons*, *baixos*, *crossa*, *agulla*, *vent* (posicions dins del castell); *pinya* —*peu*, *soca*—, *pom de dalt* (parts del castell); *pilar*, *torre*, *tres*, *quatre*, *quatre amb l'agulla* o *amb el pilar*, *cinc* (castells); *carregar*, *descarregar*, *desmuntar*, *treballar*, *assajar*, *assaig* (accions). Pertanyen al neologisme aquelles expressions noves o recents. No cal dir que aquest és un concepte relatiu, ja que una paraula que en un moment determinat és un neologisme amb el temps pot esdevenir integrant del lèxic patrimonial.

Ara ens podem preguntar: què fa sorgir el neologisme? Penso que bàsicament hi ha dos motius. En primer lloc, noves realitats castelleres tenen com a conseqüència la necessitat de crear paraules noves per designar aquestes realitats. Això passa amb algun castell inèdit, com per exemple el *quatre de nou amb folre amb l'agulla al mig*. (Fixem-nos, de pas, que en aquest cas hi ha certa vacil·lació en l'ús entre quatre de nou amb folre i l'agulla i quatre de nou amb folre amb l'agulla. I és que aquesta és una de les característiques del neologisme, que presenta vacil·lacions en l'ús fins que no es consolida.)

Un exemple molt clar de neologismes sorgits de noves necessitats el constitueixen el grup de mots referits a posicions dins el castell que abans no existien perquè senzillament aquests castells no es feien. Pertanyen, doncs, a aquesta categoria paraules com *escaleta*, *portacrosses* —*crucificat*, *ganxo*—, *portaportacrosses*, *semicreu*, *diagonal*...

En segon lloc, un factor que ha contribuït decisivament a l'ampliació del neologisme casteller ha estat el llenguatge periodístic. En aquest sentit, la llengua dels mitjans de comunicació ha inventat moltes expressions castelleres, en molts casos seguint el model del lèxic de l'esport —que, dit sigui de pas, impregna molts camps de la societat actual—. Així, expressions com *tripleta màgica* (o simplement *tripleta*), *castells de gamma extra*, *castells de gamma alta*, etc., han sorgit del món dels mitjans de comunicació. Cal reconèixer que algunes d'aquestes expressions a vegades resulten un pèl agosarades i que no totes han estat acceptades per la comunitat castellera. En aquest sentit, l'ús és una vegada més el que dictamina l'èxit o no d'una determinada expressió.

D'altra banda, cal comentar que de la mateixa manera que el neologisme representa un guany en el cabal lèxic casteller, també hi ha el fenomen contrari: és a dir, el vocabulari casteller també té pèrdues, representades per arcaïsmes i paraules que han caigut clarament en desús. Per exemple, la paraula *calcilles* ja no s'utilitza senzillament perquè aquesta peça de vestir ja no es fa servir. I el mot *xurriacada*, referit a la caiguda d'un castell, no s'usa, i no se sap exactament per què. En el camp dels arcaïsmes hi ha el cas curiós d'*espadat*, paraula que en les cròniques del segle XIX s'utilitza per designar el pilar. Doncs bé, aquest és un exemple d'arcaïsmes ressuscitat, tot i que només en el registre escrit: l'explicació és que als periodistes de premsa escrita els anava bé un sinònim de pilar i així van rescatar aquest mot ben bé del túnel del temps.

Metàfora, metonímia, riquesa dialectal

Analitzant amb més detall el lèxic dels castells ens adonem que hi són presents tant la metàfora com la metonímia. La metàfora és una figura retòrica propera a la comparació. Així, si l'esquema de la comparació és A és com B (per exemple, "Té els cabells com l'or"), la metàfora respon a l'esquema A=B ("cabells d'or"). Exemples de metàfora són *crossa* ("és un casteller que fa com de crossa"), *agulla*, *cassola*, *folre* (aquesta estructura folra el castell com si folréssem un vestit), etc.

La metonímia és una altra figura que consisteix a designar el tot mitjançant una part. Així, quan diem «dóna'm el teu mòbil» de fet volem dir «dóna'm el (número del) teu mòbil». Així, metonímic és l'ús que fan al Vendrell d'*aleta* per comptes d'*enxaneta*. I a les cròniques del segle XIX trobem l'expressió *tres de nou amb crosses* en comptes de tres de nou amb folre: per què? Doncs perquè les crosses, que són una part del folre, designen tot el conjunt de l'estructura.

D'altra banda, en el lèxic dels castells també hi ha dialectes, és a dir, diferents paraules per designar la mateixa realitat segons la localització geogràfica de la colla. Molt conegut és el cas de la dualitat *torre/dos* per denominar els castells d'estructura de dos, però aquest no és l'únic exemple de sinonímia dialectal. En tenim més: *vent* (Penedès), *dau* (Valls i Tarragona) i *mà-i-mà* (Minyons de Terrassa); *aixecador* (probablement d'origen vallenc); *acotxador* (Tarragona), *cassola/cassoleta* (el Vendrell i Penedès); *canalla*

(terme general), *mainada* (colles gironines). Com a exemple del màxim de sinònims dialectals he trobat el següent cas: la dreta = el pilar de l'enxaneta = la plena = la carregada = el pilar fort (totes les expressions es refereixen a un dels pilars d'un castell d'estructura de tres).

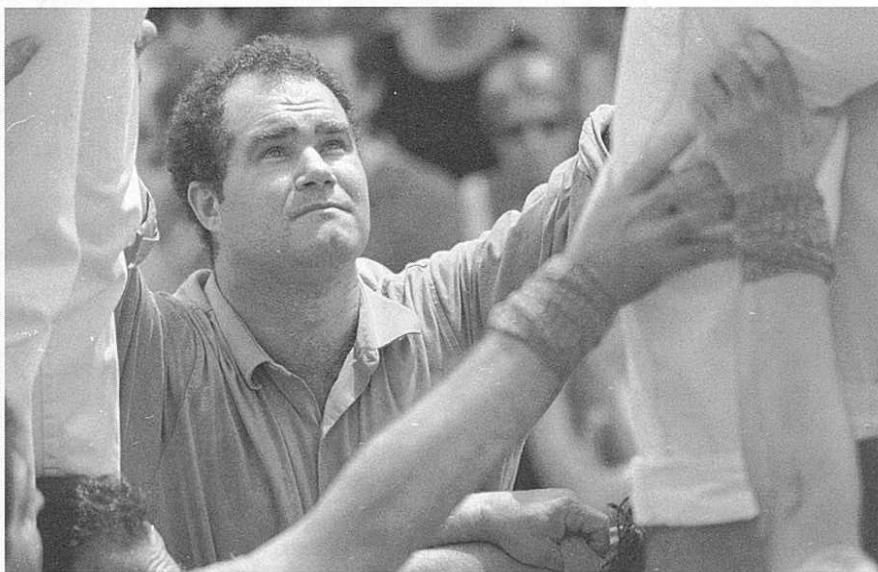
Per un altre cantó, fins i tot s'aprecien microdialectes: és a dir, colles de la mateixa ciutat arriben a usar termes diferents per a la mateixa realitat. Per exemple, a Valls, el que a la Colla Vella és *lateral* i *pilar de l'enxaneta*, a la Colla Joves és *girat* i *la dreta*, respectivament; i a Terrassa, del que els Castellers en diuen *vent*, els Minyons en diuen *mà-i-mà*. En aquest sentit, la meua hipòtesi és que aquestes diferències lèxiques també contribueixen, potser inconscientment, a afirmar la identitat de colla en el joc de les rivalitats locals.

Estàndard casteller

Respecte a tota aquesta riquesa dialectal només voldria afegir-hi dues coses més. D'una banda, el convenciment personal de la validesa de tots els sinònims dialectals: és a dir, que és igual de bo *dos* que *torre*, o, dit d'una altra manera, que no hi ha opcions dialectals lingüísticament més bones que d'altres, sinó simplement més o menys usades o usades en una determinada àrea geogràfica. Això mateix val, per exemple, per a la parella *quatre amb l'agulla/quatre amb el pilar*.

I en segon lloc és curiós constatar un fenomen actual d'una certa creació d'un estàndard casteller a partir, sobretot, de la influència dels mitjans de comunicació. L'estàndard representa que és una varietat supradialectal que en un moment determinat tria una entre les diferents opcions dialectals. I, a tall d'exemple, sembla que aquest incipient estàndard casteller ha triat *aixecador* (entre *acotxador* i *cassola*), *quatre amb l'agulla* (en comptes de *quatre amb el pilar*), etc. No cal dir, però, que això s'ha de matissar molt, perquè també funcionen subestàndards locals (així, per exemple, a Tarragona ciutat sempre s'escriu *acotxador* i no pas *aixecador*).

Tornant al començament de l'article, diré que el fet d'elaborar el *Diccionari casteller* m'ha fet descobrir tota la riquesa del lèxic dels castells i, al mateix temps, adonar-me que aquest és un terreny encara força verge pel que fa al seu estudi. D'una banda, la feina lexicogràfica (la de la fixació de les formes) està en part feta amb la publicació del diccionari. Però, de l'altra, encara falta molt per fer en el terreny lexicològic (documentar els mots, saber-ne l'etimologia, etc.). Afortunadament, sé de bona tinta que ja hi ha gent treballant-hi.

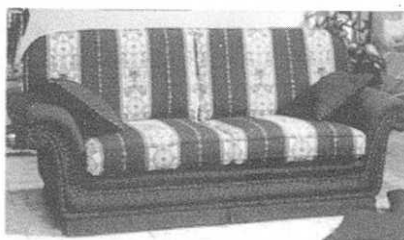
«En el lèxic dels castells també hi ha dialectes, és a dir, diferents paraules per designar la mateixa realitat segons la localització geogràfica de la colla(...): vent (Penedès), dau (Valls i Tarragona) i mà-i-mà (Minyons de Terrassa)»

«L'estàndard és una varietat supradialectal que en un moment determinat tria una entre les diferents opcions dialectals. Aquest incipient estàndard casteller ha triat aixecador (entre acotxador i cassola), quatre amb l'agulla (en comptes de quatre amb el pilar), etc.»

Fotos: Anna Martí

TAPISSERIA QUIM

Decoració de mobles

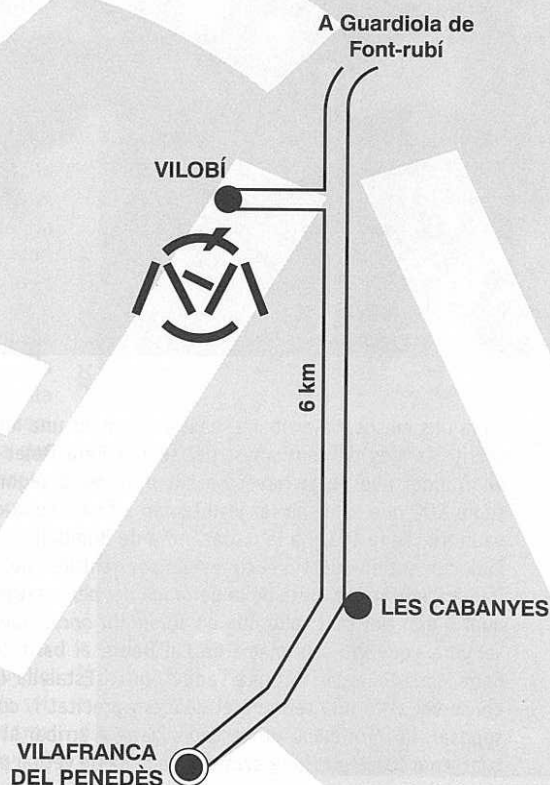
Tot tipus d'entapissats i reforma de mobles antics als millors preus

Av. Catalunya, 86 , baixos - Telèfon 93 898 05 47
SANTA MARGARIDA I ELS MONJOS

**MARBRES
MASÓ**

AV. DIPUTACIÓ, S/N - TEL. I FAX 93 897 86 36
08735 VILOBÍ DEL PENEDES

Una Festa Major de fa 113 anys

Eloi Miralles

Fins fa poc temps, semblava força clar que l'últim castell de nou del segle XIX havia estat bastit a la Festa Major de Vilafranca del 1889. La recent aparició de nova documentació, però, podria posar en dubte aquesta evidència.

Dos castells de nou davant la casa de la vila a l'època d'or del segle XIX.

Ja fa uns mesos, va arribar a les nostres mans una mena de dietari escrit, fa més de cent anys, pel senyor Pere Bolet i Artigas, un vilafranquí que devia haver nascut dins de la segona meitat del segle XIX, que es devia fer jesuïta cap a finals de la centúria i que va morir, l'any 1935, a la ciutat índia de Bombai.

El document en qüestió el coneixem per gentilesa de Maria Antònia Badia i Santacana, néta de la germana del personatge esmentat, el qual li era, per tant, allò que en solem dir *oncle valencià*. Aquesta senyora –que viu a la masia de Cal Bolet, al barri de la Torre, de Sant Martí Sarroca– informà l'amic Agustí Estalella que ella havia conservat com una relíquia el quadern precitat i, com és fàcil de suposar, la informació no va trigar gaire a arribar al *Jou* Cabré, el qual, com correspon a un president que ha de vetllar pels interessos

castellers no solament de la colla sinó també de la vila i de la comarca, no va parar fins a tenir accés al memoràndum que ens ocupa. La seva importància rau en el fet que ens permet conèixer de primera mà molts dels actes que van conformar la Festa Major de Vilafranca de l'any 1889, tot resseguint-la com si es tractés d'una pel·lícula. El text és escrit en un català prenormatiu però força entenedor, malgrat la gairebé pràctica inexistència de punts i comes a cadascun dels diversos paràgrafs. Malauradament, la crònica no va tenir continuïtat en anys successius, com hauria estat desitjable. Sí que l'acompanya, però, un escrit precedent, aquest en castellà, datat el 1885, que descriu els balls i comparses que van ser presents a la *més típica* de l'any anterior.

Com és obvi, per raons d'espai i també perquè una bona part del seu

testimoniatge no encaixaria en una publicació com la nostra, no reproduïrem la totalitat de l'escrit del senyor Bolet. Així doncs, farem atenció a les notícies que aporten documentació castellera i/o folklòrica en general, més o menys precisa, però també a una altra que d'alguna manera ens afecta, ja que parla concretament d'aquell qui fou, segurament, el primer propietari del nostre estatge social, és a dir, d'en Joan Via, conegut popularment com a *Figarot*.

Abans, però, a tall de prefaci, creiem que és convenient de transcriure els dos primers fragments amb què comença la narració, perquè ens ajuden a situar-nos dins del context festamajorenc d'aquella època. Copiem literalment:

"Trenta y un d'Agost o jorn de la renombrada festa Majó de Vilafranca del Panades y qu'any enradera tans forastes y feyan cap, feya uns cuans anys que anaba molt a menos pero que aquest any ha renascut ab tot lo seu esplendor gracias a la iniciativa de uns cuans patriotas Vilafranquins. No y a fet res que las viñas estiguesin malas y en visperas de ser invadidas per la filoxera(*) y a mes que eix any se conti com a perduda al menys per la comarca de Vilafranca la valiosa y unica cullita de importancia com es la del vi, dic no y a fet res tot això per los dignos administrados. Tot se a portat a cap y res los ha arredrats, encara que axis com l'any passat va haveri una gran cullita y una petita festa mayo y per lo tant y havia poca festa majó y caras alegras aquest any y ha caras tristas y bona festa majó es a dir al revés de lo que era logic y natural.

>>De bon demati las grallas de totas dugas collas de chiquets han tocat la diana pasan per tots los carres despres mes tard junt ab tots los balls pasan per casa de tots los administrados y autoritats y luego quedan libres fins a las 10 que han d'ana a compaña lo ajuntament a la esclesia. Lo temps que tenen lliure van perls carres y fan castells a deban de casas ricas acostuman fe lo pilà perque axis toman lo petit y al mateix temps s'intrudueixen per la casa donantlos lo que tenen a bé de eix modo arreplegant foras cuartos per ço si no fos axis ab los dines que cobran dels administrados non tindrian per res això los hi paga tots los gastos."

És fàcil d'endevinar que les dues colles de xiquets -de Valls, naturalment- ja devien haver arribat la vigília, com era de costum. Esdevé curiosa, a més, la constatació que els castellers no solament comptaven amb la paga de l'administració i les rendes del *llevant de taula*, sinó que arreplegaven calés ja abans i després de l'hora de l'ofici.

(*) Nota de l'autor: Efectivament, la fil·loxera no fou localitzada a Vilafranca fins al 1890, tot i que ja havia arribat al Penedès el 1887. A l'Empordà (provinent de l'Estat francès) ja havia estat detectada el 1879.

Sense castell de nou?

El relat s'atura a descriure com n'estava, d'engalanada, la basílica de Santa Maria, que els capellans duïen "unas magnificas casullas" i que el predicador, vingut de Tortosa, havia fet un sermó "sumament llarch puig va durar una hora". Amb raó el doctor Josep Estalella, anys a venir, postil·lava allò de "ve un predicador de fora i fa un sermó que dura una hora", en un dels rodolins de la seva cèlebre auca de la Festa Major. Continuem:

"Eran la una y quart cuan se va sorti d'ofici afora ya esperaba al ajuntament tots los valls qu'el varen precedi fins a la Casa de la Vila, al comensal carre de Sn Maria las dugas collas de xiquets de Valls varen puja lo pilà de 5 y lo varen porta fins a la casa de la Vila, es costum de aguantar el pilà (si se pot) fins que ha pasat l'ajuntament aquest any no varen pogué porta puig tots dos pilans caigueren un poch antes de pasá lo ajuntament. Anys enera y habia un gran punt en pogué porta lo pila no desde lo comensament del carre de Sn Maria sino que ya comensaban a daban de la iglesia sen per consegut casi lo doble mes llarch, pero avans y habia uns homas qui eran de bronzo y en sabian mes particularment la colla vella.

>>Cuan lo ajuntament es dintra la Casa de la Vila y per consegut surt al balco allevores tots los valls comensant per los gegants, drach, panderets, cercolets, bastons, Moixiganga, etc tots fan lo que pertoca a cada cuales a dir que ballan tot lo que sabent. Cuan han ballat tots los balls escepte'ls xiquets, eixos se posan las dugas collas frente tambe de la casa de la vila tenent la preferencia la colla vella de posarse frente'l balco qui y ha lo ajuntament, comensant deseguida los castells torras y pilans segons a lo que se hajan compromes.

>>Avans no y habia cap any que no fesin lo castell de nou lo pilà o pilans de sis y la torre de set y la majoria dels anys feyan lo castell de nou la torra de vuit y lo pila de set y hasta un any varen fe lo pilà de vuit (la colla vella) cosa que no se habia fet may ni se ha fet mes, no puch dir si fa molts anys pero si que men recordo molt be que yo u vareig veurer y habia anys que de castells de nou ne feyan dos o tres un any frente a la Iglesia cuan va entrar lo ajuntament la colla noba va fer lo castell de nou pero forrat com se acostuma, la colla vella se pensaba que anaba afe lo castell de vuit, cuan sen va adona que feyan lo de nou li va entrar celos y ella que si per compatir va fer lo castell de nou com l'altre colla pero eix casi net puig fora de las crosas no y habia casi dingu si arriban a caurer se fan mabé puig agueran caygut a terra forta com es la plaza del Oli.

>>Eix any varen fer en lo dia de avuy lo següent. La colla noba va fer la torra de set lo castell dels 4 de vuit com tambe los tres de vuit y per ultim lo pila de sis anan al

balcó va caure en lo castell de set y en los tres de vuit pero los va fer(1). La colla vella no va caurer ni una vegada y en cambi va fer dugas cosas mes que son lo castell dels tres de set y lo pila de cinc alsats per sota.

>>Eran la dugas menos quart cuan varen acaba a las dugas tocadas se posabam a dina mentres dinabam varen veni a cobra tots los balls a cada un li varem dona 10 centims com cada any. Varem acaba de dinar qu'eran las tres tocadas."

A favor i en contra

Hi ha en la contalla algunes coses interessants a remarcar, com ara el costum, encara vigent aleshores, de portar el pilar de cinc per tot el carrer de Santa Maria o, per damunt d'aquest en magnitud, muntar-lo ja davant la façana principal de la basílica i gairebé doblar així el recorregut; o també la preferència de la colla Vella, vés a saber per quines raons, de poder triar el lloc al davant de ca la Vila; sense deixar de banda l'evident predilecció -que es farà encara més palesa, com veurem, en els comentaris relatius al dia 31- que Pere Bolet sentia per aquesta colla. Retenim també allò que els pilars "es lo que avans sen deya los espadats".

(1) Nota del cronista: "pilà es de un homa sobre l'altre y així sucesivament es lo que avans sen deya los espadats. La torra se conte de dos y los castells de mes de dos regularment son de tres o quatre d'amplada y de 7, 8 o 9 d'alsada."

Un cinc de vuit de la dècada dels anys 80 del segle XIX. (1883 - 1889?)

Però, sobretot, volem referir-nos a les actuacions que resten consignades a la crònica. D'entrada, esdevé agradable la constatació d'allò que ja coneixíem: que Vilafranca va tenir el privilegi de poder contemplar, almenys en una ocasió, en aquella època d'or casteller, el titànic pilar de vuit; com també la certificació tangible que l'aixecament simultani d'aquells dos agosarats castells de nou a l'entrada d'ofici no era cosa ni de llegenda ni d'utopia. I aquí ens cal recordar que, tant d'un episodi com de l'altre, ja ens n'havia deixat notícia impresa el pròcer vilafranquí Antoni Martorell i Panyelles, al setmanari "Lluitem" del 29 d'agost del 1910, un article que, amb el títol de "Plenitud i decadència dels Xiquets de Valls", ha estat reproduït modernament a la pràctica totalitat de les publicacions castelleres.

Ara bé, el que és més sorprenent i no gens engrescador, per cert, és el to de mediocritat –o, millor diríem, normalitat– casteller que es desprèn del comentari que fa el senyor Bolet de les actuacions d'ambdues colles al migdia de Sant Fèlix, amb castells de vuit, torres de set i pilars de sis, entre altres construccions. Sobta perquè, en aquest cas, no hi ha cap mena de coincidència amb allò que també deixà escrit l'Antoni Martorell –a la revista "Verde y Azul", l'agost del 1944– sobre la diada casteller de què parlem: "Aquel año 1889, de buena memoria para los 'xiquets' y sus admiradores, después del Castell de Nou montaron la Torre de Vuit i el

Pilá de Set". Amb aquesta notícia, el nostre distingit convilatà no feia més que refermar allò que ja havia apuntat trenta-quatre anys abans en el treball suara mencionat i que comença així: "La decadència que han sofert els Xiquets de Valls des de l'any 89 ensà, -últim any que Vilafranca ha vist plantar el cèlebre Castell de nou-...". I encara més endavant parla d'aquells "(...) homes de pura rassa casteller, orgull del camp de Tarragona, qui des de l'any 75 al 89 realisaren proeses inaudites ben dignes de consignar-se".

Per si tot això fos poc, Pere Ferrando, ja fa més de dotze anys i en aquestes mateixes pàgines, reblava encara més el clau a l'entorn d'aquests esdeveniments. Vet aquí el que comentava –a EL FIGAROT, núm. 11 i 12, març del 1990– l'estudiós vendrellenc: "El testimoniatge del vilafranquí Antoni Martorell referent a aquesta actuació queda corroborat amb una altra troballa que acabo de fer en què una crònica escrita a l'època ens confirma la dita consecució. La nota és extreta de la publicació quinzenal de Sant Sadurní anomenada 'La Comarca de Noya' i en el número corresponent al 7 de setembre d'aquell 1889 diu: <<No hi faltaven los gegants, drachs i demás balls de carrer, incloses las dugas collas de Xiquets de Valls, que frente la Casa de la vila alsaren tots dos dias al surtir de las funciones religiosas las atrevidas y perillosas torres de vuit y nou>>". Amb raó postil·la Ferrando que "aquesta crònica d'època és, fins ara, la més avançada en el temps que ens informa d'una actuació de castells de nou (del segle passat, s'entén), i és molt probable que es parli del darrer tres de nou aconseguit abans d'iniciar-se la decadència (...)".

On és, doncs, la raó? Nosaltres pensem, tenint en compte totes les notícies que aquí s'han exposat, que ha de ser difícil, per no dir impossible, que qualsevol historiador del tema pugui prendre partit, decididament, per l'una o l'altra opció. El comentari del senyor Pere Bolet pot semblar prou eloqüent i aclaridor. Nosaltres pensem, però, que no ho és a bastament. I ens ho fa suposar la sospita que tal volta el va escriure, inconscientment, amb una certa manca de rigor, si considerem que posar en un mateix sac "lo castell de nou, lo pilá o pilans de sis y la torre de set" no sembla el més congruent, per la diferència de categoria entre la primera d'aquestes construccions i les altres. Tampoc no deixa de ser sorprenent que a la colla Nova li caigués un castell de set, havent fet el de vuit, i que aquesta circumstància no mereixi cap observació addicional.

Que el senyor Bolet potser no va ser del tot rigorós també ens ho pot demostrar allò que comentava en la seva descripció dels balls i comparses que havien actuat durant la Festa Major del 1884. Pel que fa als castells deia: "Salian los Xiquets de Valls que hacian sus arriesgadas torres yendo por toda la villa y

al salir el ayuntamiento hacian delante de la casa consistorial la torre de nueve y el castillo (o espadats) de 7 que era lo mas costoso y el año 1882 se atrevieron hacerlo de 8 digna hazaña de la colla Vella". La data del 1882 és del tot incorrecta, tal com ho ha estat també la del 1881 que apuntava el senyor Martorell. Avui tots sabem –perquè sortosament l'estudiós torrenc/vilafranquí Lluís Solsona i Llorens la va trobar i per partida doble (vegeu "El 3 de Vuit", 15 de setembre de 1995) en dos periòdics de Barcelona– que l'any de les proeses va ser el 1880. Com és, doncs, que l'any 1885 Pere Bolet no recordava que l'únic pilar de vuit aixecat a Vilafranca s'havia aconseguit feia cinc anys i no tres, com ell sosté? Per què barrejava amb tanta facilitat els conceptes 'torre', 'castillo' i 'espadat', tot creant així un confusionisme evident? És per tot això que no gosem decantar-nos, amb total convicció, a favor de la versió que aquell vilafranquí diletant i decidit dóna sobre els castells de la Festa Major de l'any 1889.

Incondicional de la colla Vella

Ja hem dit abans que Pere Bolet i Artigas era simpatitzant de la colla Vella. Aquesta apreciació la podem corroborar encara més si repassem alguns altres paràgrafs del text: "(...) sortin del tivoli men vaig anar a la joventut Catolica de ahon ne soch socio fa uns dos o tres anys quan vaig arribar allí la colla Vella feya lo pila de cinc y me varen dir que un poc antes varios jovers de la meba edad habian fet lo castell dels tres de cinc y altres tres mes lo varen tornar a fer, me va sapigué molt greu no seri tan per veurer als meus companys com paraban com tambe per probá de pararne un que me hauria agradat molt encara que si u aguesin sapigut a casa no'ls y aguera agradat pero cosas de jovers a mi m'agrada se un poch arrojat y distingirme dels altres tinc ambicio de gloria desde petit m'a agradat fe cosas porque es parles del meu nom aixó si molt desinteresat."

No cal dir com aquestes paraules denoten la joventut del nostre protagonista en aquell temps, alhora que comencen a traspuar un esperit inquiet i aventurer, el mateix impuls, ben segur, que, anys a venir, l'hauria de dur a l'Índia.

D'altra banda, la glossa que fa de l'actuació de les colles a l'Entrada de Sant Fèlix posa encara més de manifest quines eren les seves preferències: "(...) las dugas collas de xiquets fent lo pilá de cinc y aguantanlo si podan fins que a entrat Sn Felix. La colla Vella va ser la que va monta prime lo pilá deseguida va fer lo mateix la colla noba, pero com que Sn Felix s'esta tan temps aturat esperant qui s'acabi lo castell de foch son molts anys que nol podan aguanta eix any va sutsui lo mateix puig lo pila de la colla noba n'obstant se l'últim de ferlo no va puguero aguanta cayen un poch antes que pases Sn Felix, no va ser

Mon Casteller II, pàg. 791. Una actuació a la plaça de la Vila de finals del segle XIX o començaments del XX.

axis ab lo de la colla Vella puig va aguantarsa fins a la fi es a dir fins que la profaso junt ab Sn Felix hagues entrat a la iglesia baxanlo luego sen que caiguesi lo paraba a segons un homa ben plantat ab patillas que deyan qu'era tabarné de Tarragona al de la colla noba lo paraba un fill de Vilafranca jova ben plantat y's coneig de molta forsa." La referència tarragonina ens podria evocar la figura d'un casteller llegendari, el famós «Espiridió», que va parar a segons el quatre de nou sense folre que féu la colla Vella per la Santa Tecla de l'any 1881. Tot i que cal posar en clar que no ens consta que aquest ben plantat fill de la vella Tàrraco hagués estat mai taverner, altra cosa no ens priva de pensar que podia tractar-se efectivament del pilaner en qüestió. Una fotografia que se'n conserva ens el mostra amb unes patilles llargues fins a sota el nivell de l'orella. On més es demostra, però, que Pere Bolet era, no ja un simpatitzant de la colla Vella, sinó un dels seus partidaris més acèrrims, és en les anotacions corresponents al migdia de la diada de Sant Ramon –de *Sant Fèlix xic*, com se solia dir en aquella època–, quan la rivalitat més autèntica va aflorar al bell mig de la plaça –llavors placeta– de la Vila: "(...) los chiquets y'ls demes balls ya espe-

raban qu'el ajuntament sortigues, lo varen acompanya fins a la casa de la vila allí varen fer com ahí, los chiquets avuy han fet lo pila de quatre desde'l carre de Sta Maria fins a la casa de la vila com es de suposa avuy no han caigut.

>>Despres que tots los balls han fet lo perteneixen cap colla a caigut. La colla noba va fer lo pila de sis per ultim y ans que camines gens cap a la casa de la vila ya se va abalansá perque seguramen debien teni po com qu'es posan tan aprop del balco tot lo varen tomá. La colla vella va fer lo mateix es a di abalansarse cap al balcó antes de camina gens la colla noba al veurer que la vella feya això se va posa a burlarsen los de la vella les contestaban que perque cridaban si ells habian fet lo mateix per mi això proba que la colla noba reconeig superioritat a la vella (se ha de sabé que may los de la colla noba han volgut di que la vella era millo sinó lo contrari) perque si una vegada fan com ells ya cridan victoria que farian si ells o fesin mes be.

>>Despres que la colla vella ya sen anava, la noba va fer lo castell dels 3 de 7 alsat per sota de modo que avuy la colla noba se ha volgut portá molt bé.

>>Cuan varen acaba de fer los castells sen

varem anar a dina varem acaba qu'eran las tres (...)" . Si fa no fa com ara, podríem afegir, si no fos que ens titllarien de bojós...

Als de Cal Figarot els agradava figurar

Per acabar, tal com ja hem avançat, creiem que també paga la pena de comentar quelcom sobre les dues vegades que Joan Via *Figarot* surt en el sumari del senyor Bolet. La primera quan comenta la processó del dia 30: "la profesó de avuy ha resultat molt lluida en lo pendo dels noix del cual eran pendonistas lo fill de Juan Via (negociant de vi y una de las personas que li agrada mes figura) lo fill del metje Torres y un fill del jefe de la Administrasio subalterna de eix partit, tots tres noys tenian la mateixa edad es a di de 8 o 9 anys, en eix pendo y anavan unas 200 achas tots nois dels diferens colegis d'eixa vila (...)" .

La segona referència correspon al *llevant de taula* casteller del dia 31: "A las 4 de la tarde vareig sortir (...) al pasa per la rambla me vareig adona que a davant de cal Juan Via (areu Figarot) y habia los chiquets men y vareix anar y mi vareig estar fins a las cinq totas dugas collas de chiquets y eran y tambe y varen fer cap tots los balls per això es veritat quel dit Juan Via los habia fet avisar que a una hora fixa y anesin tots los balls, vareig fer lo mateix que a la casa de la vila principalment los xiquets, mi vareig estar fins a las cinq (...)" . No entenem gaire què devien fer els xiquets durant aquesta hora, però, sigui com sigui, sí que és cert que havien anat a complimentar els qui llavors habitaven a la que, gairebé cent anys després, esdevindria la nostra seu social.

Per força hem d'estimar comprensible el fet que els estadants de Cal Figarot volguessin treure pit davant dels seus convilatans. Havien estrenat l'edifici aquell mateix any i no és menys cert que la situació catastròfica que l'estrall fil·loxèric havia originat a la veïna França en anys precedents havia comportat, de retruc, l'enriquiment de molts dels tractants de vi catalans. I els Via (Figarot) no n'eren pas l'excepció, tot i que aquella mateixa crisi vitivinícola no trigaria a aposentar-se a les nostres contrades de manera imminent.

D'altra banda, tampoc no és difícil de suposar que l'hereu *Figarot* devia ser el germà de la senyora Maria Via, la qual sufragà el cost de les obres de reforma de la façana principal de la basílica de Santa Maria, que es van dur a terme el 1903. I, per cert, que, tot i que la direcció d'aquestes obres va anar a càrrec de l'arquitecte vilafranquí Santiago Güell, també cal dir que el projecte original el va dissenyar un dels seus mestres, el catedràtic barceloní August Font i Carreras, el mateix arquitecte, evidentment, que quinze anys abans (1888) havia projectat Cal Figarot.

Seguim tocant el cel

Si la Diada de Sant Fèlix de l'any 2000 ja havia estat extraordinària, la del 2001 la va superar. Si la del 2000 havia estat la més important de tota la història, la del 2001 encara va ser millor. Si la del 2000 havia vist com els Castellers de Vilafranca hi fèiem quatre castells que, conjuntament, arrodonien l'actuació més completa que havia dut a terme mai una sola colla en una diada, en la del 2001 vam repetir la gesta i, per tant, ara és aquesta la millor exhibició de tots els temps: quatre de nou amb folre i l'agulla, tres de deu amb folre i manilles carregat, cinc de nou amb folre carregat i pilar de vuit amb folre i manilles.

La millor actuació a l'Arboç

Facs

Com sempre que hem anat a aquesta plaça, hi havia un munt de gent. Portàvem la idea de fer uns castells de primera fila i ganes d'acabar de posar la maquinària a punt per Sant Fèlix. El primer amb què ens trobem, però, és que hi ha un canvi de situació. Jo mateix, sempre que havia actuat en aquesta plaça, ho havia fet on hi ha la farmàcia, «al queixal»; però es veu que n'hi ha que es pensen que els castells els fem perquè estem en un lloc o un altre, i no és així. I sabeu què us dic?, que a mi particularment la nova situació em va semblar prou bé. A més, vam tenir més ombra, i és que, quan un està acostumat a estar «sota l'ombra del millor folre», si li toca massa el sol... Vam començar fent un **tres de nou amb folre** maco i digne... bé som els reis d'aquest castell (si no, no n'hauriem fet tants al llarg de l'any): el folre-manilla treballava amb

solvència, la soca-folre també, i així vam aconseguir un castell collonut i vam dur a terme un assaig important amb vista al tres de deu.

La segona ronda va veure una **torre de nou amb folre i manilles** impecable. Si he dit que som els reis del tres, què no us he d'afegir de la torre de nou: maca perquè sí. Així que, al ralenti, anàvem formant la millor actuació a l'Arboç. Finalment, ho vam acabar descarregant un **quatre de nou amb folre** una mica treballadet; però, al cap i a la fi, alguna emoció hi havia d'haver. El que passa és que no entenc què falla quan traiem l'agulla d'allà al mig, i, pensant-ho bé, potser no val la pena treure-la, oi?

Per acabar la nostra actuació vam acomiadar-nos amb un **pilar de set amb folre** marca de la casa. (Festa Major. L'Arboç del Penedès. Carrer Major. 26 d'agost).

Primer àpat de Festa Major

L'actuació de la vigília es va fer amb un ull posat al dia 29 i un altre al 30. Però, com que Sant Fèlix s'ha fet tan gran, de retruc, el primer dia també presenta uns castells destacats. Fixeu-vos, si no, en l'any 2001: **quatre de nou amb folre**, primera prova de quatre de nou amb l'agulla que havíem de portar a plaça 24 hores més tard; **tres de nou folrat** agafat per les manilles del de deu fent la funció de folre, i **quatre de vuit amb l'agulla**, segona prova per posar-hi un pis més l'endemà. La ronda de pilars va merèixer un **pilar de set amb folre**, plantat amb la seguretat que molt aviat hi posaríem un pis més. Parlant de pilars, cal afegir que havíem entrat a plaça amb un **pilar de cinc** caminant. (Festa Major. Vigília de Sant Fèlix. Plaça de la Vila. Vilafranca del Penedès. 29 d'agost).

Foto: Anna Martí

Foto: Felix Miró

Sense límits

Jordi Romeu

La possibilitat de veure en acció, per primera i única vegada durant tota la temporada, les quatre millors colles del moment -de sempre- al màxim de les seves possibilitats ha fet de la diada de Sant Fèlix un esdeveniment absolutament singular i ha convertit la plaça de la Vila en un escenari únic. No crec que ningú gosi discutir-ho. Raó de més per tenir-ho en compte en uns moments en els quals les colles castelleres reclamen un increment del caixet, circulen enquestes de paternitat dubtosa o hi ha places que busquen escalar posicions en l'aparador casteller a cop de talonari. És per això que volia subratllar l'especificitat de la cita anual del 30 d'agost.

D'aquesta sentència absolutament irrevocable, se'n deriva una altra qüestió: per molt que a plaça, a partir de dos quarts d'una del migdia, se'ns apareguin com a rivals, cal valorar en la justa mesura l'aportació que fan i el protagonisme que han adquirit al llarg de la història i també en els nostres dies les colles no vilafraquines a l'hora de fer gran la diada. Al cap i a la fi, una colla es fa gran ella mateixa per l'esperit de superació i per l'inconformisme dels components -que, de tot això, n'hi ha en dosis abundants als Castellers de Vilafranca-, però també la fa gran l'entitat dels rivals amb els quals toca dirimir ni més ni menys que l'hegemonia dins el món casteller.

Parlava d'esperit de superació i d'inconformisme com a fonts d'ener-

Foto: Felix Miró

Foto: Arxíu CAV

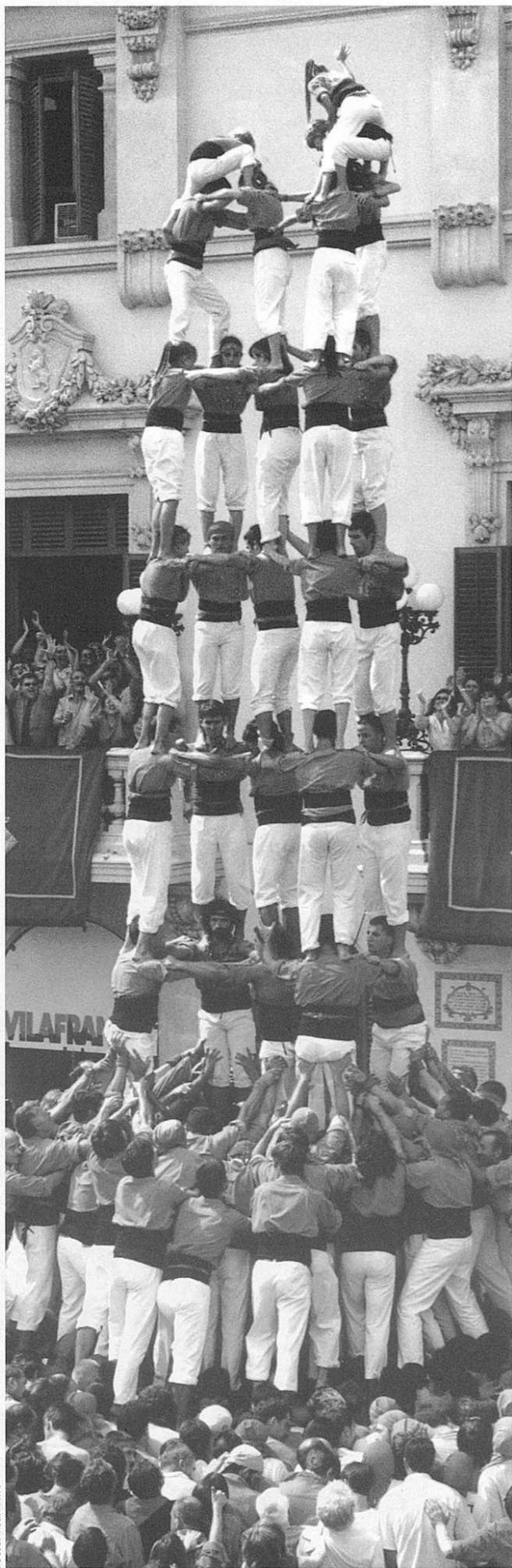
gia que mouen una colla, però també podríem parlar d'ambició, d'una ambició entesa no com una passió malaltissa sinó com la voluntat col·lectiva de traduir unes aspiracions absolutament legítimes i fonamentades en fets concrets. Per a un espectador -a mi, què hi farem, sempre m'ha agradat més mirar-los, els castells- aquesta ambició es converteix en un acte suprem de generositat en l'esforç quan veig, per exemple, tirar -i descarregar- la torre de nou amb folre i manilles el dia 29 d'agost. Tenir el coratge de portar a plaça un castell d'aquesta magnitud i dificultat la vigília del, diguem-ne, gran duel, ho veig com una prova de caràcter. A més, la torre de nou té, prou que ho sabeu, un valor simbòlic afegit: és el primer gran invent de la factoria castellera de Cal Figarot, un repte que va costar molts anys de superar però que, un cop assolit, va catapultar la colla fins a dalt de tot. Per això, a més de bellesa i complexitat, la torre incorpora aquest component simbòlic o, si es vol, sentimental que la fa del tot especial. I si el 29 va ser ambiciosos -o sigui, generosos sense regatejar cap esforç-, el dia de Sant Fèlix ja va ser el sùmmum perquè als aficionats de totes les latituds ens va regalar la millor actuació de la història castellera, que ja està dit de seguida: **quatre de nou amb agulla** -quina altra creació més prodigiosa-, **tres de deu amb folre i manilles** i **cinc de nou amb folre carregats** -la veritat és que, a una certa distància, els vaig veure tots dos descarregats i de sobres, però, en fi, ja els descarregareu un dia d'aquests, no us hi amoïneu- i, naturalment, una altra especialitat de la casa: el **pilar de vuit amb folre i manilles**.

Aquesta generositat, aquesta ambició legítima de voler anar sempre més enllà, n'estic convençut, genera respecte i admiració arreu, però, sobretot, crea la complicitat necessària dels aficionats a l'hora de sumar-se a fer mans. Sens dubte, un dels millors actius dels Castellers de Vilafranca és aquesta capacitat d'engrescar l'afició castellera vilafranquina i penedesenca, d'incitar-la a ser protagonista d'unes gestes difícilment igualables. Si després les coses no surten bé, penso que ningú no us pot retreure res perquè assumir un risc vol dir, justament, acceptar la possibilitat d'una ensopegada; o és que algú creu que l'art de fer castells és una ciència exacta?

Precisament, a més de ser tota una exhibició de força i de talent, la memorable actuació de Sant Ramon -ja hauria estat el *colmo* que les ananetes del quatre i del tres de nou folrats haguessin fet l'aleta en el mateix moment!- la valoro com a una mena de test que us va plantejar a vosaltres mateixos i la conclusió que en vaig treure és que, realment, les vostres possibilitats i els vostres somnis no tenen límits. (Festa Major. Diada de Sant Fèlix. Plaça de la Vila. Vilafranca del Penedès. 30 d'agost).

Foto: Fèlix Miró

Fotos: Félix Miró

Doble parella

Toni Comas

Els ressons d'alegria per la magnífica diada de Sant Fèlix encara no s'havien apagat a la plaça de la Vila; semblava que no podríem viure res millor. Tot i això, els bons aficionats als castells sabem que, en els últims anys, els Castellers de Vilafranca sempre ens preparen algun regal per a la Diada de Sant Ramon, i aquesta vegada no havia de ser menys. El pilar de sis aixecat per sota carregat i deixat net pels Falcons es convertia en un bon presagi del que seria una magnífica diada.

Amb la ressaca de l'eufòria del dia anterior a sobre, els verds s'enfrontaven a una aventura inèdita i molt dificultosa: ni més ni menys que aconseguir **el tres i el quatre de nou folrats... simultàniament!** De fet, el formidable bagatge de castells de nou acumulat, la seguretat, la confiança i l'immens potencial tècnic i humà de la colla ens feia pensar a tots que aquella era la millor oportunitat per intentar-ho. Tanmateix, després de veure una primera temptativa en què les dues estructures van

ser desmuntades per problemes en el quatre, la proesa encara semblava més difícil. Les cares d'incrèdilitat i els comentaris pessimistes van aparèixer a la plaça, però, a la segona, tots dos castells van pujar més segurs, un al costat de l'altre. La plaça no tenia prou ulls per abastar l'escena i, finalment, gairebé simultàniament, els verds van culminar la gesta i els fotògrafs i els càmeres van captar una instantània històrica que trigarem molt de temps a tornar a veure. El tres, com de costum, no va patir cap moment d'incertesa, però el quatre es va haver de defensar titànicament, fins a l'extenuació. L'estampa visual que ens van regalar els verds es va gravar a la retina de tots. I és que no tan sols va ser una imatge per al record, sinó que va esdevenir un fet sense precedents a la història i inabastable per als altres. A la vegada, aixecar dos castells alhora va permetre escurçar una diada que havia començat tocades les quatre i que prometia ser eterna per a tots els qui ja feia hores que ens aguantàvem deserts. L'espectacle, però, encara no s'havia acabat, perquè, abans de cantar i ballar sota les notes del Toc de vermut, els de la camisa verda van sortir de plaça amb **dos magnífics pilars de sis simultanis**, un de carregat només, entrebanc que no impedia pensar que el futur pilaner a la vila està assegurat. El dolç pastís en què s'havia convertit la Festa Major del 2001 necessitava la millor cirereta. (Festa Major. Diada de Sant Ramon. Plaça de la Vila. Vilafranca del Penedès. 31 d'agost).

Foto: Anna Martí

Foto: Fèlix Miró

16

VILAFRANCA

GRIMAU
GRANS VINS I CAVES

GRIMAU

GRANS VINS I CAVES

GRIMAU DE PUJADES

Castell de Pujades

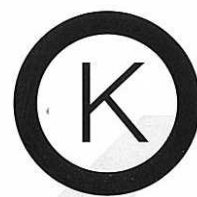
08732 La Múnia

Castellví de la Marca

VISITA I DEGUSTACIÓ

TEL. 93 891 80 31

AUTOKOLECCIÓ

VEHICLES SEMINOUS

Carretera Tarragona, 135
08720 Vilafranca del Penedès
Tel. 93 890 11 03

Amb la garantia de:

nicolàs s.a.

Primer pilar de vuit descarregat al raval de Montserrat

Biel

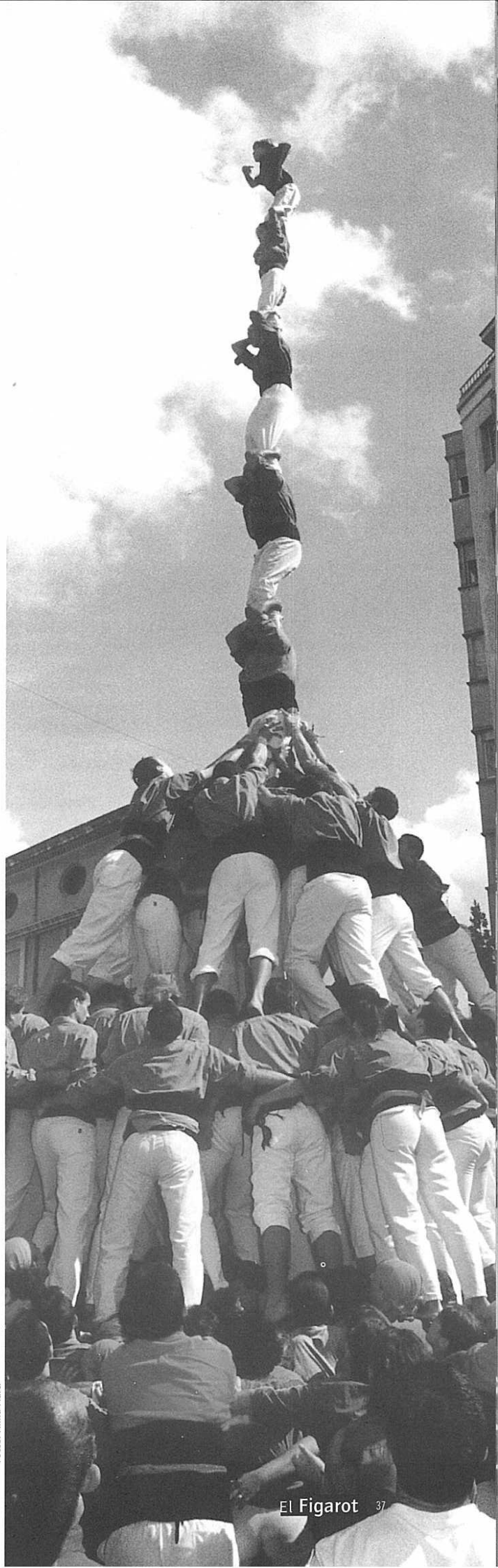
Mira que n'hem fet, de pilars de vuit, per aquests mons de Déu, però segur que tots recordem d'una manera especial el que vam descarregar a mig setembre de l'any 2001 al terrassenc raval de Montserrat. La singularitat del pilar potser venia del dia tan agradable que feia per aixecar castells? O qui sap si es devia al fet que tornàvem a descarregar grans construccions després de la Festa Major? Tal vegada el bon record el porta que vam actuar al costat dels Castellers de Terrassa o que, després d'uns quants anys, tornàvem a una plaça que ha vist un bon nombre de castells de primera línia (i això provoca unes ganes especials de fer-hi un bon paper). O per ventura és que precisament el pilar de vuit encara no l'havien vist mai descarregar, a Terrassa?

Sigui com sigui, es pot ben assegurar que va ser el **pilar de vuit amb folre i manilles** descarregat amb menys efectius de tots els que hem aconseguit ja que, ajuntant els castellers vilafranquins que quedaven a plaça (després d'un parell d'hores d'actuació alguns ja havien enfilat cap al Penedès) i els castellers terrassencs de camisa blava (que semblava com si volguessin dedicar el pilar a algú altre, de les ganes que tenien que el tiréssim) encara hauríem tingut gent per apanyar un folre i unes manilles en condicions. Però, és clar, a sota s'hi havia de muntar un peu, i ja se sap que, a segons quines hores del migdia, a Terrassa no en queden gaires, d'aficionats, per arregar-los pels quatre racons de la plaça i sisplau per força ficar-los al peu. No sé com s'ho van manegar els encarregats de fer la base (aquí ni tan sols es podia recórrer al recurs d'obligar a baixar les autoritats del balcó, com fem de vegades per sortir del pas a la plaça de la Vila), però allò es va aguantar. I es va carregar i es va descarregar.

Abans del pilar final, l'actuació havia sortit rodona: **cinc de vuit, quatre de nou amb folre i tres de nou amb folre** (la tripleta). Al començament havíem entrat a plaça fent un pilar de quatre caminant. (*Diada dels Castellers de Terrassa. Raval de Montserrat. Terrassa. 16 de setembre*).

Fotos: Anna Martí

Una festa patronal no gaire lluida

Xavier Aymerich

Castells per als avis

Quatre de sis, tres de sis, torre de sis i dos pilars de quatre alhora. (*Clínica del Carme. Vilafranca del Penedès. 21 de setembre*).

Castells «constitucionals»

Tres de set i dos pilars de cinc alhora (*Inauguració de la remodelació de la plaça de la Constitució. Vilafranca del Penedès. 6 d'octubre*).

Foto: Fèlix Miró

«La reina de les torres» es fa la ronsa

Hi havia ganes de fer història i estàvem esperonats pels assaigs de torre de vuit neta que havíem fet les setmanes anteriors. Les coses, però, no van sortir com esperàvem i, després de descarregar un **quatre de vuit** lleuger (prova del quatre de nou net), la torre de vuit es va quedar molt lluny de ser carregada. Els nervis també ens van traïr en el tres de nou folrat, que es va quedar en intent, i es va sortir de plaça amb un **tres de vuit**, un **cinc de set** i **dos pilars de cinc**. En resum: un dia negre, que va demostrar la gran dificultat que presenta la torre de vuit i que ens ha d'ajudar amb vista a nous intents de la «reina de les torres». (*Festa Major. Cal Rubió. 11 d'octubre*).

La pluja no deixa fer castells

L'actuació d'Altafulla es va haver d'ajornar a causa de la pluja en dues ocasions (*Altafulla. 11 i 18 de novembre*).

La festa patronal de Sant Miquel no va ser de les que es recordaran. Més que per celebrar el sant patró, la gent estava il·lusionada per una actuació a la plaça que no va resultar ni de bon tros tal com s'esperava. La missa de 12 va donar inici a aquesta diada, amb un especial esment al **pilar de cinc** que es va aixecar en el moment de l'ofertori. El text de l'ofrena, llegit pel David Miret, insistia en l'acció de gràcies per la brillant temporada que s'estava vivint, es pregava pels castellers que ens han deixat en l'últim any, i es demanava a Déu «que l'esperit de germanor i d'amistat sigui sempre present en la nostra colla i que ens ajudi a assolir grans gestes castelleres». Igualment, en les pregàries de la missa, es demanava «que per intercessió de Sant Miquel puguem continuar essent una colla unida i portadora dels millors valors del món casteller».

Malgrat tot, i com deïem, en el cor de la majoria dels castellers hi havia un altre desig: assolir aquell dia una gran actuació a plaça. Motius no en faltaven, ja que en els assajos previs s'havia vist la possibilitat de coronar amb èxit els dos grans objectius de la jornada: el tres de deu, que per Sant Fèlix només s'havia pogut carregar, i la torre de vuit.

L'aposta era començar forts, intentant ja d'entrada el tres de deu. De tota manera, de seguida es va veure que el castell no presentava la solidesa i les garanties del que s'havia vist el 30 d'agost. El primer peu es va desmuntar, i el segon va quedar en un intent que va arribar fins a setens; tot i que es va donar l'ordre de baixar, el castell va acabar ensorrant-se. Descartat el tres de deu, es va decidir provar la torre de vuit, animats segurament pels esperançadors assajos. Però la precipitació provocada per les ganes de redreçar ràpidament la diada i contrarrestar el descens amb un gran castell no va ajudar gaire, i la torre va caure amb els dosos col·locats. Per recuperar la calma i tranquil·litzar l'ambient, es va triar un **quatre de nou amb folre** que es va completar sense problemes. Curios: al final, aquest va ser l'únic castell de la diada, que no és poc, però que per al que s'esperava va deixar un regust amarg. En última ronda i per demostrar que n'hi havia ganes, es va tornar a intentar la torre. En aquest segon intent la torre es va alçar amb gran solidesa, ja estava muntada, l'aixecadora col·locada, i es va aguantar estona, una estona que es va fer eterna. Però l'enxaneta no acabava d'arribar mai més, i al final l'estructura va cedir. Un **pilar de cinc** per acabar, i una sensació que no s'havia pogut assolir el que tothom esperava, però que era possible assolir-ho.

Algú deia, al final de l'actuació, que Sant Miquel no ens havia acompanyat gaire. Potser el que volia és donar la raó a aquells que pensen que la diada del patró ha de tenir un altre to més festiu i no plantejar-se per aquest dia tan grans objectius a la plaça. (*Diada de Sant Miquel. Plaça de la Vila. Vilafranca del Penedès. 30 de setembre*).

Foto: Fèlix Miró

Foto: Fèlix Miró

Una caixa de quintos per celebrar torre, tres i quatre de nou

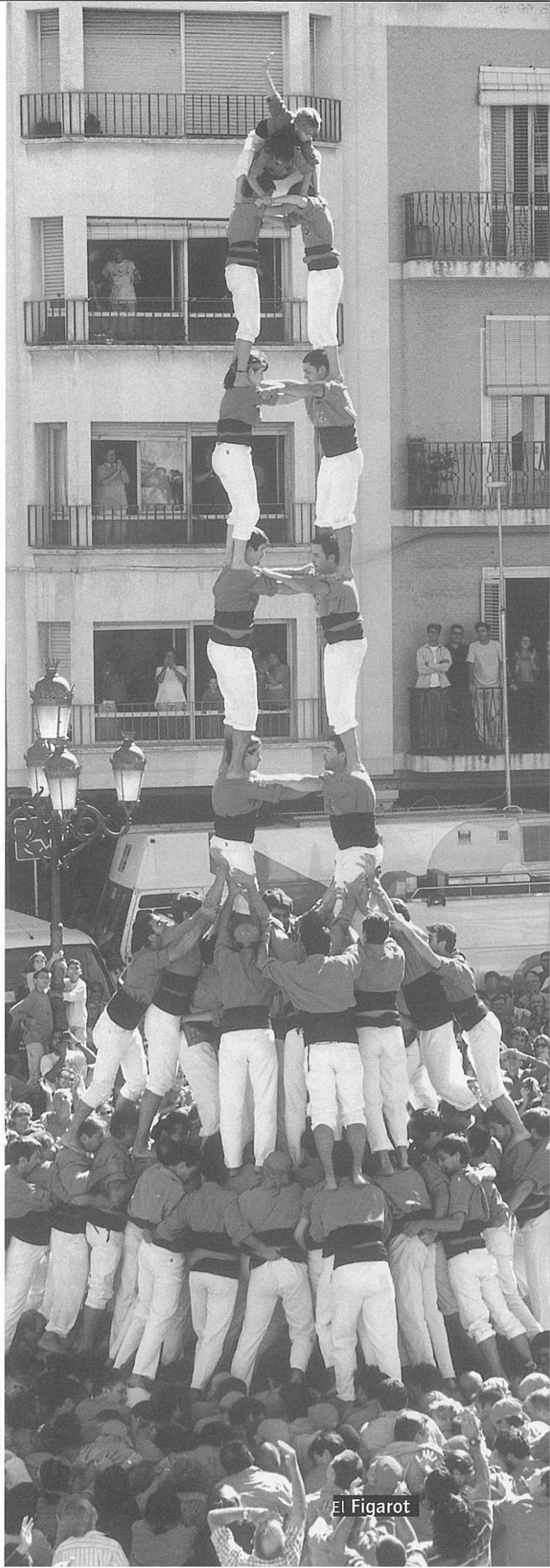
Sisco Jones

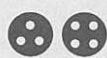
Fins fa poc, la de Reus no es podia considerar una de les diades històriques i la plaça de la capital del Baix Camp no era una d'aquelles que obliga a anar més enllà del 100% de les possibilitats de cadascú. Tanmateix, una de les conclusions que podem treure de la diada del 2001 és que aquest fet ha canviat sensiblement. Després d'uns anys de consolidació de la cita, les colles punteres comencen a presentar-se a la plaça del Mercadal amb ganes de no quedar-se enrere de ningú i hi porten castells privilegiats, dels que es veuen en comptades places. En definitiva, sembla que a Reus hi ha una bona plaça, colles grans i la palpable obligatorietat de fer-hi grans castells cada dos anys. Esperem que els mecenes d'aquesta cita castellera, una vegada assolit el nivell anhelat per a la diada, no desisteixin en la contribució-inversió cultural que fan i aconseguixin que, en el calendari casteller, sigui un referent bianual clar i obligat.

Pel que fa l'actuació dels Castellers de Vilafranca el 2001, s'ha d'explicar que, en primera ronda, van aixecar un **tres de nou amb folre**. Per a alguns va ser un més de la setzena de tresos de nou folrats de la temporada (Déu n'hi do), i per a uns altres, després de passar un Sant Miquel no gaire afortunat, va significar una demostració més de l'enorme confiança agafada durant tota la temporada en aquesta estructura. En segona ronda, es va executar un dels castells de la jornada: la **torre de nou amb folre i manilles**. En dues paraules: *imprezionante!* En tercera ronda, un **quatre de nou amb folre** lleuger de pes (quarts i quintos nous), ràpid i sense cap mena de problema; en definitiva, perfecte. Per a aquells que pensen que els castells ja han arribat al límit, probablement aquest quatre de nou amb folre els va fer passar pel cap que segur que ben aviat els verds els obsequiaran amb un quatre amb manilles. I per acabar-ho de polir del tot, com que els de Vilafranca sempre som d'aquells del «no se'n vagin, que encara n'hi ha més», un **pilar de set amb folre** carregat. Com havia anat passant durant tota la temporada, ens vam beure la caixa de quintos satisfets per la feina feta.

De l'actuació global de les colles, cal destacar-ne tres castells. El primer, el quatre de nou que van executar els Minyons de Terrassa, que han demostrat un envejable domini sobre aquest mastodòntic castell, similar al que la colla vilafranquina va assolir en el seu moment amb la torre de nou (cal dir que, vingui de qui vingui, cal treure's el barret davant l'espectacle de força, alçada, tècnica, física, psíquica i...química, que mostra aquesta estructura). El segon va ser el nou de vuit, un castell que és més ample que alt. És curiós comprovar com els qui són fervents discutidors i defensors de les normes del concurs van haver de recórrer als tres enxanetes per coronar-lo. Tot i això, no s'ha de negar que té mèrit, i que el van saber vendre als seus per aixecar la confiança i millorar una temporada que fins aleshores no els era del tot propícia. Finalment, cal destacar la magnífica torre de nou amb folre i manilles que hi vam plantar els vilafranquins. Aquest és un castell que, encara que el fem assíduament, no es menysvalora, sinó que provoca un sentiment d'admiració i una certa enveja en les altres colles, i sobretot fa gaudir l'aficionat cada vegada que el pot contemplar. (*Troba-da de colles de nou. Plaça del Mercadal. Reus. 7 d'octubre*).

Foto: Fèlix Miró

Sants castells de nou

Ferran Fabré i Porxas

La plaça de Bonet i Moixí, altrament coneguda com la plaça Màlaga, va viure una altra gran actuació dels Castellers de Vilafranca. Per a mi era una actuació ben singular pel fet de tornar a la plaça que durant una pila d'anys havia estat la meva, i per això tenia una motivació especial. L'actuació va començar amb els tradicionals pilars d'entrada i, tot seguit, va obrir plaça la colla de Sants. Tot i haver tingut una temporada un xic irregular, pels canvis de canalla, feia poc que els borinots havien recuperat els castells de vuit i tenien moltes ganes de demostrar que no els feien per casualitat. D'aquesta manera van encarar el que per a ells era el tercer quatre de vuit de la temporada, que amb relació al d'altres temporades era força nou i presentava canvis a tots els pisos. La construcció va pujar segura i sense patir cap mena de contratemps. Així es demostrava que la colla tenia el carro gros un altre cop dominat. Després de refermar la moral, els grisos van voler plantar cara al tres de vuit, un castell que no havien fet mai en plaça pròpia, si bé l'havien descarregat feia tot just un any a la plaça de la Vila. El castell va pujar nerviós però sense perdre les mides i mostrava grans possibilitats de tenir èxit. Tanmateix, després de carregar-se, va cedir més per nervis que per altra cosa. Per acabar l'actuació els de Sants van clavar una torre de set marca de la casa.

Els Castellers de Vilafranca, seguint el que ja era una tradició la temporada del 2001, va tornar a fer una plaça de nou. Tot i que hi ha documents que situen castells de nou a Sants a finals del segle XIX, el castell més important que s'havia fet a la «plaça Màlaga» havia estat una **torre de vuit amb folre**. De fet, vam igualar el registre a la primera ronda. En la segona, vam plantar un **tres de nou amb folre** d'aquells que fem que ni es noten, de tranquils que son. Per a la tercera ronda, la tècnica va decidir provar el **quatre de nou folrat**. El castell no va tenir dificultat per descarregar-se, encara que enxaneta i aixecadora van decidir donar un xic d'emoció a la cosa baixant per una dreuera més directa. L'anècdota no va tenir mes conseqüències. **Dos pilars de cinc** van tancar l'actuació.

La tercera colla a plaça eren els Sagals d'Osona, que van intentar posar una cirereta a la temporada amb un intent de quatre de vuit que no va reeixir, tot i que semblava que el podien carregar. Tanmateix van fer una actuació més que digna plantant un cinc de set, un tres de set i un tres de set per sota. (*Diada dels Castellers de Sants. Plaça de Benet i Moixí. Sants. 14 d'octubre*).

Mira que costa arribar a Montserrat!

Biel

Guaita, arribo just per enfaixar-me i posar-me al peu del primer castell de l'actuació: una **torre de vuit amb folre**, que es carrega i es descarrega sense problemes. Vinga, ja podem muntar el peu del segon...

Coi, com és això?: ens ventilem la diada fent **dos pilars de cinc** simultanis i prou? I ara! Com es pot fer una actuació al cor de Catalunya, al peu del tron de la Moreneta, i no fer tres castells, tal com manen els cànons?... Algú em tusta l'espatlla i m'informa que ja puc desenfaijar-me, que ja n'hem fet tres, de castells: un **quatre de vuit**, un **tres de vuit** i la torre ja esmentada, i encara hem tingut temps d'intentar un cinc de vuit que hem hagut de desmuntar...

En fi, encara que només serveixi per justificar el fet d'arribar a misses dites (frase feta ben escaient en aquest cas), qui escriu aquestes ratlles pot donar fe (i en tinc testimonis) que havia intentat pujar a la Santa Muntanya amb més previsió que mai. Fixeu-vos, si no: el divendres, a punt de sortir de Vilafranca per anar a Montserrat a peu, amb tot l'equip a punt i en perfecte estat de revista (xiruques, cantimplora i entrepà inclòs), va caure un ram d'aquells tan típics de tardor i vam decidir que era millor sentir ploure del llit estant que no pas acabar enfangats fins a les celles en algun dels set barrancs.

El diumenge, amb el temps asserenat i sortint a una hora més que raonable per ser puntual al monestir, enfilem el camí, aquesta vegada amb cotxe, cap al montserrat. Tal era la frisança que teníem per arribar a temps, que vam abandonar la intenció inicial de pujar-hi amb l'aeri, desanimats per una llarga cua que no avançava ni a fum de sabatots. Segon intent: decidim pujar amb cotxe. Vols caldo? Tres tasses... Si la cua a l'aeri era llarga i lenta, què no us he de dir de la que vam trobar a mitja muntanya, formada pels cotxes dels pelegrins que pujaven a adorar la Verge... o potser a fer mans als nostres castells?

Girem cua -una altra frase ben escaient- retornem a l'aeri i ens carreguem de paciència per aconseguir el nostre objectiu. Per fi som dalt! I encara sonen gralles! Però, és clar, entre tanta pujada i baixada, se'ns va fer tres quarts de quinze -literalment-. (*Romeria de Vilafranca a Montserrat. Plaça del Monestir. Montserrat. 21 d'octubre*).

Altius, fortius... citius

Biel

Imbuïts en l'esperit que ens va llegar l'antiga Roma i que es respira per tots els racons de la part més monumental de Tarragona, ens ha sortit la llatinada que hem fet servir per titular aquesta ressenya. A més, ens ho hem fet venir bé perquè, la màxima que cada quatre anys serveix per esperonar els atletes que participen en els jocs olímpics, també serveix per explicar en poques paraules els castells que vam plantar a la tarragonina plaça de la Font.

Els dos primers comparatius són ben recomanables per aixecar castells i convé seguir-los tant en l'actuació que estem explicant com la resta de l'any: més alt, més fort.

Així, en el cas del **tres de nou amb folre**, vam fer cas del primer -més alt-, i vam fer l'aleta a un castell tan enlairat com un de nou pisos i el vam descarregar; quant a la **torre de vuit folrada**, vam guiar-nos pel segon -més fort-, i la vam clavar com una roca; però, malauradament, a l'hora de tirar el **quatre de nou amb folre**, vam seguir el consell del tercer -més de pressa-, i el vam baixar a una velocitat massa elevada: només va ser carregat.

Sigui com sigui, potser perquè actuàvem en un escenari que molts segles enrere havia presenciats espectacles que, com ara nosaltres, servien per demostrar nobles valors com la força, el valor o el seny; potser perquè estàvem esborronats d'actuar a la capital tarragonina però fora de la plaça de toros que acull el concurs cada dos anys, o potser perquè teníem el cap més a la plaça de la Vila, pensant en la imminent Diada de Tots Sants, que no pas a la de la Font, vés a saber per quin motiu però el cert és que, en dues ocasions, vam tenir problemes amb el quatre de nou amb folre: en un intent inicial, la cosa va anar a mal borràs abans de carregar-lo i, en la segona temptativa de plantar el castell, va fer llenya després d'haver-hi fet l'aleta. Entre el primer intent i el segon vam completar el tres de nou folrat i la torre de vuit amb folre, la vam fer a la ronda final abans dels pilars.

En aquesta cloenda de l'exhibició, vam enlairar **dos pilars de cinc**, i convé indicar també que al començament de tot havíem entrat a la plaça amb un **pilar de quatre caminant**. (*75è aniversari dels Xiquets de Tarragona. Plaça de la Font, Tarragona. 28 d'octubre*).

Foto: Fèlix Mitó

Foto: Anna Martí

Tots Sants «només» castells de

Miquel Àngel Gallart

Foto: Anna Martí

Foto: Anna Martí

És possible que la traca final de la temporada 2001, la Diada de l'1 de novembre, no arribés en el millor moment, després d'haver passat uns mesos de setembre i octubre irregulars, durant els quals semblava com si anéssim perdent gas, pistonada, trempera (no en el sentit fisiològic del terme) i algú potser fins i tot oli, però tractant-se de la Diada de Tots Sants tot era possible. Parlo com si fes molt d'això, i, tot plegat, fa uns quants mesos, però ho recordo llunyà, molt llunyà.

Sigui com sigui, i malgrat aquests antecedents, calia afrontar la Diada de Tots Sants com sempre: amb ambició, ja que es tracta de la nostra segona actuació més important de la temporada (en anys senars, és clar), en la qual hem gestat actuacions esplèndides i gairebé sempre hi hem començat a provar castells que altres colles no s'havien pogut ni imaginar. En aquest cas l'objectiu era clar, indiscutible i pràcticament únic: atacar i vèncer el 4 de 9 *sense folre* (li poso el *sense folre* perquè si li dic *net* no sóc rigorós, i si no poso *coletilla*, algun despistat es pot confondre).

Els assajos previs havien anat força bé i s'havien destinat gairebé en exclusiva a aquest castell, fet que va motivar que en l'esmorzar i en les estones prèvies a la Diada es repetissin comentaris com: "home, potser no hi ha la trempera d'altres anys, però tinc bones sensacions amb aquest quatre de nou...".

A continuació us resumeixo la cronologia dels fets. Obre plaça una de les colles convidades, la colla Jove dels Castellers de Sitges, fent un *estupendu* cinc de set. Arriba el nostre torn d'actuació. El castell escollit és la torre de nou «per assegurar». El castell puja bé i quan l'aixecador remuntava els dosos algun fenomen paranormal en provoca la caiguda. Cares llargues. Torn per a l'altra colla convidada, la Vella... de Tarragona, que inicia l'actuació descarregant un tres de vuit molt ben executat. Torn de repetició, un altre cop la **torre de nou amb folre i manilles**, però ara sense el «per assegurar», que aquest cop es descarrega, i de quina manera! (s'hi podria aplicar la terminologia 'insultant', que no sé d'on ha sortit però és encertada).

Segona ronda: els de Sitges descarreguen un quatre de set amb l'agulla clavadet, i els de Tarragona fan el mateix amb una magnífica torre de vuit amb folre. I arriba el moment, l'hora, el torn, la posada en escena... del 4 de 9 *sense folre*, el castell de la Diada. Malgrat que es tracta d'un castell sense folre ni manilles ni altres ornaments, la feina per muntar-lo és laboriosa i la gent, i m'agrada recordar-ho perquè és certament inusual, se'n consciència d'una manera exemplar per tal de facilitar al màxim la labor del David Miret i companyia. Es quadra el castell un parell de cops fins que els segons, terços i quarts s'hi troben bé i la mesura sembla bona a tots els efectes. «Aquesta és la nostra!», pensem, i comencen a sonar les gralles. Des de la meua privilegiada posició d'agulla observo la progressió del castell. Es col·loquen els quints, pugen els sisens i, un cop ja són a lloc, allò fa molt bona pinta. Al darrere vénen els dosos, però aquí es comença a notar un decalatge massa gran i la seva entrada es fa eterna (en aquells moments creia que era una percepció subjectiva). Els dosos es col·loquen finalment en el moment en què decideixo deixar de mirar, per allò de la prevenció de riscos. Instants després, amb

2001: tres nou

l'aixecador a l'alçada de dosos i l'enxaneta a punt de ser-hi, el castell es desfà.

No sembla que hi hagi hagut molt de desgavell en la caiguda. Tot i que la gent és conscient que no ha anat pels pèls, com en tantíssimes ocasions, s'especula amb el fet de tornar-hi més tard. De moment els de Sitges aprofiten per acabar l'actuació fent un tres de set en tercera ronda. En el nostre torn de repetició, descarreguem un **tres de nou amb folre** (l'enèsim x 10^a), insultant, segur que insultant. Els Xiquets de Tarragona acaben carregant un quatre de vuit.

No hi ha sorpreses, i en la tercera ronda ens dediquem a descarregar el **quatre de nou** però hi posem **folre**, com a guarniment. En la ronda de pilars, els forasters fan sengles **pilars de cinc** i els amfitrions en descarreguem tres de la mateixa mida. Resumint: una Diada de Tots Sants 2001 amb tres castells de nou descarregats que passarà a la història d'alguna manera, però sens dubte no serà dels més recordats. (*Diada de la Colla. Tots Sants. Plaça de la Vila. Vilafranca del Penedès. 1 de novembre*).

Foto: Félix Miró

Foto: Anna Martí

En un esportiu tens **2** places.

En un turisme tens **5** places.

L'Opel **Zafira** és l'**ÚNIC**
de la seva classe amb **7** places.

L'Opel Zafira ha revolucionat el concepte de l'automòbil en tota la seva extensió. Per fora, la seva mida és pràcticament la mateixa que la del turisme familiar. Per dins està ple de vida, i incorpora **fins a 7 places** i múltiples possibilitats de configuració dels seients, per adaptar-se a l'instant a totes les iniciatives de la teva família, dels teus amics... Opel Zafira, tan flexible com els teus plans.

Opel **Zafira**. 7 vegades més flexible.

www.opel.es

OPEL CREDIT

Opcions 1,2,3: La manera més fàcil de tenir sempre un cotxe nou.

OPEL

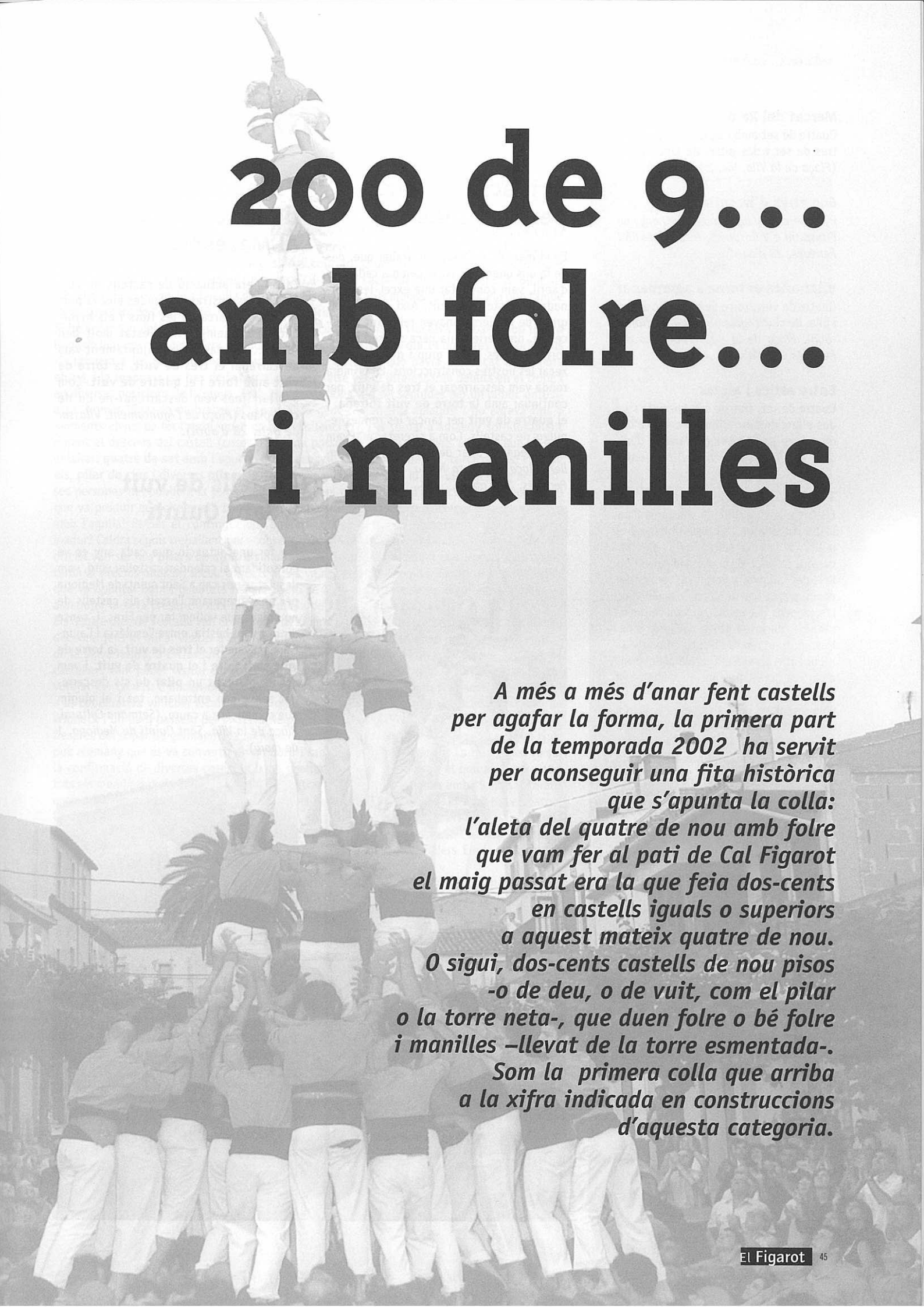
Jounou, S.A

Avda. Tarragona, 139.
Tel. 938 900 303
VILAFRANCA DEL PENEDES

Ctra. Vilanova-Sitges, Km. 42,3.
Tel. 938 142 264
ST. PERE DE RIBES / VILANOVA

Ctra. Nacional 340, Km.1187
Tel. 977 667 760
EL VENDRELL

200 de 9... amb folre... i manilles

A més a més d'anar fent castells per agafar la forma, la primera part de la temporada 2002 ha servit per aconseguir una fita històrica que s'apunta la colla: l'aleta del quatre de nou amb folre que vam fer al pati de Cal Figarot el maig passat era la que feia dos-cents en castells iguals o superiors a aquest mateix quatre de nou. O sigui, dos-cents castells de nou pisos -o de deu, o de vuit, com el pilar o la torre neta-, que duen folre o bé folre i manilles -llevat de la torre esmentada-. Som la primera colla que arriba a la xifra indicada en construccions d'aquesta categoria.

Mercat del Ram

Quatre de set amb l'agulla, cinc de set, tres de set i dos pilars de cinc alhora (Plaça de la Vila. Vic. 24 de març).

600 anys d'hospitalitat

Pilar de cinc (Cloenda dels 600 anys de l'Hospital a Vilafranca. Hospital de l'Alt Penedès. 23 d'abril).

Vilafranca es torna a agermanar

Quatre de vuit, torre de set, cinc de set i pilar de cinc (Agermanament Vilafranca-Bühl. Plaça de la Vila. Vilafranca del Penedès. 27 d'abril).

Entre estics i aletes

Quatre de set, tres de set, torre de sis i dos pilars de cinc alhora (Torneig d'hoquei base de l'Enxaneta. Pavelló d'hoquei. Vilafranca del Penedès. 1 de juny).

Trobada de la Catalanitat

Els Castellers del Riberal van organitzar la 1a Trobada de la Catalanitat amb el millor de la seva terra: rugbi, muscat, castells càtars... En la visita al Palau dels Reis de Mallorca, a Perpinyà, vam poder comprovar l'excel·lent acústica d'una de les capelles del palau, on vam improvisar uns gloriosos goigs de Sant Fèlix. Havent dinat, es va disputar el partit de rugbi entre la selecció catalana del principat i la nord-catalana. Al vespre hi va haver música tradicional per a qui la va voler escoltar, i per als que no la volien sentir... també n'hi va haver, i molta. L'endemà, havent inaugurat la plaça de Catalunya, hi vam fer **quatre de set amb l'agulla, quatre de vuit, torre de set i pilar de sis** carregat. (1a Trobada de la Catalanitat. Baó. 8 i 9 de juny).

A l'Onda del Barça

Hi vam descarregar el **quatre de set amb l'agulla, el tres de set** i una **torre de set** marca de la casa amb el Mateu en plena forma a terços. En acabar l'actuació, la Penya Barcelonista d'Onda ens va oferir un dinar que segons van comentar els veterans ha sigut el millor o, si més no, un dels millors dinars de què ha pogut gaudir la colla. (Trobada de Penyes Barcelonistes de Castelló. Onda. 15 de juny).

Actuació de vuit a Sant Julià

Quatre de vuit, torre de set, tres de vuit i pilar de sis (Festa del barri de Sant Julià. Plaça de la Sardana. Vilafranca del Penedès. 6 de juliol).

Via Fora!

Pilar de cinc. (Inauguració del restaurant Via Fora! Raval de la Font. Vilafranca del Penedès. 26 de juliol).

Actuació de vuit per als grallers

En el marc de la Diada del Graller que, des de fa uns quants anys, se celebra cada mes d'abril, vam completar una excel·lent jornada de castells de vuit. Així, mentre els grups de grallers s'anaven rellevant a l'escenari, on oferien una peça del seu repertori, nosaltres, entre grup i grup, vam aixecar les nostres construccions. En primera ronda vam descarregar el **tres de vuit**, per continuar amb la **torre de vuit folrada**, i el **quatre de vuit** per tancar les rondes regulars de castells. Com a cirereta final vam descarregar el pilar de sis. (Diada del Graller. Plaça de Santa Maria. Vilafranca del Penedès. 21 d'abril).

Foto: Anna Martí

Primera actuació de la temporada al Maresme

La primera actuació de castells de vuit fora de les nostres contrades ens va portar a la comarca de les flors i els hivernacles, on sempre hem estat molt ben rebuts. Just davant de l'ajuntament vam descarregar el **tres de vuit**, la **torre de vuit amb folre** i el **quatre de vuit**. Com a **pilar** final vam descarregar-ne un de **cinc pisos** (Plaça de l'Ajuntament. Vilassar de Dalt. 28 d'abril).

Castells de vuit a Sant Quintí

Per fer una actuació que cada any es va consolidant al calendari casteller verd, vam desplaçar-nos cap a Sant Quintí de Mediona per anar preparant l'assalt als castells de nou pisos que volíem fer per Fires, i, sense dir ni ase ni bèstia, entre l'església i l'ajuntament, vam fer el **tres de vuit**, la **torre de vuit amb folre** i el **quatre de vuit**, i vam acabar plantant un **pilar de sis** descarregat sense cap entrebanc, tot i el plugim que començava a caure. (Setmana Cultural. Plaça de la Vila. Sant Quintí de Mediona. 1 de maig).

Foto: Fèlix Miró

Partit de tornada

Miquel Ferret

Talment com si és tractés d'una eliminatòria de la malaguanyada Copa d'Europa, amb els seus rituals partits d'anada i tornada, "l'encontre" que s'havia iniciat el 27 d'abril en terres catalanes amb motiu de l'agermanament de Vilafranca i Bühl, va tenir continuïtat en terres del l'änder de Baden-Württemberg. En aquesta ocasió l'èxit dels Castellers de Vilafranca en la visita a Bühl no va suposar la derrota ni la pèrdua dels "3 punts en joc" per part de l'equip que va organitzar l'agermanament alemany, sinó al contrari, ja que en tot moment van aconseguir que ens sentíssim "com si juguessin a casa". I és que l'acollida de la població de Bühl als Castellers, i per extensió a la colla de grallers Els Vernets i als membres del Ball Pla que també formaven part de l'expedició, va ser extraordinària.

Si bé l'objectiu del viatge era clarament lúdic i cultural i no es tractava de batre cap rècord lluny de la plaça més castellera, les dues actuacions del dissabte dia 11 en hores ben originals -la primera a les onze del matí, precedida d'una cercavila que havia començat mitja hora abans, i la segona a les tres de la tarda- van permetre veure interessants debuts en el tronc i en diverses posicions de la pinya. Ambdues actuacions van ser seguides per un públic entusiasta. Només lligar-se de braços els segons, la gent començava aplaudir i no parava fins a moments abans de fer l'aleta, quan es feia el silenci (!), per tornar a aplaudir sorollosament durant el descens del castell (coses del clima potser?). En cada un dels castells que es van enlairar: **quatre de set amb l'agulla, dos tressos de set, quatre de set, torre de sis, cinc de sis, pilar de cinc** i diversos **pilars de quatre**, vam comptar amb la col·laboració de nombroses persones del públic a la pinya. Molts castellers no oblidaran l'impacte visual/emocional que va produir que onegessin banderes *rojigualdas* en el moment d'aixecar el quatre de set amb l'agulla! Potser el contingut de l'agermanament entre les poblacions no estava prou madur? Caldrà seguir treballant per aconseguir un millor coneixement mutu. L'última actuació oficial van ser dos **pilars de quatre** simultanis en l'acte institucional que es va celebrar a la tarda al preciós auditori local. Un dels pilars va ser parat pel regidor Roland Ernst, de Bühl, que va apuntar bones qualitats físiques però se li va notar manca de tècnica. El regidor va assegurar la seva presència a la propera diada de Sant Fèlix (a galeres?).

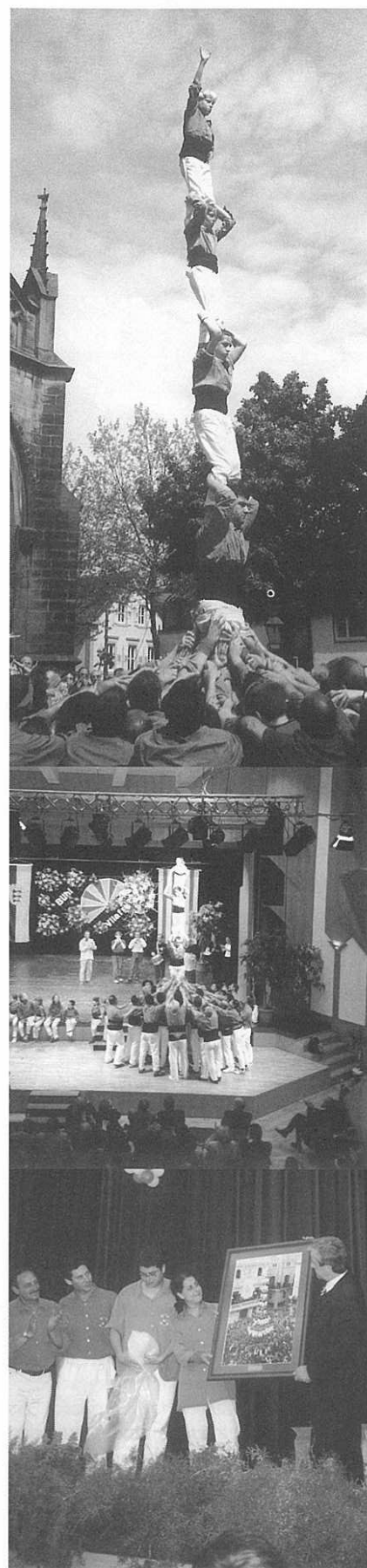
Els quatre dies de l'estada van donar molt de si amb un programa farcit d'activitats que no van decebre gens ni mica: visites a Friburg, ciutat termal d'antiga tradició universitària i capital de la Selva Negra; a Estrasburg, seu del Parlament Europeu i del Consell d'Europa, en què els castellers vam poder visitar els voltants de la famosa catedral i el barri de la Petite France vorejat per canals; a Baden-Baden, l'aristocràtica ciutat termal; visites guiades a les vinyes i a la cooperativa vinícola local, a un forn de pa amb taller d'elaboració inclòs, al castell de Windeck i un llarg passeig per la Selva Negra.

Després del sopar de germanor, la majoria de penedesencs van prendre posicions en un típic pub alemany que es va convertir en un obrir i tancar d'ulls en El Trànsit. La festa final va ser la confirmació de diverses coses: la bona qualitat de la cervesa local; el bon ambient entre tots els membres de la colla; la gran compenetració dels nous castellers amb els més veterans exemplificada per nombrosos acudits, cançons i eslògans reivindicatius durant tot el viatge, i principalment l'evidència que s'ha produït un relleu generacional molt positiu a la colla gràcies a la incorporació d'un bon contingent de joves que tenen entre 16 i 22 anys... i molta empena. Cal destacar també l'aportació cabdal de la colla de grallers Els Vernets i dels membres del Ball Pla en la rauxa general de l'expedició.

En definitiva, va ser una experiència molt positiva per als Castellers de Vilafranca i companyia. Desitgem que aquesta relació entre Bühl i Vilafranca s'enforteixi i, com els bons vins de les respectives terres, millori any rere any. (*Agermanament Vilafranca-Bühl. Bühl. Del 8 al 12 de maig*).

Foto: Natí Casals

Fotos: Ajuntament de Vilafranca

Foto: Fèlix Miró

El 200 a Cal Figarot

Teníem ganes de fer el 200, és a dir, dos-cents castells iguals o per damunt del quatre de nou amb folre i, per això, vam convertir un dels assaigs del divendres a Cal Figarot en una actuació amb tots els ets i uts: camisa, gralles i castells de categoria. La **torre de vuit folrada** –més aviat emmanillada– “va obrir pati” –més que plaça– i, tot seguit, vam encetar el castell que havia provocat tot el muntatge. Així doncs, per arribar a la xifra de dos-cents a la mateixa alçada o per sobre del **quatre de nou amb folre** vam escollir tirar precisament aquest castell: el quatre. Amb la precaució a flor de pell a causa de l'experiència de Fires, el castell va pujar lent, però segur, i això va permetre de descarregar-lo sense patir excessivament. Ja teníem l'objectiu aconseguit i un altre castell –aquesta vegada de foc– va celebrar l'esdeveniment. Animats per la bona marxa de la nit, vam descarregar el **quatre de vuit amb l'agulla** i el **pilar de set amb folre** –els primers de la temporada– (200 castells de nou. Pati de Cal Figarot. Vilafranca del Penedès. 31 de maig).

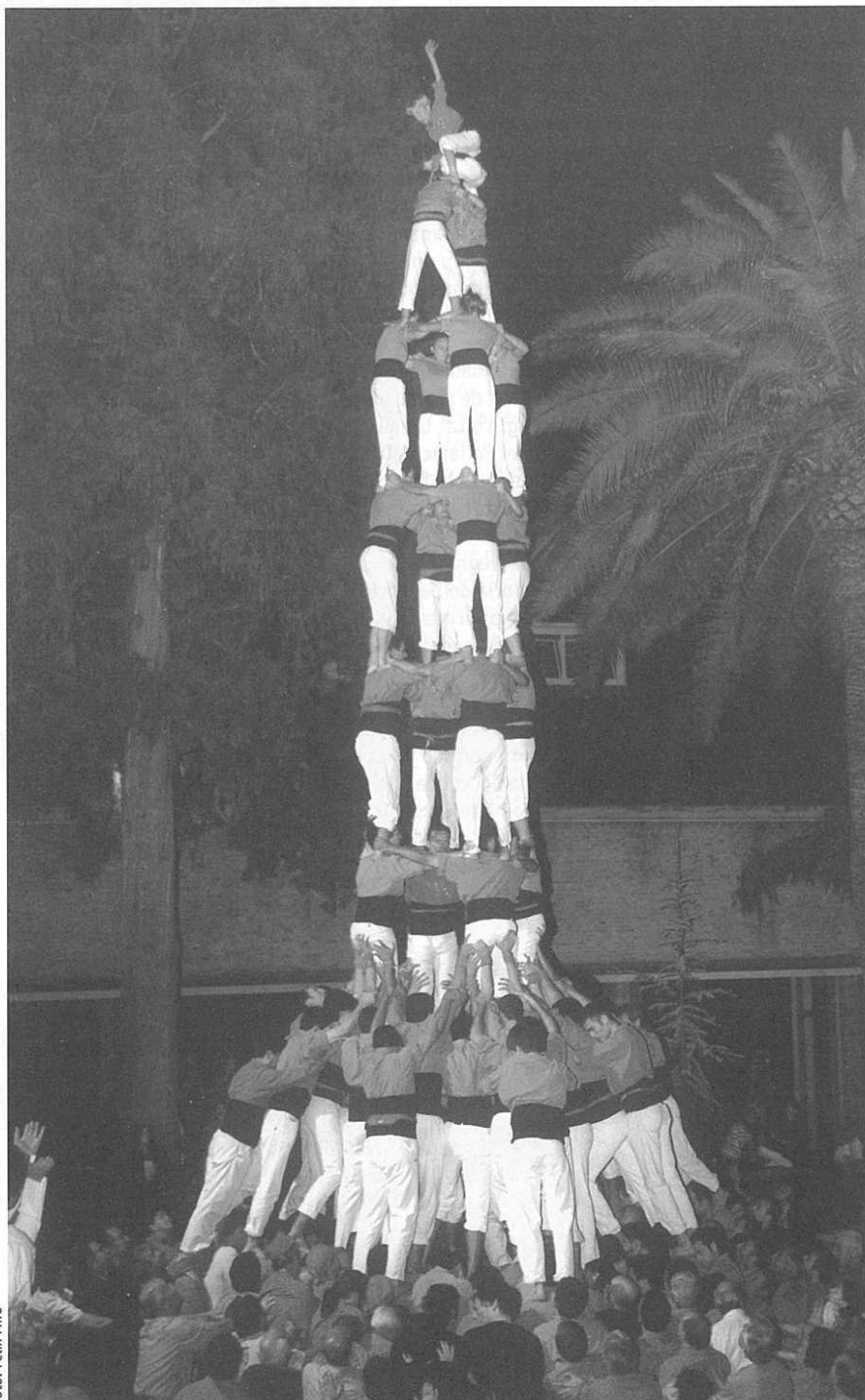

El primer de nou

Neus Castells

Repetint la planificació de l'any passat,enguany vam tornar a afrontar amb èxit el primer castell de nou de la temporada a l'actuació de les Fires de Mig. Una actuació, d'altra banda, que va esdevenir polèmica a causa de la discrepància plantejada a l'hora d'acceptar la participació de colles foranes en aquesta diada. Vam començar l'actuació amb el **tres de nou folrat**, que es va haver de treballar a l'hora de descarregar, però que es va saber defensar perfectament bé. Seguidament, en segona ronda es va afrontar el quatre de nou folrat. Després d'haver-se desfet un peu, l'intent es va donar per bo i quan els dosos ja s'havien col·locat, no es va poder parar una sacsejada del castell, que va caure sense haver-se carregat. En repetició es va fer una **torre de vuit folrada** que va anar molt bé. A la tercera ronda es va decidir fer un **quatre de vuit**. El primer intent va ser desmuntat quan el castell havia arribat a l'alçada de quints perquè no estava prou ben quadrat. En el segon intent no hi va haver cap problema i el carro gros es va descarregar sense patir ensurts. Un **pilar de sis** va tancar l'actuació. (Fires de Maig. Plaça de la Vila. Vilafranca del Penedès. 19 de maig).

Foto: Fèlix Miró

Una catedral a Cornellà

Fèlix Casanovas

Després de dos anys sense fer-ho, el diumenge de Corpus la colla va actuar a Cornellà de Llobregat, en el marc de la Festa Major d'aquesta ciutat del Baix Llobregat. A la plaça també hi van actuar la colla amfitriona, els Castellers de Cornellà, i els Castellers de Barcelona. Els objectius eren clars: plantar la primera catedral de la temporada i rematar-ho amb el segon castell de nou, a fi de començar a prémer l'accelerador de cara a Sant Fèlix. Així doncs, l'actuació va començar amb el **cinc de vuit**, el primer que s'intentava aquest any. Amb un tronc molt lleuger, sobretot a la torre, el castell va anar pujant amb molta tranquil·litat i aplom, només tenia el tremolor típic del cinc que es va parar en col·locar-se dosos. Quan es va coronar, la construcció estava molt paradeta i mantenia molt bones formes. Potser aquesta tranquil·litat va ser el que va fer despistar una mica perquè, sense avisar, es va trencar a nivell de quarts. Sembla que aquesta plaça de l'Església i els cinc de vuit de color verd estan renyits, perquè ja n'hi hem carregat un parell més i no l'hi hem pogut descarregar mai...ves per on. Lluny d'afluïxar, es va apostar per seguir el programa preestablert i, després del cinc de vuit carregat, amb la segona ronda va arribar el torn del **tres de nou amb folre**. Tot i que va pujar prou bé fins a carregar-se, la veritat és que la baixada va ser patidora. Després diuen que la casta castellera és més al sud, però, si es parla de defensar un castell amb ungles i dents, el segon tres de nou de la temporada va ser un clar exemple de casta vilafranquina. En tercera ronda, es va apostar per un castell que aparentment feia baixar el nivell de l'actuació: el **quatre de vuit**; però cal remarcar que es tractava d'una important prova amb vista al quatre de nou net, un dels objectius principals d'aquest any, a part de descarregar el tres de deu, és clar. De terços en amunt hi anaven els quarts i la resta del tronc del quatre net. Va anar de postal. Per rematar la feina, a la ronda de pilars es va encarar el **pilar de set amb folre**, que ja havíem descarregat el divendres anterior a l'assaig-actuació dels 200 castells de nou i superiors. Així ens apuntàvem el segon espadat folrat de la temporada i completàvem una actuació per treure's el barret. Llàstima que la plaça ja s'havia buidat per culpa d'una certa selecció d'un país veí que ens pren els jugadors... (Festa Major. Plaça de l'Església. Cornellà de Llobregat. 2 de juny).

Foto: Fèlix Miró

Fotos: Miquel Arroyo

Un tres de nou per Sant Pere

El **tres de nou amb folre** va ser el castell més destacat que vam descarregar a la Festa Major de Reus, i cal afegir que, tot i que la reusenca plaça del Mercadal ha vist molts castells d'aquesta alçada, a aquestes alçades de la temporada, per la Diada de Sant Pere, era la primera vegada que s'hi descarregava una construcció com aquesta. El tres es va tirar en segona ronda i abans, a la primera, el protagonista havia estat un **cinc de vuit** molt quiet i ben dominat tant en la carregada com en la descarregada. La sensacional exhibició es va tancar amb un **quatre de vuit amb l'agulla** que no va passar per greus problemes en cap moment. El que sí que va obligar a treballar de valent els castellers del tronc va ser el **pilar de set folrat** que va cloure la diada, ja que en el moment de la motxilla va baixar una rebrincada que va fer abalançar el pilar d'una manera que més d'un ja el veia a terra. L'espadat, però, es va aguntar gràcies a l'experiència i habilitat dels pilaners i tots ple-gats van arribar a terra, però baixant tal com Déu mana. (Festa Major de Reus. Plaça del Mercadal. Reus. 22 de juny).

Un dia massa ennuvolat

Feia un dia ennuvolat i grisós, i ja se sap que als castellers ens agrada més el sol i els dies ben clars. Potser per això l'actuació a la Festa Major de Ribes no va sortir tan rodona com hauríem volgut. El **cinc de vuit** amb què vam obrir plaça, de fet, va ser la construcció més important que hi vam plantar, i la següent amb què el vam descarregar no feia pensar que les coses es torçarien després. Així doncs, un cop el cinc al sac, ens vam dedicar a desmuntar intents i més intents: concretament, dos quaterns de vuit i un tres de nou amb folre. Com que el dia no s'aclaria, vam decidir que era millor continuar fent proves als assaigs dels dies següents, i cloure la jornada de la manera més digna possible, és a dir, amb un **tres de vuit** i un **pilar de sis**. (*Festa Major de Sant Pere de Ribes. Plaça de la Vila. Sant Pere de Ribes. 30 de juny*).

Foto: Josep M. Petrus

Una altra plaça amb placa

Biel

La col·lecció continua creixent. Si al final del mes de juny, inauguràvem una placa a la façana de l'Ajuntament de Ribes recordant el tres de nou de color verd de l'any 2001 que va donar la condició de nou a la placa, a mig juliol repetíem la inauguració, aquesta vegada a la paret de l'Ajuntament de la Granada. A diferència de la població del Garraf, però, a la Granada la celebració va sortir rodona i hi vam descarregar tots els castells que hi dúiem preparats. Això que els castellers del tronc van fer tot el possible perquè el **cinc de vuit** amb què vam iniciar l'exhibició tingués emoció i se n'anés en orris, però ells mateixos es van encarregar de posar-hi allò que s'hi ha de posar perquè, a empentes i rodolons, es descarregués la catedral. *Escalfats* per l'esforç del cinc, el **tres de nou amb folre** de la segona ronda va semblar fàcil i tot. Aquest tres va ser el millor regal amb què podíem obsequiar l'afició de la Granada que, a ritme de marxa ianqui, ens havia homenatjat abans de començar l'actuació. Com que era tard i volia ploure –mai més encertada la frase–, vam afanyar-nos a plantar un **quatre de vuit** –continuant les proves per afegir-hi un pis– i un **pilar de set amb folre** que, malauradament, va ser l'única construcció que només vam carregar. (*Festa Major de la Granada. Carrer de l'Estació. La Granada del Penedès. 13 de juliol*).

Foto: Fèlix Miró

Dos castells de nou a Torredembarra

Biel

No hem estat els primers a descarregar un castell de nou a la tradicional plaça de Torredembarra, però sí que hem contribuït a fer història en aquesta població del Tarragonès perquè som la primera colla que hi descarrega dos castells d'aquesta alçada. Si a més a més hi afegim que el tercer castell va ser el cinc de vuit –o sigui, una altra tripleta màgica-, tot plegat ens dóna com a resultat la millor exhibició que han vist els aficionats de la Torre –i força estrangers que passaven per allà- en els últims temps. El castell que va tenir més emoció, sense cap mena de dubte, va ser el **quatre de nou amb folre** amb què, de fet, vam cloure les tres rondes de castells. En va tenir, i a dojo, perquè a mesura que anava pujant –un pèl massa lentet- segons, terços, quarts i probablement quintes anaven enfilant-la cadascú pel seu costat. Així, quan l'enxaneta va fer-hi l'aleta, el quatre feia pensar més en un paller que en una altra cosa. El paller, però, no es va encendre i devia tenir un pal imaginari on es va agafar tothom per descarregar-lo. Un cop explicats els patiments del quatre, parlar d'un **tres de nou folrat** que va pujar i baixar a bon ritme i d'un **cinc de vuit** que es va completar amb seguretat i sense recordar els problemes de la vigília a la Granada, doncs, francament, és molt més senzill... i avorrit. Potser per això, el quatre es va endur els aplaudiments més forts de la plaça. La brillant exhibició va tenir un bon final: un **pilar de sis** plantat amb la serenitat i la delicadesa que demana un espadat. (Festes del Quadre de Santa Rosalía. Plaça de la Vila. Torredembarra. 14 de juliol).

Foto: Roser Sans

Foto: Roser Sans

Foto: Carles Esteve

On eren les Santes?... i l'Antonio?

Francesc Taravilla

Aquesta anyada, per als Castellers de Vilafranca, l'actuació a Mataró es plantejava agressiva; de fet, com en els últims anys. S'iniciava una etapa de la temporada en què s'havia de començar a consolidar castells de nou. I el protagonista del dia era el cinc de nou amb folre. En aquesta diada, ens trobàvem amb els Castellers de Barcelona i, no cal dir-ho, amb la colla amfitriona, que va iniciar la diada com a colla de vuit i la va acabar com a colla de nou. Si ens cenyim a la nostra actuació, davant d'una plaça mig plena de gent –o mig buida, com us ho vulgueu mirar–, va començar plantant un magnífic **tres de nou amb folre**, amb un folre molt similar a les manilles del que serà enguany el tres de deu. I, és clar, com en aquella cançó de "aquellos maravillosos años", algú entonava la melodia de "cargando espero al Antonio que yo quiero".

En segona ronda, vam enfil·lar l'agulla del que havia de ser el castell de la diada: el cinc de nou amb folre. Després de desmuntar l'estructura a l'alçada de quarts perquè semblava que els terços no s'hi veien bé, vam tirar amunt el castell. Tot i que, en aquest cas, la torre va quedar una mica massa oberta del tres, els tècnics van dir que sí, les gralles van començar a tocar, i amunt va!

El castell va pujar nerviós i va ser entrant dosos que va cedir –de fet, aquests ja tiraven enrere–: s'havia desfigurat per dalt i no va ser possible defensar-lo. El castell de repetició va ser un **quatre de vuit amb l'agulla** de postal.

Ja en tercera ronda, es va apostar pel quatre de nou amb folre. En aquest cas, si bé el quatre pujava d'una manera immillorable, la canalla no ho va veure igual i va recular sense coronar el castell. Enguany les Santes devien tenir vacances, o bé estaven massa concentrades protegint els de casa. Sigui com sigui, per tancar la ronda de castells vam descarregar la **torre de vuit amb folre**, una mica més bellugadissa del que estem acostumats, però defensada magistralment.

Per finalitzar l'actuació –gairebé ja podríem dir que és un clàssic de les exhibicions a aquesta alçada de la temporada–, vam enlairar un **pilar de set amb folre**, amb el segell personal d'execució marca Cal Figarot. (*Festes de les Santes. Plaça de Santa Anna. Mataró. 21 de juliol*).

Foto: Josep M. Petrus

PINTOR-DECORADOR

ESTRANY, S.C.P.

Tel. 93 890 06 21

Gral. Vallès, 21, 2n

VILAFRANCA DEL Penedès

Les millors actuacions de la història

Juli / Òscar

Ara que estan de moda els rànquings i les estadístiques sobre qualsevol cosa, EL FIGAROT hi ha volgut posar cullerada. Aquí teniu un quadre que presenta millors diades castelleres que s'han pogut veure (almenys en els darrers 115 anys, més o menys). La classificació s'ha elaborat fent servir les puntuacions de l'últim Concurs

de Castells de Tarragona (octubre del 2000). No cal dir, doncs, que, si aquestes variessin, també canviaria probablement la classificació. Ara per ara, però, aquestes són les puntuacions «més consensuades» que hi ha en el panorama casteller. El criteri que hem seguit és considerar com a millors actuacions les que, sumant els tres

castells i el pilar, superin la millor actuació de tres castells (sense el pilar).

Darrere d'aquestes actuacions, que evidentment són les més completes que s'han fet mai, vindrien les millors de tres castells. Traieu-ne les conclusions que vulgueu, i qui s'animi a fer alguna altra classificació, ja sap on som!

3 castells + pilar

1	Castellers de Vilafranca	Sant Fèlix 2001	4/9af	3/10fmC	5/9fC	P/8fm	40.200
2	Castellers de Vilafranca	Sant Fèlix 2000	4/9af	5/9f	T/9fmC	P/8fm	35.020
3	Castellers de Vilafranca	Concurs 1998	T/9fm	4/9af	P/8fmC	5/9fC	34.420
4	Minyons de Terrassa	Diada Minyons 1998	3/10fm	5/9f	4/9f	P/7fC	33.100
5	Colla Vella Xiquets de Valls	Santa Úrsula 1998	5/9fC	3/9f	4/9afC	P/8fm	32.760
6	Colla Vella Xiquets de Valls	Sant Fèlix 2000	5/9f	T/9fm	3/8xs	P/8fmC	32.100
7	Minyons de Terrassa	Sant Narcís 1998	5/9f	4/9	3/9f	P/7f	31.840

3 castells

1	Castellers de Vilafranca	Sant Fèlix 2001	4/9af	3/10fmC	5/9fC		31.620
2	Colla Vella Xiquets de Valls	Concurs 2000	5/9f	3/10fmC	T/9fm		30.400
3	Minyons de Terrassa	Diada Minyons 1998	3/10fm	5/9f	4/9f		29.000
4	Minyons de Terrassa	Sant Fèlix 2001	T/9fm	4/9	P/8fmC		27.800
5	Castellers de Vilafranca	Sant Fèlix 2000	4/9af	5/9f	P/8fm		27.560
6	Minyons de Terrassa	Sant Narcís 1998	5/9f	4/9	3/9f		27.340
7	Minyons de Terrassa	Sant Narcís 1999	5/9f	4/9C	3/9f		26.680
7	Minyons de Terrassa	Diada Minyons 2001	5/9f	4/9C	3/9f		26.680
9	Minyons de Terrassa	Diada Minyons 2000	3/10fmC	T/9fmC	4/9f		26.560
10	Castellers de Vilafranca	Concurs 1998	4/9af	P/8fmC	5/9fC		26.420
11	Castellers de Vilafranca	Sant Fèlix 1997	5/9fC	T/9fm	4/9af		26.400
11	Colla Vella Xiquets de Valls	Concurs 1998	5/9f	4/9afC	P/8fmC		26.400
13	Castellers de Vilafranca	Tots Sants 2000	T/9fm	4/9af	P/8fm		26.380
13	Colla Vella Xiquets de Valls	Santa Úrsula 1998	5/9fC	4/9afC	P/8fm		26.380
15	Colla Joves Xiquets de Valls	Sant Fèlix 2001	T/9fmC	3/9f	4/9		25.620
16	Minyons de Terrassa	Sant Narcís 2000	4/9C	T/9fm	3/9f		25.500
17	Colla Vella Xiquets de Valls	Sant Fèlix 2000	5/9f	3/8xs	P/8fmC		25.200
17	Castellers de Vilafranca	Tots Sants 1997	5/9f	T/9fm	P/8fmC		25.200

Actualització: 19 de novembre del 2001.

Puntuacions: Concurs de Castells de Tarragona de l'any 2000.

Valoració: com a més importants són totes aquelles diades que, sumant els tres castells més el pilar, superin en puntuació la millor diada de tres castells.

Fotos: Anna Martí

Tots a l'una

Aida Rovira i Coll

Odio anar a classe, tot i que ho faig. Odio llevar-me d'hora. Odio estar-me tot el dia quiet sense fer res. Odio els sermons dels meus pares. No aguanto el meu germà. No m'agrada donar explicacions a ningú. M'encanta fer el boig amb els amics. Adoro anar de gresca fins a la matinada. No paro mai per casa.

Aquests principis, només els trenco per poder col·laborar amb el que més m'agrada, l'única cosa que no canviaria per res en aquest món.

És per això que aquest matí m'he aixecat del llit abans que sonés el despertador; m'he dutxat amb aigua freda per desvetllar-me; he pres llet amb galetes per esmorzar, i he dit a la mare que me n'anava, cosa rara en mi: sempre marxo sense dir ni ase ni bèstia. Ella m'ha dit adéu des de la cuina mentre començava a recitar la llista dels «no», com sempre que surto de casa, i jo, sense fer-ne cas, he tancat la porta d'un cop sec. Una cosa és començar el dia amb bona

voluntat i l'altra ben diferent aguantar la mare quan es posa pesada. Això et pot amargar el dia per molt bé que es presenti.

Ahí no vaig sortir; vam sopar en família. Sí, encara que no m'ho cregui ni jo, vaig sopar en família. Hi érem tots quatre: el pare, la mare, el bon nen de mon germà i jo, l'antagònic, el rebel. Tots asseguts al voltant de la taula rodona que ocupa el centre del menjador de casa amb la televisió apagada, manies dels pares; diuen que la televisió destrossa la vida familiar, que les famílies no es comuniquen el suficient. Un sopar d'aquells més ensopits, no em podia encantar o desconnectar mirant la TV, res, només escoltar la conversa ensopida que mantenien els altres tres, perquè tinc la virtut d'emprenyar el meu pare amb les meves idees, i, com que no tenia ganes de discutir-m'hi, vaig optar per callar. No en tenia prou amb això, a més el menú no era el més atractiu que diguem: sopa de verdura, patata bullida amb peix i un iogurt de postres. Em van

dir que era molt sa però jo sóc dels que penso que val més morir-se de gana que no enverinat, però m'ho vaig acabar tot davant la cara d'estupefacció de tots. El pare deia que això de menjar junts en família, com quan érem petits, era molt bo i que ho havíem de repetir més sovint. La mare, que ja es notava que jo em feia més gran i començava a centrar el cap. Aleshores el meu germà, el preferit dels pares, el bon noi, l'exemple a seguir... es va aixecar de la cadira per sortir i la mare va començar a engegar la llista dels «no»: «NO corris amb el cotxe; NO beguis si has de conduir; NO facis bestieses; NO tornis gaire tard, nen (quan, de nens, ni jo ni mon germà no en tenim res), i NO et descuidis el mòbil.» Potser me'n descuido algun, no ho dubto, és tan pesada quan vol... per això moltes vegades la deixo amb la paraula a la boca. El pare, veient que no me n'anava, va preguntar-me si no seguia el mateix camí que el meu germà i jo li vaig dir que no, que em quedava a casa perquè l'endemà era el gran dia. Vaig anar a dormir aviadíssim i la mare em va preguntar si estava malalt i jo que no, que anava a dormir perquè avui havia de ser un gran dia.

Bé, avui és diumenge i per tant no haig d'anar a l'institut, guai! Però, com deia, m'he llevat d'hora i he sortit a buscar els amics.

El primer, per proximitat, el Manuel. He trucat al timbre i m'han fet pujar cap dalt al pis. La seva mare m'ha saludat amb un «*buenos días*» d'aquells tan andalusos, m'ha dit que el seu fill encara era a la dutxa però que passés i mengés alguna cosa, que segur que tenia gana. Jo li he dit que no en tenia però no he sabut dir que no a una galeta. El Manuel és un gran *tío*, potser un xic de dretes i una mica massa espanyolista per al meu gust, però un gran *tío*. Treballa de mecànic i guanya una pasta, en deu saber. Havíem anat a classe junts i encara hi ha restes d'aquella amistat incondicional que es presten els nens de parvulari. Les estones que passem junts no ens discutim quasi gens, si no surten temes com la independència de Catalunya o el Barça. Jo sóc independentista fins a la medul·la i ell és d'aquests «ignorants» que diu que el nostre país sense Espanya no seria res. I pel que fa al futbol, jo sóc culer i ell és *merengue*. Si no fos perquè compartim una afició molt forta ja l'hauria engegat mil vegades. Surt de la dutxa i esmorza. Li diu adéu a la seva mare i, mentre baixem les escales, em pregunta amb el seu castellà-andalús catalanitzat -que no és ni castellà, ni andalús i encara menys català; la veritat és que no és res- si estic en forma. Jo assenteixo mentre sortim al carrer i notem el sol, fort i brillant, d'aquells que et fa suar, fa passar calor i beure molta aigua, d'aquells més molestos en dies com avui.

Anem parlant de coses sense importància, m'explica que a la primavera que ve aniran a Sevilla, on encara tenen no sé qui de família, i aniran a la *Feria de Abril* i al *Rocío* a veure la *virgen*. La veritat, no entenc per què li ha de fer tanta il·lusió anar a veure una verge quan anant a Montserrat, si hi creus, ja en tens de sobres i t'estalvies un munt de quilòmetres... però bé, si ell prefereix aquella, jo no m'hi posaré. Tothom és lliure d'elegir el que vulgui, mentre no me la vulgui imposar a mi, aquesta *virgen*, i no em faci fer un fotimer de quilòmetres per anar-la a veure, m'és igual; és bo tenir il·lusions a la vida, i aquesta és la seva.

Anem tirant xino-xano fins a casa del Saïd. Ell ens espera al portal del bloc de pisos on viu. No el conec gaire, fa poc que viu a la ciutat. Viu amb els pares i cinc germans, i pensar que a mi un ja se'm fa pesat. Van venir d'un poble a prop de Rabat, em sembla. Primer van fer estada a Andalusia treballant de recol·lectors i després van pujar cap aquí. Més o menys com el Manuel, encara que es negui a veure-ho i digui que és molt diferent. Ell treballa en una fàbrica fent més hores que un rellotge i cobrant poquíssim. Els seus germans petits estudien. Estan integrats a la vida d'aquí, els nens petits vénen a l'esplai on jo faig de monitor. Ell, les poques hores lliures que té, encara les dedica a integrar-se en el nostre folklore. És per això que el coneixem i avui anem junts.

Només ens falta l'Íker. És el meu millor amic, aquest el vaig introduir jo en el sentiment compartit per tots. Ell estudia batxillerat amb mi, ens ajudem mútuament, em dona un cop de mà amb els números i jo a ell amb les llengües. És un de la colla amb els que surto de nit, és un gran amic. Compartim bastant ideologies. Com he dit abans, jo vull la independència del meu país i ell vol la del seu. Dos objectius diferents però no tan oposats. Ell és d'Euskadi i jo de Catalunya. Pensa que tot el rotlló d'ETA s'ha de veure des de dintre. No està d'acord amb els terroristes però tampoc amb els polítics estatals. Les coses s'han de veure objectivament, disposant de tots els punts de vista possibles. Tothom es creu el que sent per la televisió i aquesta no és imparcial; des de sempre ho han pintat com no s'ha de fer. Les demostracions de patriotisme que vénen a dir allò de «*una, grande y libre*» només serveixen perquè els vinguin més ganes d'atemptar; ha d'haver-hi una conversa oberta. Si tothom es posa tossut amb les seves postures, no s'arribarà mai enlloc i continuarà havent-hi problemes. Té raó. El seu pare és enginyer químic industrial i per qüestions de feina fa dos anys es va traslladar amb la seva família del seu Euskadi natal fins aquí. L'Íker parla euskera, català i castellà, per imposició, com li agrada dir. El català va ser una tossuderia seva, perquè vol predicar amb l'exemple. Li encanta picar el Manuel amb l'idioma. Li diu que la seva obligació és parlar català, que sembla estrany que hagi nascut aquí i no en parli ni un borrell. Amb tota la resta també és un gran *tío*, d'aquells que saps que, si tens un problema, sempre serà al teu costat.

Ens espera assegut en un banc de l'estació d'autobusos i ve cap a nosaltres dient que som uns encantats i que, com de costum, se'ns ha tornat a escapar l'autocar. Després d'una estona de fer-se el seriós i responsable, diu que, quan ha arribat, no fa gaire estona, s'ha trobat el Joan i li ha dit que anava a buscar les claus del cotxe perquè l'autocar ja feia estona que havia marxat i que l'esperéssim al lloc de sempre.

Anem parlant, fent bromes i rient. Fins que veiem venir el Joan. Ve amb el Nico, segons sembla ja està millor i vol tornar a ser un més. Al Joan li toca el rebre, sempre acaba posant el cotxe. És al que més li afecta la nostra parsimònia i falta de puntualitat. És molt enrotllat,

obert amb tothom i sempre està disposat a ajudar. Em sembla que estudia medicina, però no ho juraria. No és gaire més gran que nosaltres, però sí el suficient per tenir cotxe. Abans el Nico era com ell, però va tenir problemes i no ha tornat a ser mai més el mateix. Es va ajuntar amb males companyies. Un dia el van trobar als lavabos d'una discoteca, amb una pallissa de les fortes i mig inconscient per culpa de les drogues de disseny que havia pres durant la nit per aguantar-se dret. Els metges van arribar a pensar que aquesta no l'explicaria. Va ser un cop dur per a nosaltres pensar que un noi conegut, del mateix barri, simpàtic, disposat sempre a donar-te un cop de mà, podia morir. Va ser molt fort. Mai sabrem qui ni per què. Una noia coneguda que aquella nit era a la discoteca diu que el Nico va sortir en defensa d'un noi africà i, a aquells neonazis que es deien amics seus, no els va fer gaire goig. Ara és igual, ell se'n va sortir i això és el que compta. Ens en vam alegrar molt, que estigues bé, però els dies que va passar en coma i els d'abans, durant els quals havíem tingut alguna enganxada forta, l'han marcat molt. A poc a poc, se'n va sortint, i que avui sigui aquí amb nosaltres és un gran senyal: per fi s'ha recuperat i torna a lluitar per viure. El saludem efusivament amb una rialla a la cara, contents de tornar a tenir-lo entre nosaltres. El Joan es queixa. És que, si no ho fes, no seria el Joan. Diu que sempre se'ns enganxen els llençols i que ell algun dia ens deixarà penjats sense cotxe. Li riem l'amenaça, mai la compleix.

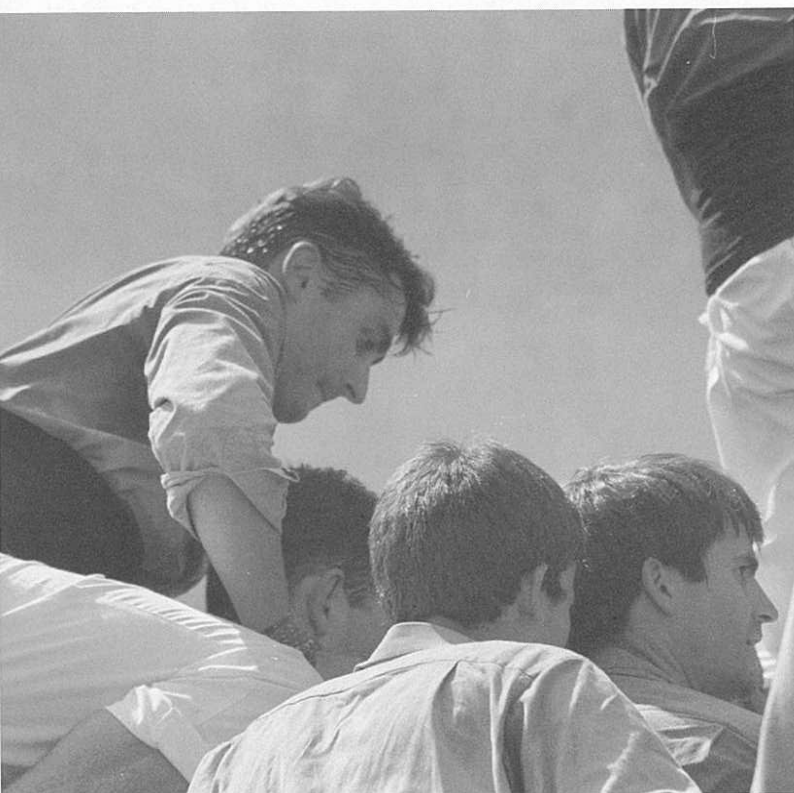
Pugem al cotxe: al davant el Joan i el Manuel; al darrere els altres quatre, una mica estrets. Expliquem acudits i anècdotes d'altres dies. Tenim ben bé trenta quilòmetres, anant per una carretera estreta i tortuosa que, segons els del davant, és per fer dreuera... Els nervis creixen. El Joan ha posat música, no sense haver de sentir queixes del grup, que preferiria, segons els gustos de cada un, coses més estridents, melòdiques, enganxoses, més modernes o més antigues. Ell ha tallat el rebombori amb un crit sec dient que, si no ens agradava, ens llevéssim més d'hora i agaféssim l'autocar, que ell ja feia prou de portar el cotxe i que no aguantaria els nostres gustos musicals. El Nico li ha dit que d'acord però que no calia que

es posés de mal humor. Hem callat i hem canviat de conversa. Jo dic que és bo que no hagi agafat l'autocar perquè, sempre que l'agafo, després no funciona res del que provem. Tots diuen que sóc un supersticiós i que són coincidències. Ells molt que diuen però Déu n'hi do! El Manuel porta la seva *virgen* a la butxaca del darrere dels pantalons blancs «perquè ens il·lumini»; l'Íker mai surt la nit abans; el Nico porta la camisa vella, descolorida i tacada de lleixiu, perquè, la nova, la va estrenar en un mal dia en què no vam fer res de bo; el Joan creua les mans demanant a un ésser superior que ens ajudi, i jo tinc la mania de senyar-me abans de començar a pujar. El Saïd potser és l'únic que no fa res d'especial, però no ho asseguraria perquè encara no conec gaire els seus costums. També parlem de l'últim assaig i de com poden sortir les coses.

A la fi arribem. Busquem un lloc on aparcar el cotxe. El Joan es torna a queixar. Al final trobem un forat, com sempre. Baixem del cotxe, comprovem un i altre cop si no ens deixem res i si totes les portes estan tancades. Ens dirigim a la plaça de la vila. Allí ens trobem amb la resta de la colla: uns tres-cents devem ser avui. Ens pregunten què ens ha passat que hem trigat tant -les dreueres que s'inventen són més llargues que el camí normal-; si ens hem adormit; al Nico li pregunten com està; també si sabem de què sortim... Ens trobem el Bruno que sempre ve, anem on anem, encara que hagi de fer un munt de quilòmetres. Cadascú segueix la seva conversa personal, i és que, si no parlem del vincle comú que en aquest moment ens està unint, molts no ens assemblem en res. No tindrà res a veure amb la nostra conversa la que poden seguir el grupet de noies que és darrere nostre, o la dels homes ja grans que fan la tertúlia a l'altra banda del rotlló, o el que pot pensar i dir la canalla des del seu recer, on el Joan i la Judith vigilen que no en surtin. Alguns han fet un esmorzar d'aquells de forquilla i ganivet, van farts i espitregats; els altres, amb signes clars de ressaca; alguns estan cansats d'estar drets i que l'hora de començament no sigui la prevista; els que parlen del partit de futbol del dissabte; n'hi ha que es dediquen a festejar amb la xicota...

Hi ha tantes opinions, pensaments... com persones hi ha. Tant hi fa el pes, l'alçada o la forma física; la raça, l'edat o el sexe; les idees, els sentiments o la procedència. Sols s'han de sentir els colors d'una colla i tenir la il·lusió que aquesta sigui la millor entre les altres, o, senzillament, que se superi dia a dia. Molts potser aquest sentiment és l'únic que tenim en comú. Però és que, un cop enfaixats i les gralles comencen a refilar, no hi ha altra família que la colla ni altra sang que el castell. És com un sol cos on no pot fallar res, on tot ha de ser perfecte per poder complir l'objectiu final. I cadascú des del seu lloc: el Saïd de crossej; l'Íker, de baix; el Nico, dalt el folre o sent un més a la pinya, com en Manuel; el Joan esperonant la canalla perquè no s'acovardeixi i pugui tocar el cel amb les mans; jo aguantant enrampat sobre els quarts, sense mirar gaire avall i amb el batec cardíac a mil, i molts d'altres... gent que no sortirà mai a les fotografies, que no es lluirà fent figueretes o aletes, gent anònima que pateix i aguanta unint forces i serrant les dents perquè l'enxaneta pugui fer una aleta perfecta i desfermar l'eufòria continguda, gent que aguanta per fer possible una il·lusió. La veritat és que els castells no són més que la il·lusió d'una gent, d'un poble, d'una cultura... No són més que les ganes de superar-se, d'arribar cada dia més amunt. Amb aquella dosi de fortaleza, d'unió, de compenetració... però al mateix temps d'intriga, d'inseguretat, de fragilitat... que no els fan una ciència exacta. La rivalitat sana que apareix entre les colles espera a fer-ne créixer les qualitats. Potser no són més que una fantasia col·lectiva, que una dosi d'il·lusió ha fet prendre consistència.

I és que els castells són molt més que una colla de persones enfilades les unes sobre les altres; són solidaritat, integració, família. Una colla a mal comparar és com una família amb els seus alts i baixos, amb les seves pors, fantasies i il·lusions.

Fem envetats
tipus pinxo,
taverner i paleta

Envetats
per a balls populars
(bastoners, geganters, diables,...)

FÈLIX I JOSEFINA BALANÀ MONTANER, SCP
VILAFRANCA DEL PENEDÈS

CAL FIGAROT

Local social dels Castellers de Vilafranca

General Prim, 11

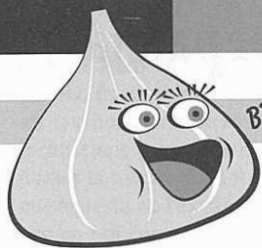
08720 Vilafranca del Penedès

Tel. 93 817 05 42 / 696 48 29 21

Menú diari de dimarts a dissabte

*Menús al migdia - Carta - Dinars i sopars d'empresa - Comunion
Casaments - Batejos - Festes d'Aniversari - Menjar per emportar
Terrassa i jardí*

El Figa-rot

SUPLEMENT HUMORÍSTIC

Hola i olé!

No és un home anunci avisant que, amb permís de l'autoritat i si el temps no ho esguerra, la corrida de la tarda començarà a les cinc en punt. Encara que ningú no ho diria, tampoc no és el Cantinflas a *Bombero torero*. La cara que fa el Gregori (que segur que heu endevinat que és el protagonista de la fotografia -el de fora del cartell, eh!-) és la que ens va quedar a tots plegats quan ens vam adonar de la rebuda que ens havien preparat a Bühl (no cal dir que amb tota la bona fe del món). Deuen fumar com uns desesperats, els *bülhesos* i les *bülheses*, perquè tenen tot el poble ple d'estancs, o si més no feia aquest efecte veient tantes banderes *rojigualdas* pertot arreu. Per postres, ens obsequien amb aquest

cartell tan hispànic, que només hi falta el toro de

l'Osborne i la Martirio amb peineteta i mantellina. Per arrodonir l'escenografia, cada cop que fem l'aleta a un castell, els nostres amfitrions onejaven banderetes grogues i vermelles (ja me'ls imagino, alemanys com són, assajant l'operació cada dia a la mateixa hora durant uns quants mesos abans). El problema és que o les senyeres tenien les quatre barres massa amples o és que n'havien comprat una i, per estalviar, se l'havien repartit, un trosset per a cadascú. En fi, que vam agrair sincerament que ens saludessin amb un "Hola!" ben cordial, però ja no ens va fer tanta gràcia que hi barregeassin un torero

(algú els devia explicar amb poca traça que els castells són folklore i cultura popular i ells van entendre el que van voler) i menys encara això de "spanischen" (que no cal saber gaire alemany per deduir el que significa). El Pfeiffer que signa el cartell no deu ser la Michelle (que no la vam veure per enlloc, i, veus, això sí que ens hauria complagut, a fe de Déu).

Foto: Nati Casals

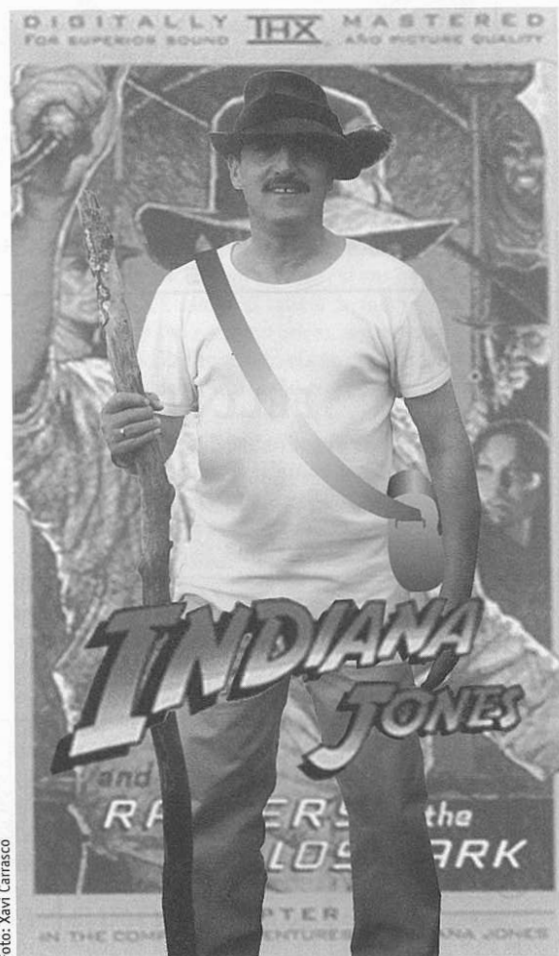

Foto: Xavi Carrasco

TOT BUSCANT L'ARCA
 (TRES DE DEU DESCARREGAT,
 QUATRE DE NOU NET,
 TORRE DE VUIT META DESCARREGADA,
 TORRE DE NOU AMB FOLLE,
 QUATRE DE DEU)
PERDUDA

Foto: Joan Puig, Diari Avui

Avui, com que plou,
deu sortir la
Pedalada Verda!

Rainman

Mai no plou a gust de tothom. Que ens ho diguin, si no, a nosaltres que l'any passat l'aigua ens va fastiguejar més d'una vegada. Ja sabem que és bo que plougui de tant en tant, però ja és tocar els bemols que, dos dies que ho fa en uns quants mesos, i tots dos ensopeguen la convocatòria de la Pedalada Verda. Primer va ser el dia 22 de setembre, un dissabte que havíem triat refiats de la bona temperatura del començament de tardor i que es va convertir en un dia amb tanta aigua que més aviat hauríem hagut d'organitzar la Remada Verda. No passa res: ens esperem set dies i tornem a omplir Vilafranca d'una marea verda pedalant pels carrers.

Algú devia portar la samarreta al revés o devia estar tota la setmana desafinant com un desesperat. El cert és que semblava com si haguéssim cridat el mal temps i, aquesta vegada, ni Sant Miquel en persona no va poder convèncer Sant Pere que el dia 29 de setembre no és un dia gaire adequat per fer ploure a bots i a barrals. I això és el que va passar una horeta abans de la teòrica sortida de la Pedalada. Tan tossut es devia posar el patró de la colla que, si més no, va aconseguir que tot quedés en un intens però breu xàfec, i, tot i que amb un considerable retard -a Vilafranca ja hi estem avesats encara que faci un sol que espantilles bicicletes van sortir. Però no n'hi va haver prou. Al novembre, quan ja teníem el quatre de nou ben assajat i a punt de dur-lo a plaça, ve't aquí que dos diumenges seguits plou a Altafulla -i l'últim, semblava com si només plougués entre Altafulla i Vilafranca i prou-. En fi: que ho vam haver de deixar córrer.

Ara bé, passats els mesos i veient la fotografia que acompanya aquestes ratlles, hem lligat caps. Qui organitza la Pedalada Verda, junt amb altres castellers? El Xavi Carrasco. I qui surt a la foto, fent cara de pomes agres? -més aviat, pomes dissipades, amb tanta aigua-: ell mateix, al costat de l'actual *presí*. Qui sap si tot és casual i el sobrenom amb què titulem l'escrit és una exageració. Sigui com sigui, si bé el Xavi no és ni de bon tros Felip II, ni els Castellers de Vilafranca tenim res a veure amb l'Armada Invencible -encara que de vegades ho sembli-, sí que podria haver exclamat allò de: «Jo no vaig enviar els meus homes a lluitar contra els elements».

De Primera Comunió

Diuen que ha estat pare, però més aviat sembla que hagi fet la Primera Comunió, tan blanquet com se'ns mostra a la fotografia i amb aquesta carona de no haver trencat mai un plat. Vaja, que només li cal aguantar un rosari entre les manetes ben juntetes fent veure que resa -no cal dir que invocant els favors de Sant Fèlix- i l'estampa -expressió escaient a l'ocasió- es podria aprofitar per repartir-la en la diada de Sant Miquel -ves per on, una altra coincidència.

Foto: Anna Martí

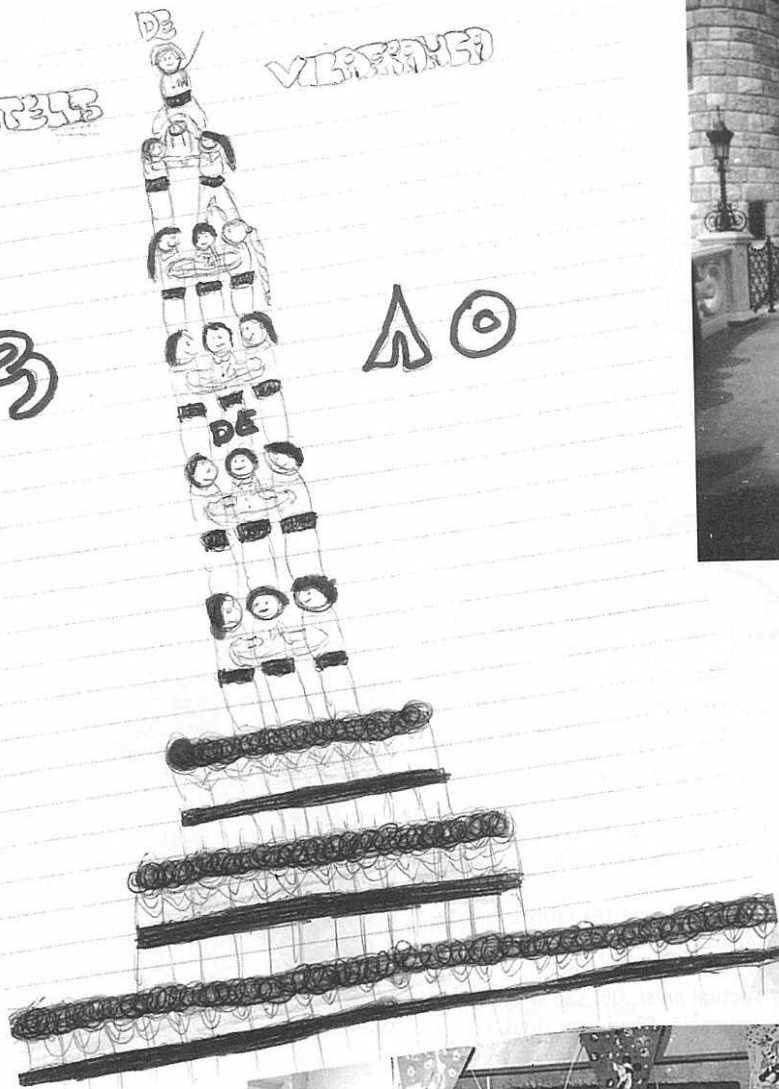
Cornut i pagar el beure

Us presentem una fotografia que demostra que, d'innocents, el món n'és ple i que no et pots refiar ni del millor amic. Resulta que, aprofitant la condició de casteller turista que adquirim de tant en tant, i veient un raconet tot *coquetó*, et fa il·lusió quedar immortalitzat amb una vista de Friburg al fons. Li demanes a un company de confiança que et faci la foto; et treus les lleganyes que et pegen dels ulls i et clenxines els quatre cabells que, rebels, mostren les conseqüències d'una nit de poca son i massa cervesa; fas la millor cara que pots perquè et vegin bé a casa... i el poca-solta t'enganxa justament amb les dues torres de la catedral com si fossin... doncs, allò... Total: que, una mica més xupat de cara, i sembla ben bé el Dr. Spock, d'*Star Trek*. I, a sobre, paga el *gasto*.

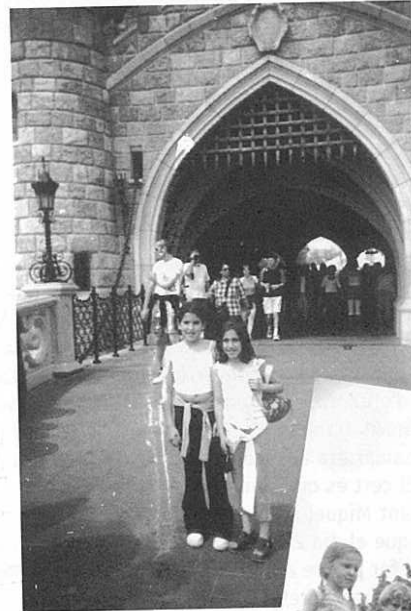
Foto: Xavi Carrasco

El Club Superverd

La Iolanda i la Ivet ens han fet aquest fabulós dibuix del 3 de 10. Animeu-vos i feu-nos arribar també els vostres dibuixos i els publicarem en les properes edicions del Club Superverd.

La canalla a Eurodisney

Foto: Fèlix Miró

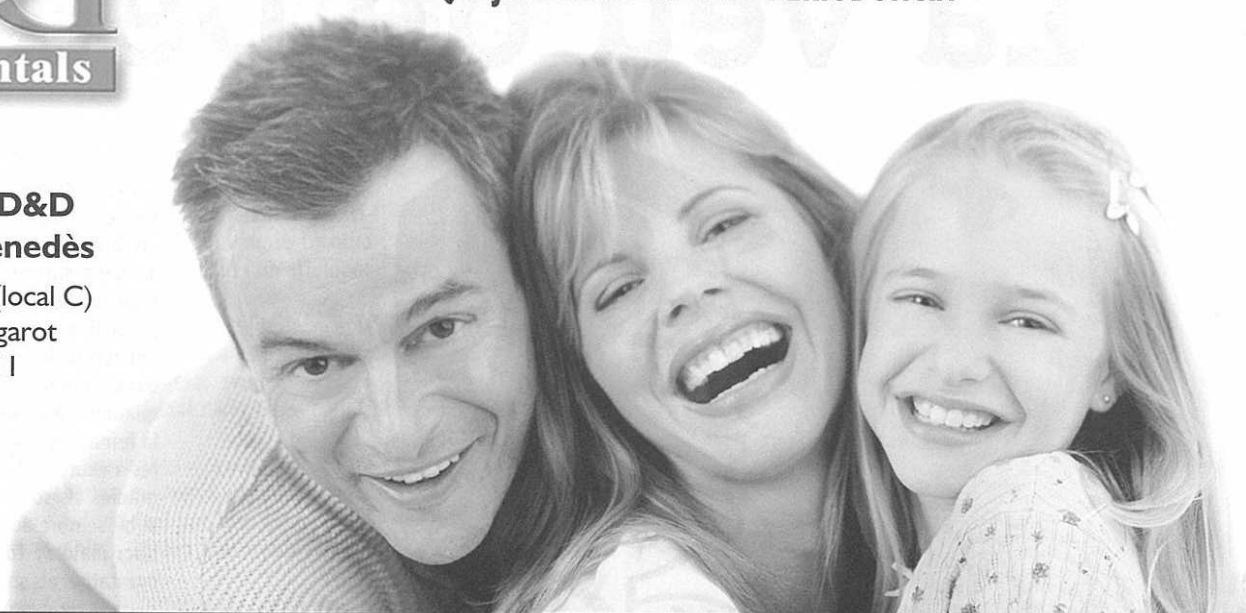

**IMPLANTOLOGIA - ORTODÒNCIA - ESTÈTICA DENTAL - CIRURGIA DENTAL
PRÒTESI FIXA - PRÒTESI REMOVIBLE - ODONTOLOGIA CONSERVADORA
BLANQUEJAMENTS DENTALS - PERIODÒNCIA**

**Centre Dental D&D
Vilafranca del Penedès**

c/ General Prim, 7-9 (local C)
Al costat de Cal Figarot
Tel. 93 819 91 11

93 819 91 11

CONDICIONS ESPECIALS
Tracte preferent • Serveis gratuïts • Importants descomptes • Promocions puntuals.

FINANÇAMENT
El millor finançament del mercat.

ATENCIÓ PERSONALITZADA
I perquè vostè ho tingui més fàcil i còmode, no dubti en trucar-nos al
Telèfon d'Atenció al Pacient: 902 20 21 12

L'INFORMARAN DE
Adreces i horaris dels centres • Avantatges als que té dret.

LI RESOLDRAN
Qualsevol incidència • Dubtes o consultes que desitgi realitzar.

**COMERCIAL
REDIVA, S.A.**

**PINTURES I COMPLEMENTS PER A:
DECORACIÓ - CARROSSERIA - NÀUTICA
MOBLE - INDÚSTRIA - BELLES ARTS**

**Revestiments: Sostre - Paret - Terra
Venda i lloguer de maquinària**

CENTRAL
Pol. Ind. Domenys II - c/ Enologia, 5
08720 VILAFRANCA DEL PENEDES
Tel. 93 819 92 76 - 93 819 92 92
Mòbil 607 97 28 84 - Fax 93 819 92 94
c/e: info@comercialrediva.com
www.comercialrediva.com

DELEGACIONS
Pol. Ind. La Creu, antiga ctra. de Barcelona, Nau 4
Tel. 977 66 77 68 - Fax 977 15 55 13
43700 EL VENDRELL

Ctra. C-246, km 42 - Pol. Ind. La Vilanoveta, C/M 62
Tel. i Fax 93 893 28 13
08812 LES ROQUETES (Sant Pere de Ribes)

La veu de Déu

Biel Senabre

Entrar a cal Carrasco té un perill: hi vas per comprar una goma d'esborrar o una maquineta de fer punxa i acabes convidat a sopar, fent-hi una llarga sobretaula o jugant-hi a cartes. Aquest tracte obert i afable, els Carrasco l'han après de l'indiscutible patriarca de la família, del Gualbert, que ens va deixar el desembre passat. Ell combinava amb habilitat la necessària seriositat que exigeix tractar amb un client (al cap i a la fi aquesta era la relació que hi teníem els qui hem anat passant per les gràfiques amb la intenció de col·laborar a fer EL FIGAROT) amb una confiança sincera que, si més no en el meu cas, va provocar que ben aviat anar a cal Kerpe fos com ser a casa, tot i el repetitiu i atabalador soroll de les màquines imprimint incansablement i l'olor intensa de tinta que es fica pertot arreu.

Em fa l'efecte que la feina de l'impressor comporta intrínsecament tenir un caràcter que permeti fer aquesta barreja. Expliqueu-me, si no, com se'n surten per tractar amb una clientela tan heterogènia, un assortiment variadíssim de persones de tota condició unides tan sols per la il·lusió de veure imprès en un paper allò que han projectat en la imaginació: des del raciocini més sublim elaborat per la pensa humana fins al senzill, modest i prosaïc albarà, passant per tota

mena d'exercicis literaris més o menys reeixits, revistes i butlletins, participacions, estampes, anuncis comercials, cartells, proclames i no vulgueu saber què més. Comptat i debatut, es dediquen a passar a la lletra impresa la vida mateixa.

L'any 1986, quan em vaig incorporar a la redacció de EL FIGAROT, ja havia sortit el primer número de la segona època -si no ho recordo malament, duia el zero-. En el moment de plantejar-nos de treure'n un altre, vaig aportar alguns suggeriments per millorar-lo, els quals haig de reconèixer que feien variar força la presentació i els plantejaments del número anterior. Davant d'això, el Gualbert, aixecant una mica la vista del paper, just per sota de l'impecable serrell, em va clavar: -Nen, tu el que vols és fer una revista de veritat!-, que era una manera força educada de dir-me que Déu n'hi do, del problema que li queia al damunt, i que aquell nouvingut potser estava més maco ben calladet. Tot amb tot, ens hi vam posar de valent i vam fer «una revista de veritat»; per més que ara l'evolució que, per sort, ha seguit el butlletí fa que aquells primers números demostrin que el temps no passa perquè sí.

Tanmateix, estic segur que després, per al Gualbert, fer EL FIGAROT ja no va ser una feina

corrent. Malgrat els infal·libles advertiments que ens pintéssim a l'oli el butlletí perquè no tenia temps per imprimir-lo, si bé sempre acabava sortint més o menys en el temps fixat; malgrat les lletanies que deixava anar per a si mateix quan, amb la pàgina gairebé enllestida, li insinuaves de canviar un titular excessivament llarg, una línia que no quadrava o qualsevol altre detall, preveient la feinada que li comportaria la rectificació -res a veure amb el muntatge actual, millorat gràcies als sofisticats avenços tecnològics-, si bé sempre acabava per col·locar-ho tot a lloc; malgrat tot això, les llargues nits de muntatge, els sopars improvisats, les tertúlies parlant de castells o de vés a saber què, el relat de mil anècdotes d'hoquei o de ràdio o de moltes altres aficions que tenia, els jocs de mans que executava impecablement, les llargues esperes al despatx mentre ell «acabava» d'atendre un client, fins i tot algun poema recitat amb vehemència, em sembla que tot plegat va provocar que, elaborant el butlletí dels Castellers de Vilafranca, ell se sentís orgullós de fer el seu treball -qui pot aspirar a més?- i jo m'adonés de la faceta més humana de l'impressor.

Per això em va agradar molt que l'any passat, com que es complien vint anys des que tinc vint anys, ell també hi posés el granet de sorra per celebrar l'aniversari. En una intervenció que va fer per glossar l'amistat que vam anar travant durant els anys, amb veu cerimoniosa -no podia ser altrament en una ocasió com aquesta- va recordar que, precisament parlant de la seva veu, un dia la vaig definir com «la veu de Déu», en sentir-la retronar, si no vaig errat, a la casa que els Carrasco tenen a Sant Miquel d'Olèrdola. Reconec que no calia demostrar gaire originalitat per part meua: els qui sabeu de la veu greu, clara i potent del Gualbert, si de cop i volta l'haguéssiu sentit tallant el silenci d'un capvespre d'estiu, agafant-vos per sorpresa perquè estàveu còmodament asseguts en una gandula del jardí fent-la petar, gairebé xiuxiuejant, convidats per la família de la casa, i a més us fos difícil de reconèixer d'on venia, tot i ser evident que sonava de les altures -posem per cas, de la finestra d'un primer pis-, situats en aquestes circumstàncies, no em negareu que no n'hi ha per posar genoll a terra i creure que us heu convertit en un nou Moïses al Sinai a punt de rebre els manaments de la llei divina. Per això m'afiguro que, a hores d'ara, sigui on sigui, hi deu haver una gran confusió per discernir quan parla Ell de veritat o quan ho fa el que hi va arribar a les darreries de l'any passat.

CdeV

Vet aquí, doncs, l'homenatge que els Castellens de Vilafranca li varem poder retre en vida. Ara només ens resta el seu record d'home bo, compromès amb el seu entorn i aimant enardit dels nostres tan singulars castells, torres i pilars.

Min. Lluverol a l'esquerra de la foto, al costat del Melilla, contemplant el pilar de cinc amb que la colla es va sumar al seu homenatge.

Nom i cognoms .....
 DNI ..... Telèfon .....
 Adreça ..... núm. .... Escala, pis, porta .....
 Codi postal ..... Població .....

18 euros   36 euros   90 euros   180 euros   .....euros

Marqueu amb una X la quantitat que, fins a nova ordre, desitgeu ingressar cada any.

Aportació extraordinària. Per una sola vegada: ..... euros

Senyors: els prego que a partir d'ara atenguin els rebuts que presentaran els **Castellers de Vilafranca** amb càrrec a la meva llibreta/al meu compte.

Entitat.....

Adreça .....

CP ..... Població .....

Téléfon .....

Núm. llibreta/Compte corrent: .....

Signatura

Data: .....

El Figarot 63

Lliureu aquesta butlleta a la secretaria de la colla.

Et falta algun número de EL Figarot?

Si no tens la col·lecció completa, demana el número que et falti a la Secretaria de la colla o envia un correu electrònic a cdv@ofitecnica.net

Distribuïdor oficial

Carbòniques
CASTELLVÍ

Pol. Ind. Domenys II - c/ de l'Agricultura, 3-4
Tel. 93 898 02 85 - Fax 93 818 61 60
08720 VILAFRANCA DEL PENEDES
Apartat de correus 279
c/e: info@castellvi.info
www.castellvi.info

Pedalada Verda passada per aigua

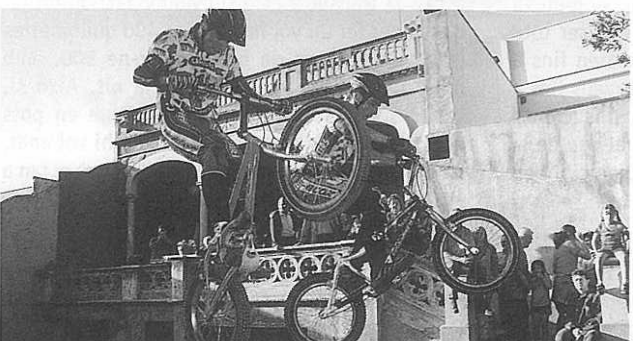
Sopar de la colla 2001

Sopar de crosses

Calçotada verda

Tombet a Font-rubí

⬆ **Josep Cabré, nou president de la colla**

⬆ Vasco, Galofré, Solé i Molas, soca-rels 2001

↑ Sopar de soca-reis

↑ Concurs de paelles

↑ Donació de sang

𐤀 𐤁 𐤂 𐤃 𐤄 𐤅 𐤆 𐤇 𐤈 𐤉 𐤊 𐤋 𐤌 𐤍 𐤎 𐤏 𐤐 𐤑 𐤒 𐤓 𐤔 𐤕 𐤖 𐤗 𐤘 𐤙 𐤚 𐤛 𐤜 𐤝 𐤞 𐤟 𐤠 𐤡 𐤢 𐤣 𐤤 𐤥 𐤦 𐤧 𐤨 𐤩 𐤪 𐤫 𐤬 𐤭 𐤮 𐤯 𐤰 𐤱 𐤲 𐤳 𐤴 𐤵 𐤶 𐤷 𐤸 𐤹 𐤺 𐤻 𐤼 𐤽 𐤾 𐤿

L'altra cara dels castellers Xavi de Guardiola

Èric Esclassans

«L'Iran deu ser un dels únics països del món on no pots trobar una Coca-Cola»

Hi ha molts castellers que hem conegut a la colla ja sigui maleint l'ungla que t'està clavant al clatell, ja sigui xerrant al peu d'algun castell o fent un quinto a Cal Figarot. Són castellers que, durant la majoria de l'any, veiem cada setmana, però en molts casos no sabem les activitats que fan fora de la colla. Aquesta secció pretén donar a conèixer l'altra cara del casteller entrevistant gent de la colla perquè ens expliqui les seves experiències. Hem volgut començar parlant amb el Xavi de Guardiola perquè ens expliqui algunes de les peripècies que ha viscut viatjant i fent alpinisme arreu del món.

Quan vas començar a viatjar?

«Quan tenia disset anys, el 1974, al mateix temps que al Camp Nou feia història un jove Johan Cruyff, vaig fer un viatge amb un grup d'amics per França, Bèlgica, Holanda, Luxemburg, Itàlia, Suïssa, Mònaco i Alemanya. En aquest viatge no vam fer muntanyisme però d'aleshores ençà sempre he intentat combinar l'ascensió a una muntanya o a unes quantes amb el fet de conèixer el país i la seva cultura. Aquesta barreja et permet entrar en contacte amb la gent del poble, ja que dorms en poblats de muntanya i normalment els portadors són gent molt senzilla.»

Dels viatges que has fet, quin en destacaries?

«Com a muntanyista, l'expedició a l'Himàlaia perquè es la Meca de l'alpinisme. Aquesta expedició, com molta gent deu recordar, la vam fer gràcies a l'ajut de tot el Penedès i això ens va permetre organitzar dues expedicions: el Tukuche Peak, de 6.920 metres, i el Makalú, de 8.463 metres. D'altra banda, també em va agradar moltíssim fer una travessa que tenim ben a prop: la travessa dels Pirineus, d'Endaia a Banyuls. La vaig fer amb el Pep Ollé l'hivern del 85, amb esquís de muntanya i en quaranta-sis dies.»

De tots aquests viatges, quina imatge t'ha quedat a la retina?

«La del Pedraforca quan el vaig veure per primera vegada. Vaig fer-lo als tretze anys i va ser tota una epopeia. Des de Vilafranca amb tren fins a Manresa, seguidament amb l'Alsina Graells fins a Guardiola de Berguedà i després uns trenta quilòmetres caminant fins a Saldes, al peu de la muntanya. Quatre dies va durar l'expedició, ben diferent d'ara!»

Has vist perillar la vida alguna vegada?

«Sí, m'han enxampat dues allaus, una als Alps, de la qual vaig poder sortir jo mateix, i una altra a la Vall d'Aran. Aquesta vegada vaig baixar uns cent

metres pendent avall i em van haver de descolgar els meus companys perquè jo sol no hauria pogut sortir. També he passat algunes situacions complicades com la vegada que, a causa del mal temps, vaig haver de fer un bivac a cinc mil metres sense sac de dormir; encara tremolo ara de fred! En aquests casos el millor és fer un forat a la neu, on la temperatura pot oscil·lar entre 0° i -4°, mentre que fora, desprotegit del vent, la temperatura pot arribar a -20°. A l'Himàlaia ens va sorprendre una tempesta a 8.000 metres i vam haver de baixar molt ràpidament i sense cometre errors que a aquesta altura són fatals».

L'últim viatge que vas fer va ser a l'Iran...

«Sí, l'Iran és un país de contrastos. Al nord de Teheran trobem la serralada d'Elburz, on hi ha els pics de més altura. La cota més alta és el Damavand, que fa 5.671 metres. L'escalada d'aquesta muntanya és fàcil, tot i que normalment hi bufen vents bastant forts. Des d'aquesta serralada fins a la mar Càspia el paisatge és molt verd, recorda Suïssa, i en canvi cap al sud és desèrtic. A l'Iran gairebé no hi ha turisme i, per tant, et trobes una població verge, sense influències occidentals. De fet, deu ser un dels únics països del món on no pots trobar una Coca-Cola.»

Després de l'11 de setembre, hi tornaries?

«És clar que sí! Em fan més por els americans que no pas aquesta gent. De fet, són un poble culte en què conviuen musulmans, cristians i jueus. T'hi pots comunicar en anglès, no hi ha delinqüència i, a les universitats, hi conviuen dones i homes igualment.»

Quin pressupost hem de preparar si volem anar a l'Iran?

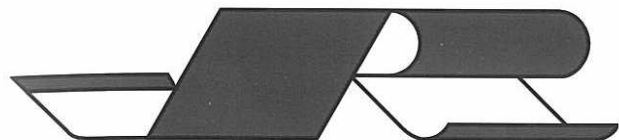
«Jo vaig estar-hi vint dies i m'hi vaig gastar 135.000 pessetes, incloent-hi l'avió de Barcelona a Teheran, que em va costar unes 85.000 pessetes. Realment és el país més barat on he estat. El transport està subvencionat; un bitllet d'avió per fer un vol interior de 400 quilòmetres costava 12 \$; un de bus per fer-ne 500, amb dinar, 2 \$, i l'allotjament 2 \$ la nit. Això sí, l'alcohol hi està prohibit, encara que en pots aconseguir al mercat negre. Si algú hi vol anar, ha de demanar el visat amb temps perquè el fan a Madrid i triga bastant.»

Pròxima destinació...

«No ho sé, encara que m'agradaria anar a Kamtxatka, que és una península del nord-est de Rússia.»

REMOLQUES PENEDÈS, SL

Remolcs i enganxalls

Fàbrica

Av. Cal Salines, 53

08730 Santa Margarida i els Monjos

Tel. 93 898 30 02 - Mòbil 677 24 21 21

- Fabricació de remolcs en general, amb més de deu anys d'experiència.
- Finançament a mida de les seves possibilitats.
- Muntatge d'enganxalls per a tot tipus de vehicles.
- Des de 19.800 pessetes.

Caça

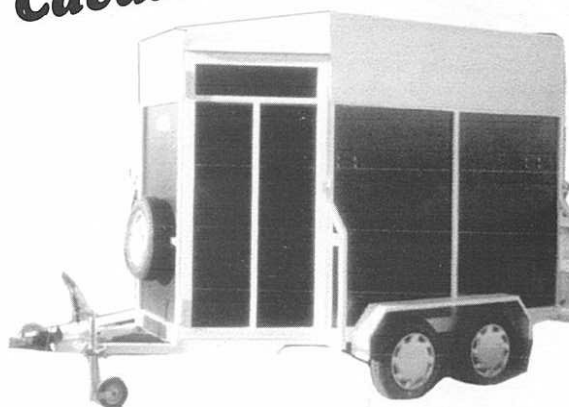
Càrrega

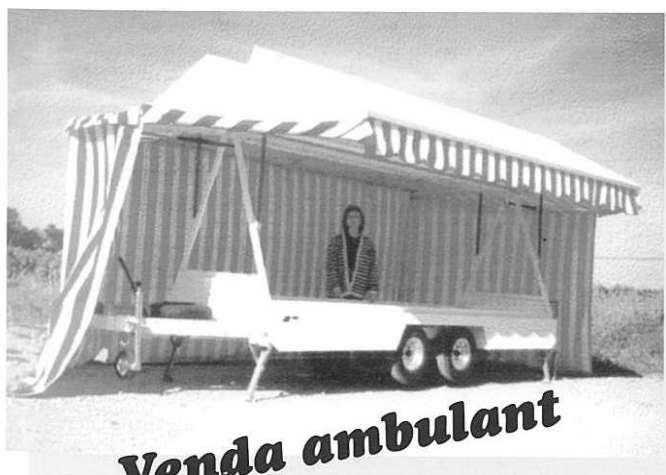
Motos

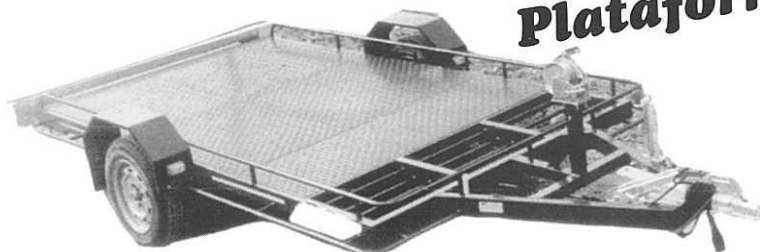
Cavalls

Venda ambulants

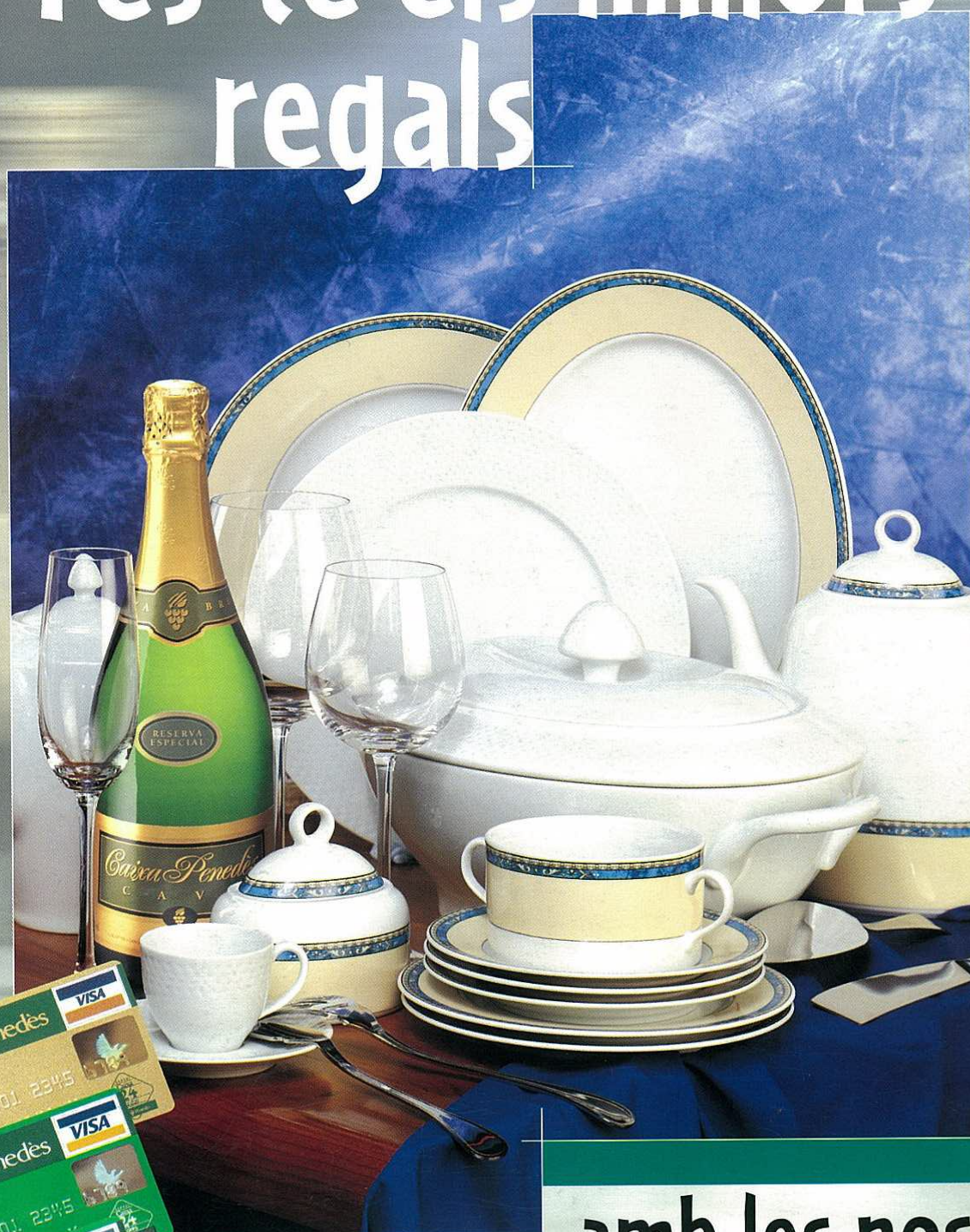

Plataforma

Fes-te els millors regals

amb les nostres targetes

Informa-te'n en qualsevol de les nostres oficines

Per cada 300 € en compres efectuades amb qualsevol de les nostres targetes podràs escollir entre aquests regals: coberts, copes de cristall, cava, peces d'una vaixel·la blanca o d'una vaixel·la decorada.

Caixa Penedès